

Ελληνική Δημοκρατία

**Υπουργείο Εργασίας, κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής
Αλληλεγγύης**

Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά

Δήμος Δέλτα

**«Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στο
Δήμο Δέλτα»**

ΜΟΔ Α.Ε. – Ομάδα Υποστήριξης Δράσεων Ειδικών Ομάδων
Πληθυσμού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	3
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των ΡΟΜΑ.....	7
Α. Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.	7
Β. Περιφερειακή στρατηγική για την κοινωνική ένταξη των Ρομά της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	8
Παρουσίαση - Υπηρεσίες του Δήμου Δέλτα.....	26
ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.....	50
Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης	50
Παρεμβάσεις που έχουν λάβει χώρα και αφορούν τον Ρομά πληθυσμό (Καλές/κακές πρακτικές)	68
Ανάλυση SWOT - Πλεονεκτήματα- Αδυναμίες, Ευκαιρίες- Απειλές	70
ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.....	73
Στρατηγική Υλοποίησης Παρεμβάσεων – Στόχοι, Άξονες, Δράσεις	73
Συμμετοχή ωφελουμένων στο σχεδιασμό της ολοκληρωμένης παρέμβασης	74
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: «ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ».....	76
Δράση Ι: Επιδότηση Ενοικίου.....	76
Δράση ΙΙ: Ανάπτυξη μόνιμου οικισμού – Μετεγκατάσταση	77
Δράση ΙΙΙ: Βραχυπρόθεσμες - μεσοπρόθεσμες δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης	79
Δείκτες Στέγασης και Βασικών Υποδομών.....	83
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»	84
Δείκτες Εκπαίδευσης	86
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ».....	87
Δείκτες Προώθησης στην Απασχόληση	95
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: «ΥΓΕΙΑ»	96
Δείκτες Υγείας	102
Οριζόντιες δράσεις	103
Δείκτες Κοινωνικής Μέριμνας και Ένταξης.....	104

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.....	105
Προϋπολογισμός Δράσεων ανά Άξονα.....	105
Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Δράσης.....	115

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τι είναι το «Σχέδιο Δράσης»: Είναι η εξειδίκευση της Περιφερειακής Στρατηγικής σε συγκεκριμένες δράσεις που θα υλοποιηθούν από τον εκάστοτε Δήμο και έχει ως σκοπό αρχικά να αποδελτιώσει με ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία την υφιστάμενη κατάσταση των Ρομά στο Δήμο Δέλτα και στη συνέχεια να περιγράψει τις ενέργειες που πρόκειται να υιοθετηθούν, το χρονικό διάστημα υλοποίησης τους καθώς και τεκμηριωμένο ενδεικτικό προϋπολογισμό ανά είδος παρέμβασης.

Πέρα όμως από τις δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, στόχος είναι και η κοινωνική ένταξη και «γεφύρωση» της κοινωνικής απόστασης, που χωρίζει τους Ρομά από την υπόλοιπη τοπική κοινωνία.

Το Σχέδιο καταρτίζεται από τις υπηρεσίες του ενδιαφερόμενου Δήμου ακολουθώντας (για λόγους ομοιομορφίας) τη μεθοδολογία συλλογής στοιχείων και αποτύπωσης που προτείνει η Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, η οποία μπορεί να παράσχει διευκρινήσεις και περαιτέρω οδηγίες εάν είναι απαραίτητο.

Ειδικά για τη στέγαση και τις υποδομές, να σημειωθεί ότι οι παρεμβάσεις μπορούν να αφορούν και τις ήδη υφιστάμενες εγκαταστάσεις/καταυλισμούς Ρομά.

Η βασική τυπολογία των εγκαταστάσεων Ρομά έχει επικρατήσει να ορίζεται ως:

Κατηγορία Τύπου 1: «Άκρως υποβαθμισμένες περιοχές» - Συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές με καλύβια, παραπήγματα και απουσία βασικών υποδομών.

Κατηγορία Τύπου 2: «Μικτός καταυλισμός» - Ανάμιξη σπιτιών με πρόχειρες κατασκευές (παραπήγματα, σκηνές /τσαντίρια, λυόμενες κατασκευές (container) με μόνιμη, συνήθως, χρήση και μερική υποδομή (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, οδοποιίας), συνήθως στις παρυφές κατοικημένης περιοχής.

Κατηγορία Τύπου 3: «Γειτονιά» σε μόνιμη χρήση, συχνά σε υποβαθμισμένες περιοχές του αστικού ιστού (κυρίως σπίτια, κανονική οικοδομή - διαμερίσματα ή μονοκατοικίες και κάποιες λυόμενες κατασκευές (container).

Η περιγραφή των παρεμβάσεων του Δήμου ακολουθεί τους άξονες της σχετικής Εθνικής Στρατηγικής σε επίπεδο οικισμού και καταγράφει, μεταξύ άλλων, εκτίμηση κόστους, πηγές χρηματοδότησης, δυνητικούς φορείς υλοποίησης και προαπαιτούμενες ενέργειες για την υλοποίηση των δράσεων.

Ειδικότερα:

- Στην **ΕΙΣΑΓΩΓΗ** γίνεται συνοπτική παρουσίαση της Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά, καθώς και του ισχύοντος πλαισίου του περιφερειακού σχεδιασμού για την κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων/Ρομά σύμφωνα με το περιεχόμενο της πολιτικής της Περιφέρειας που αποτυπώνεται στην Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ)/ Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη Ρομά *(ανάλογα με το τι έχει εκπονήσει η κάθε Περιφέρεια)*.
- Στην **ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ** καταγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση αναφορικά με τα γενικά δημογραφικά στοιχεία, την αστικοδημοτική κατάσταση, τους τομείς στέγασης, εκπαίδευσης, απασχόλησης, υγείας, καθώς και οριζόντια ζητήματα όπως η ενημέρωση για τα δικαιώματα του πολίτη, για την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ενίσχυση του ρόλου των γυναικών-Ρομά ή την πολιτιστική ενσωμάτωση, κ.α.. Τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες, οι ευκαιρίες και οι απειλές συνοψίζονται με τη χρήση της SWOT ανάλυσης.
- Στη **ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ** διατυπώνονται οι στόχοι του Σχεδιασμού του Δήμου, καταγράφονται οι προτεινόμενες δράσεις ανά άξονα προτεραιότητας καθώς και οριζόντιες δράσεις, υποστηρικτικές της υλοποίησης του Σχεδίου.
- Στην **ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ** παρατίθενται πίνακες καταγραφής των προγραμματιζόμενων ενεργειών ανά δράση συνοδευόμενες από πληροφορίες σχετικά με το χρονοδιάγραμμα και τον προϋπολογισμό.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των ΡΟΜΑ

A. Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.

Η Ελλάδα, εναρμονιζόμενη προς τις Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις όπως και κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει προβεί στην ανάπτυξη **Εθνικής Στρατηγικής και Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού** για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.

Ο **Στρατηγικός Στόχος**, όπως αυτός ορίζεται στο **Πλαίσιο Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά**, είναι «η άρση των όρων του κοινωνικού αποκλεισμού και η δημιουργία των προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, που διαβιούν νόμιμα στη χώρα». Επιπρόσθετα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη νέες νομοθετικές ρυθμίσεις όπως η καθολική εφαρμογή του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ).

Ο **Στρατηγικός Στόχος** θα επιτευχτεί μέσω τριών επιμέρους στόχων:

i. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν»

Οι συνθήκες κατοίκησης και στέγασης των Ρομά στην Ελλάδα χαρακτηρίζονται ως ακατάλληλες. Στόχος είναι η δημιουργία αποδεκτών συνθηκών διαβίωσης και η χάραξη μίας στρατηγικής για τη διαχείριση του κατοικείν που να αποσκοπεί σε βιώσιμη, ασφαλή και λειτουργική κατοίκηση, οργανικά συνδεδεμένη με τον αστικό και κοινωνικό ιστό.

ii. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής φροντίδας)

Οι τομείς παρέμβασης στο πλαίσιο του δεύτερου στόχου είναι:

Εκπαίδευση: βάσει του συνταγματικού δικαίου και της απαίτησης του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ) (για την υποχρέωση ολοκλήρωσης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης των παιδιών των ωφελουμένων από το συγκεκριμένο επίδομα), επιδιώκεται η ένταξη όλων των παιδιών στη σχολική πραγματικότητα με στόχο τη μείωση της σχολικής διαρροής και τη διάχυση της εκπαίδευσης τους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Το αποτέλεσμα θα είναι η αύξηση του επιπέδου του κοινωνικού, πολιτιστικού και λειτουργικού εγγραμματισμού τους.

Απασχόληση: επιδίωξη πολύ-επίπεδης παρέμβασης για την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης των Ρομά, με αποτέλεσμα έως το 2020 να μειωθεί η

αδήλωτη εργασία, να αυξηθεί η προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας και να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα ιδιαίτερα για τους νέους Ρομά.

Υγεία - Κοινωνική Φροντίδα: επιδίωξη έως το 2020 να εξασφαλίζεται η πρόσβαση στις πρωτοβάθμιες Υπηρεσίες Υγείας, στις παρεμβάσεις προληπτικής ιατρικής, αγωγής υγείας αλλά και στις παρεμβάσεις στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας της πλήρους ένταξης των Ρομά.

iii. Ανάπτυξη κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά.

Η κοινωνική ένταξη των Ρομά δεν είναι μια συνήθης και εύκολη διαδικασία. Η στρατηγική της κοινωνικής ένταξης θα πρέπει να διέρχεται μέσα από διαδικασίες κοινωνικής διαβούλευσης και κοινωνικής συναίνεσης. Μόνο σε αυτή την περίπτωση θα αποτελεί μια διακριτή και αποδεκτή πολιτική, που δε θα υπόκειται ούτε σε παρερμηνεία ούτε σε στρέβλωση. Αυτόν το στόχο θα εξυπηρετεί η ανάπτυξη ενός θεσμού κοινωνικής διαβούλευσης, ο οποίος σε τακτικά διαστήματα μέσα από διαδικασίες διαλόγου θα συζητά την ανάπτυξη των πολιτικών ένταξης και θα στηρίζει την εφαρμογή τους. Σε ένα τέτοιο θεσμό θα πρέπει να υπάρχει σημαντική εκπροσώπηση των Ρομά.

B. Περιφερειακή στρατηγική για την κοινωνική ένταξη των Ρομά της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Τον Απρίλιο του 2015 η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ενέκρινε την περιφερειακή στρατηγική, το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνικής Ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, όπου γίνεται ειδική μνεία στους πληθυσμούς Ρομά, που διαμένουν στα όρια της περιφέρειας, και για τους οποίους προβλέπονται ειδικές δράσεις και στρατηγικές για την κοινωνική τους ένταξη.

Να σημειωθεί, ότι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει υψηλό ποσοστό συγκέντρωσης Ρομά. Σε σχέση με την υπόλοιπη επικράτεια και με βάση τα στοιχεία της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των ΡΟΜΑ και του ΕΚΚΑ, στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαβιβεί το 6% του συνολικού καταγεγραμμένου πληθυσμού των Ρομά στην Ελλάδα, (περίπου 250.000 ο συνολικός πληθυσμός των Ρομά στην Ελλάδα).

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην Ελλάδα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, πραγματοποιήθηκε συλλογή στοιχείων με

στόχο τη διαμόρφωση της πληρέστερης εικόνας για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των Ρομά προκειμένου να επιτευχθεί η όσο το δυνατόν ευρύτερη και πιο στοχευμένη παρέμβαση είτε ανά οικισμό είτε ανά Δήμο και Δημοτική ενότητα στα όρια του οποίου διαβιούν Ρομά.

Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός της περιφέρειας, εξειδικευμένα για τον πληθυσμό Ρομά αρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Διασφάλιση Στέγασης και Ανάπτυξη Δικτύου Κοινών Αστικών Υποδομών

Η αποτύπωση των χαρακτηριστικών των Ρομά που διαμένουν στους οικισμούς της Περιφέρειας και η διαχρονική τους αξιολόγηση, αναδεικνύουν χαρακτηριστικά μόνιμα εγκατεστημένου πληθυσμού με χαμηλή σχετικά κινητικότητα των οικογενειών. Διαπιστώνεται ότι έχουν ενσωματωθεί σε μεγάλο βαθμό στον κοινωνικό και οικιστικό ιστό των υπό ανάλυση περιοχών. Η κινητικότητα που συνδέεται με την αναζήτηση απασχόλησης και πόρων διαβίωσης των Ρομά δεν αναιρεί την ανάγκη και την αναζήτηση σταθερότητας του τόπου διαβίωσης της οικογένειας. Η διασφάλιση σταθερής στέγης και διαμονής σε ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης και σε ένα αξιοπρεπές οικιστικό περιβάλλον, συνεισφέρουν αφενός στη διασφάλιση ενός ποιοτικότερου βιοτικού επιπέδου, στο πλαίσιο του οποίου διασφαλίζονται και βελτιώνονται οι όροι πρόσβασης σε κοινωνικά αγαθά (όπως η κοινωνική φροντίδα, η δημόσια υγεία, η εκπαίδευση κλπ) και αφετέρου, διαμορφώνονται δίκαιοι και βιώσιμοι όροι πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην άσκηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Επιπρόσθετα, η στέγαση και η βελτίωση της «αστικότητας» των οικισμών, αποθαρρύνει την άσκηση «μικτών» επαγγελματικών δραστηριοτήτων (συνδυασμός ανακύκλωσης, διαλογής, πρώτης μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων) μέσα σε αυτούς, με θετικές επιπτώσεις στη βελτίωση της δημόσιας υγείας και στον εξορθολογισμό του πλαισίου απασχόλησης των Ρομά.

Η εξασφάλιση σταθερής στέγης με αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης για τα μέλη των οικογενειών Ρομά, αποτελεί βασικό παράγοντα στην υιοθέτηση ενός τρόπου ζωής που θα προσομοιάζει τις συνθήκες του υπόλοιπου πληθυσμού. Στο πλαίσιο των δράσεων του παρόντος Άξονα επιδιώκεται η απομάκρυνση αλλότριων δραστηριοτήτων από τους οικισμούς των Ρομά και η κατά το δυνατόν ανάδειξη της συνείδησης της αμιγούς κατοικίας στους υφιστάμενους οικισμούς.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 περιλαμβάνει 4 Δέσμες Δράσεων, ως εξής:

1: Εξασφάλιση Βασικών Αναγκών Στέγασης

2: Ανάπτυξη Δικτύου Αστικών Υποδομών

3: Διαμόρφωση Κοινόχρηστων Χώρων σε υφιστάμενους Οικισμούς

4: Οριζόντιες Υποστηρικτικές Δράσεις

Όσον αφορά στην εξασφάλιση βασικών αναγκών και στη βελτίωση των συνθηκών στέγασης των οικογενειών Ρομά (Δ.Δ. 1.1), οι δέσμες δράσεων που δύναται να υλοποιηθούν είναι:

- Εξασφάλιση Βασικών Αναγκών Στέγασης. Προβλέπονται υποστηρικτικές δράσεις και ενέργειες που απαιτούνται για την υποστήριξη παροχής στέγης, όπως εκπόνηση τεχνικών και υποστηρικτικών μελετών, τεχνική ωρίμανση και αδειοδότηση έργων κ.λπ.
- Η αντιμετώπιση του στεγαστικού ζητήματος των Ρομά συνδέεται επίσης με δράσεις που εντάσσονται σε πρωτοβουλίες της εθνικής στρατηγικής, στην υλοποίηση δράσεων επισκευής και ενεργειακής αναβάθμισης οικιών και στον σχεδιασμό και υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων οργανωμένης δόμησης για την μετεγκατάσταση τμημάτων πληθυσμού Ρομά που διαμένει σε ακατάλληλες συνθήκες.

Όσον αφορά στην ανάπτυξη «δικτύου» βασικών και κοινόχρηστων αστικών υποδομών, δύναται να υλοποιηθούν δράσεις εγκατάστασης, επέκτασης και συντήρησης δικτύων κοινόχρηστων υποδομών για την κάλυψη των οικισμών Ρομά σε ηλεκτροδότηση (οδοφωτισμός), ύδρευση και αποχέτευση ακαθάρτων και ομβρίων υδάτων. Δύναται να υλοποιηθούν επίσης δράσεις διαμόρφωσης κοινόχρηστων χώρων σε υφιστάμενους Οικισμούς (πεζοδρομήσεις και διαμόρφωση πεζοδρομίων, δενδροφυτεύσεις και αστικός εξοπλισμός), διάνοιξη – διαπλάτυνση οδών, διαμόρφωση πάρκων, πλατειών και χώρων παιχνιδιού (παιδικές χαρές, χώροι άθλησης κ.λπ.). Στις «οριζόντιες» υποστηρικτικές δράσεις, δύναται να υλοποιηθούν παρεμβάσεις λειτουργικής αναβάθμισης των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων των οικισμών Ρομά, όπως προαπαιτούμενες κοινωνικές έρευνες και μελέτες, συνεργασίες εξασφάλισης προσπελασιμότητας στους οικισμούς (λ.χ. επέκταση, αναδιάρθρωση και πυκνωση δρομολογίων αστικών συγκοινωνιών), δράσεις οργάνωσης της καθαριότητας των οικισμών και αποκομιδής απορριμμάτων, προμήθειας εξοπλισμού (κάδοι απορριμμάτων), αναδιάταξη-επέκταση δρομολογίων απορριμματοφόρων, εφαρμογή δράσεων ανακύκλωσης και κομποστοποίησης κ.λπ.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Προαγωγή της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης

Η προώθηση της εκπαίδευσης των Ρομά αποτελεί κεντρική εθνική επιλογή. Στοχεύεται η αύξηση έως το 2020 της ένταξης των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, η μείωση της σχολικής διαρροής και αποτυχίας, η διάχυση της εκπαίδευσης τους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης με την εξασφάλιση ότι όλα τα παιδιά των Ρομά θα ολοκληρώνουν τουλάχιστον τη φοίτησή τους στο δημοτικό σχολείο και θα έχουν πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, επιδιώκεται η ολοκλήρωση της πρωτοβάθμιας σχολικής εκπαίδευσης, η διεύρυνση της πρόσβασης σε ποιοτική προσχολική εκπαίδευση και στην παιδική μέριμνα, καθώς και η διασφάλιση ότι τα παιδιά των Ρομά δεν υπόκεινται σε διακρίσεις ή φυλετικό διαχωρισμό και η μείωση του αριθμού των παιδιών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο.

Για να μειωθεί ο αριθμός των μαθητών Ρομά που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, απαιτούνται διαχρονικά συνεπείς πολιτικές και συνοδευτικές / πρόσθετες προσπάθειες, όπως οι εξωσχολικές δραστηριότητες και στενή συνεργασία με τις οικογένειες Ρομά. Σε ευρωπαϊκή κλίμακα αξιολογούνται θετικά η συστηματικότερη χρήση παιδαγωγικών βοηθών και διαμεσολαβητών Ρομά, η συστηματική επικοινωνία με τις τοπικές κοινότητες και τους γονείς, ο θεσμός του «διαμεσολαβητή», η εκπαίδευση Ρομά (που διαθέτουν σχετικά προσόντα) ως καθηγητών κ.λπ.

Αναφορικά με τους ενήλικες βασικό στόχο σε εθνικό επίπεδο αποτελεί η μείωση του αναλφαριθμητισμού με ταυτόχρονη αύξηση του λειτουργικού εγγραμματισμού τους, τουλάχιστον στις κατηγορίες ανάγνωσης και γραφής καθώς και του αριθμητισμού. Τα στοιχεία που αφορούν στη καθυστερημένη ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, στη μη ολοκλήρωση της φοίτησης και στο έντονο φαινόμενο της μαθητικής διαρροής, διαιωνίζουν την κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά ενώ αρνητικά στερεότυπα και προκαταλήψεις λαμβάνουν μόνιμο χαρακτήρα. Σημαντικό τμήμα του εξεταζόμενου πληθυσμού είναι αναλφάβητο ενώ η ιεραρχική δομή της οικογένειας συμβάλλει στη διαιώνιση του αναλφαριθμητισμού. Σε πολλούς οικισμούς διαπιστώνεται ανεπάρκεια δυναμικότητας φιλοξενίας στους δημοτικούς βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, ενώ η δυσκολία πρόσβασης στις σχολικές μονάδες είναι μεν υπαρκτή αλλά δεν αποτελεί τον παράγοντα αποκοπής των παιδιών Ρομά από την εκπαίδευση.

Η αποτύπωση των εκπαιδευτικών χαρακτηριστικών των Ρομά στους οικισμούς της Περιφέρειας δεν ήταν απολύτως εφικτή. Με βάση τα εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά του

πληθυσμού της Περιφέρειας (ΕΛΣΤΑΤ, αποτελέσματα απογραφής 2011, Σεπτέμβριος 2014), το 24% του πληθυσμού της ΠΚΜ είναι απόφοιτοι Δημοτικού, το 4,7% εγκατέλειψε το Δημοτικό αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, το 6,3%, ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή, ενώ το 1,8% δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση.

Στο πλαίσιο του παρόντος Άξονα Προτεραιότητας τίθεται ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο αντιμετώπισης της κοινωνικοποίησης και ομαλής ένταξης των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, μείωσης της σχολικής διαρροής και της αποτυχίας, καθώς και διάχυση της εκπαίδευσης τους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Επειδή η σχολική αποφυγή και διαρροή οφείλεται στο οικογενειακό περιβάλλον, δίδεται ιδιαίτερη σημασία η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της οικογένειας. Προβλέπεται επίσης η καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού, η διάδοση της μαθητείας και της δια βίου μάθησης. Τα μέτρα που προβλέπονται συνοδεύονται από τη διαμόρφωση κοινής «δέσμευσης» φορέων και των κοινοτήτων των Ρομά για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων ως εξής:

- 1: Κοινωνικοποίηση – Προετοιμασία των Παιδιών Ρομά για ομαλή ένταξή τους στην Εκπαιδευτική Διαδικασία
- 2: Καταπολέμηση της Μαθητικής Διαρροής
- 3: Βελτίωση των Σχολικών Επιδόσεων και Διάδοση της Μαθητείας
- 4: Καταπολέμηση του Αναλφαριθμητισμού – Διάδοση της Δια Βίου Μάθησης
- 5: Ανάπτυξη και λειτουργία Δικτύου Υποδομών Βρεφονηπιακών – Παιδικών Σταθμών, Προσχολικής και Σχολικής Εκπαίδευσης
- 6: Οριζόντιες Υποστηρικτικές Δράσεις

1. Στο πλαίσιο της κοινωνικοποίησης και της προετοιμασίας των Παιδιών Ρομά για την ομαλή ένταξή τους στην Εκπαιδευτική Διαδικασία, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Λειτουργία πρότυπων παιδικών σταθμών με προγράμματα ένταξης και προετοιμασίας των παιδιών για την επιτυχή ένταξή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η ελλιπής γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την εγγραφή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, την ουσιαστική συμμετοχή και παρακολούθηση, αλλά και την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης. Οι δράσεις και ενέργειες που απαιτούνται για τα νήπια, είναι προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και προσχολική αγωγή αλλά και προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων.

- Κοινωνικοποίηση με ένταξή τους σε παιδικούς σταθμούς με άλλα παιδιά, δράσεις μεταφοράς, υποστήριξη της λειτουργίας ολοήμερων σταθμών κ.λπ.

2. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της μαθητικής διαρροής, δύναται να υλοποιηθούν δύο δέσμες δράσεων:

- Λειτουργία Κέντρων Ενισχυτικής Διδασκαλίας και Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΕΔΔΑΠ) σε επιλεγμένους Οικισμούς, προγράμματα ενημέρωσης για θέματα υγιεινής και καθαριότητας με στόχο, μέσα από τη βελτίωση της προσωπικής αυτοεκτίμησης και της εξωστρέφειας, την καλύτερη ένταξη στην εκπαιδευτική διαδικασία, προγράμματα αντιμετώπισης της σχολικής βίας, των στερεότυπων της μαθητικής κοινότητας και ανάπτυξη δεξιοτήτων με δραστηριότητες εκτός σχολείου, αξιοποιώντας και τη χρήση ψηφιακών εκπαιδευτικών μέσων από τα νήπια και τα παιδιά των Ρομά.
- Ανάπτυξη δικτύου υποδομών προσχολικής και σχολικής εκπαίδευσης. Προβλέπεται η δημιουργία ή περαιτέρω ανάπτυξη ειδικών εργαστηριακών υποδομών και η προμήθεια εξοπλισμών για βελτίωση δεξιοτήτων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με έμφαση στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στις υποδομές επαγγελματικής εκπαίδευσης. Τέλος, θα αναπτυχθούν και θα χρησιμοποιηθούν ψηφιακές υποδομές στην εκπαίδευση.

3. Στο πλαίσιο της βελτίωσης των σχολικών επιδόσεων και της διάδοσης της μαθητείας, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Βελτίωση της επίδοσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέσω βελτίωσης της πρόσβασης στις Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ και, μέσω αυτού, στις Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ).
- Πρόβλεψη επιδόματος αποφοίτησης και υποστήριξης της συμμετοχής σε προγράμματα σε θερινά/εσπερινά τμήματα.
- Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων (digitalcompetences) στους Ρομά ώστε να παρέχονται ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε ψηφιακό περιεχόμενο και εκμάθησης χρήσης των εφαρμογών ΤΠΕ.
- Υποστήριξη των Ρομά στη διαδικασία πιστοποίησης προσόντων (ΕΟΠΠΕΠ) και παρακολούθησης προγραμμάτων συμπλήρωσης της εκπαίδευσής τους ή/και προετοιμασίας και συμμετοχής σε εξετάσεις, ώστε να λάβουν ισοτιμία έπειτα από

επιτυχή αποτελέσματα. Η υποστήριξη αυτή μπορεί να γίνεται είτε από τον πάροχο της κατάρτισης, είτε από τον κοινωνικό λειτουργό του «Κέντρου Κοινότητας».

- Προγράμματα κατάρτισης (voucher κατάρτισης που χορηγείται και παρακολουθείται από Κοινωνικό Λειτουργό).
- Κατάρτιση ειδικού προγράμματος φοίτησης των Ρομά στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ).

4. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης του αναλφαριθμοσμού και της διάδοσης της Δια Βίου Μάθησης, δύνανται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Στοχευμένα προγράμματα για την καταπολέμηση του αναλφαριθμοσμού των Ρομά.
- Υποστήριξη της λειτουργίας σχολείων δεύτερης ευκαιρίας με απόκτηση τίτλου σπουδών αλλά και προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας. Οι παρεμβάσεις αυτές θεωρούνται κρίσιμες ως προς την συμβολή τους στην ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας των παιδιών Ρομά, διότι οι ενήλικες δεν ενθαρρύνουν και δεν παρακινούν τα παιδιά τους να ενταχθούν και να ολοκληρώσουν την εκπαίδευση.
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά 12-17 που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά διαρροής (π.χ. δημιουργία δομής φοίτησης παιδιών άνω των 12 ετών για την απόκτηση απολυτηρίου Δημοτικού Σχολείου).

5. Στο πλαίσιο της ανάπτυξης και λειτουργίας Δικτύου Υποδομών Βρεφονηπιακών – Παιδικών Σταθμών, δύνανται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Χορήγηση voucher για φιλοξενία παιδιών Ρομά σε βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, ΚΔΑΠ, κλπ.

6. Στο πλαίσιο των οριζόντιου χαρακτήρα υποστηρικτικών δράσεων, δύνανται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική στήριξη στις οικογένειες Ρομά για την ανάδειξη της αναγκαιότητας και χρησιμότητας της εκπαίδευσης.
- Συμβουλευτική στήριξη στις οικογένειες του γενικού πληθυσμού, στους μαθητές και στους συλλόγους γονέων που λειτουργούν συχνά αρνητικά στην σχολική κοινότητα ως προς τη φοίτηση (αντιμετώπιση στερεοτύπων και αντιλήψεων), δράσεις μεταφοράς των παιδιών Ρομά στην έδρα των υποδομών που αντιστοιχούν

σε κάθε στάδιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας (παιδικός σταθμός, νηπιαγωγείο, δημοτικό σχολείο), αξιοποίηση δημοτικών ή ιδιωτικών πρωτοβουλιών για χρήση – μίσθωση – διάθεση σχολικού οχήματος κ.α.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Διευκόλυνση, Βελτίωση και Υποστήριξη των όρων πρόσβασης των Ρομά στην απασχόληση και στην επιχειρηματικότητα.

Η αποτύπωση της κατάστασης των Ρομά της Περιφέρειας ως προς την θέση τους στην αγορά εργασίας και ως προς την άσκηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αναδεικνύει την αδήριτη ανάγκη παρέμβασης για την υποστήριξή τους για την βελτίωση των όρων πρόσβασης και τη διαδικασία ένταξής τους στην αγορά εργασίας, αλλά και στην ανάληψη ή/και βελτίωση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Τα ποσοστά ανεργίας στην κοινωνία των Ρομά είναι πολύ υψηλά, οι κύριοι τομείς απασχόλησης, είναι οι εποχικές αγροτικές εργασίες, το πλανόδιο εμπόριο και η περιστασιακή απασχόληση σε τεχνικές και οικοδομικές εργασίες, ενώ βασική πηγή εισοδήματος είναι οι προνοιακές παροχές. Λόγω της κωδικοποίησης των ωφελουμένων των παρεμβάσεων της Π.Π. 2014-2020 σε συγκεκριμένες ομάδες-στόχου, στις παρεμβάσεις του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού γίνεται ειδική αναφορά στους νέους Ρομά, οι περισσότεροι εκ των οποίων βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (EAEK/NEETs) και βεβαίως, βιώνουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Οι περισσότερες των σχετικών δράσεων υποστηρίζονται χρηματοδοτικά μέσω της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ/ΥΕΙ).

Ειδικότερα, μία κατηγορία δράσεων αφορά στους Ρομά ηλικίας 15-24 ετών που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και συνδέεται πλήρως με την εφαρμογή των παρεμβάσεων που προβλέπονται στο Σχέδιο Δράσης «Εγγύηση για τη Νεολαία», με την αξιοποίηση πόρων της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων. Η δεύτερη δέσμη δράσεων αναφέρεται στα άτομα ηλικίας 25-29 ετών με τα ίδια χαρακτηριστικά, τα οποία βρίσκονται σε μειονεκτική θέση ως προς την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας. Προβλέπονται επίσης δράσεις καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας, εξοικείωσης με την μισθωτή εργασία, ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας (με ειδική δέσμη δράσεων για την αγροτική οικονομία), ανάπτυξης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 3 περιλαμβάνει 5 Δέσμες Δράσεων, ως εξής:

- 1: Υποστήριξη της Πρόσβασης των Ρομά στην αγορά εργασίας
- 2: Βελτίωση Προοπτικών Απασχόλησης και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων των Ρομά
- 3: Ενίσχυση και Διάδοση της Επιχειρηματικότητας

4: Αξιοποίηση της Κοινωνικής Οικονομίας

5: Οριζόντιες Υποστηρικτικές Δράσεις

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Α.Π. 3 δύναται να υλοποιηθούν:

1. Στο πλαίσιο της υποστήριξης της πρόσβασης των Ρομά στην αγορά εργασίας, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Υποστήριξη των Ρομά στην αρχική εγγραφή τους, καθώς και στην ανανέωση της εγγραφής τους στα Μητρώα του ΟΑΕΔ, ώστε να είναι επιλέξιμοι σε δράσεις προώθησης στην απασχόληση, επιχειρηματικότητα, μαθητείας κ.λπ.. Διασφάλιση συμμετοχής των ανέργων Ρομά στην απασχόληση μέσω των Προγραμμάτων «Κοινωνικού Εργασίας» (στο πλαίσιο των προβλέψεων του Ν. 4152/2013), με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους, γυναίκες, και ανέργους 30 έως 44 ετών.
- Ψυχοκοινωνική στήριξη, καλλιέργεια και παρακολούθηση της ομαδικότητας των Ρομά με στόχο την προετοιμασία της προώθησής τους σε θέσεις εξαρτημένης σχέσης εργασίας, προώθηση της δημιουργίας Νέων Θέσεων Εργασίας στον ιδιωτικό τομέα για ανέργους και για ειδικές ομάδες ανέργων, επιδότηση του κόστους εργασίας για την πρόσληψη ανέργων ειδικών ομάδων πληθυσμού, που αφενός πλήττονται περισσότερο από την κρίση αφετέρου είναι δυσκολότερη η πρόσβασή τους, ανάλογα με την ηλικία των ωφελουμένων Ρομά.

2. Στο πλαίσιο της βελτίωσης των προοπτικών απασχόλησης και της ανάπτυξης των δεξιοτήτων των Ρομά, δύναται να υλοποιηθούν δέσμες δράσεων οι οποίες διαφοροποιούνται με στόχο την επιλογή της κατάλληλης παρέμβασης κατάρτισης ή απασχόλησης ή/και αυτό-απασχόλησης, σύμφωνα με το προφίλ του κάθε ωφελούμενου, όπως αυτό διαπιστώνεται μέσα από τη διαδικασία της εξατομικευμένης προσέγγισης, Σκοπός είναι η ενεργοποίηση και η έγκαιρη παρέμβαση για την πρόληψη της νεανικής ανεργίας, η είσοδος στην αγορά εργασίας για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας και η εξειδικευμένη κατάρτιση. Έμφαση θα δοθεί σε Ρομά - Ε.Α.Ε.Κ. Δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης σε ανέργους Ρομά (χαμηλών τυπικών προσόντων) ηλικίας 30 έως 64 ετών σε δραστηριότητες της τοπικής οικονομίας, σε αγροτικές και τεχνικές εργασίες, απόκτησης νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων και εξειδίκευση και ανάπτυξη υφιστάμενων επαγγελματικών δεξιοτήτων, που οδηγούν

σε πιστοποίηση, μέσω ολοκληρωμένης δέσμης παρεμβάσεων η οποία θα περιλαμβάνει συνολικά 400 ώρες κατάρτισης, ως εξής:

- Πρόγραμμα θεωρητικής κατάρτισης 100 ωρών και
- Πρακτική άσκηση των ωφελουμένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας διάρκειας 300 ωρών.
- Δράσεις Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας, με στόχο την ανάσχεση της νεανικής ανεργίας και την προώθηση της απασχολησιμότητας των νέων Ρομά:
  - Πρόγραμμα απασχόλησης για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για νέους ηλικίας 18 έως 24 ετών με στόχο τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για νέους ανέργους μέσω της επιδότησης μισθολογικού ή μη-μισθολογικού κόστους από εργοδότες ή επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα.
  - Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης διάρκειας έως 6 μήνες με στόχο την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Ειδικές δράσεις ένταξης στην απασχόληση για νέους με αναπηρία με στόχο την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ατόμων με ιδιαίτερες δυσκολίες και μεγαλύτερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού.
  - Επιταγή εισόδου στην αγορά εργασίας για την απόκτηση της πρώτης επαγγελματικής εμπειρίας με στόχο τη μείωση του χρόνου μετάβασης από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας
- Υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής καθοδήγησης των καταρτιζομένων από τον πάροχο κατάρτισης, πριν και κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, που αφορούν α) στη διάγνωση και κατάλληλη σύζευξη των εκπαιδευτικών αναγκών / δεξιοτήτων των καταρτιζομένων με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, β) στην τοποθέτηση, παρακολούθηση και εποπτεία του καταρτιζόμενου από τον πάροχο κατάρτισης στην επιχείρηση.
- Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών, με έμφαση στις εργαζόμενες γυναίκες με επισφαλή θέση εργασίας.
- Βελτίωση των προοπτικών / ευκαιριών ένταξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας των Ρομά που είναι ωφελούμενοι της πιλοτικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

3. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης και διάδοσης της επιχειρηματικότητας των Ρομά, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Πρόγραμμα προώθησης της νεανικής επιχειρηματικότητας και παροχής σχετικής συμβουλευτικής υποστήριξης για τη δημιουργία start-ups επιχειρήσεων:
  - Δημιουργία Νέων Επιχειρήσεων Ρομά ηλικίας 30-49 ετών (αυταπασχόληση – start-up) με χαμηλά τυπικά προσόντα.
  - Δημιουργία Νέων Επιχειρήσεων Ρομά ηλικίας 24-29 ετών (αυταπασχόληση – start-up).
- Πρόγραμμα στήριξης, οργάνωσης και νομιμοποίησης υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων:
  - Υποστήριξη των Ρομά στην νομιμοποίηση, αδειοδότηση, οργάνωση και φορολογική τακτοποίηση και συνεπή λειτουργία υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (Κοινωνική Επιταγή Συνεπούς Επιχειρηματικότητας).
  - Υποστήριξη των Ρομά στην κατά 100% 12μηνη ασφαλιστική κάλυψη υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και κατά 50% στους επόμενους 12 μήνες (Κοινωνική Επιταγή Ασφαλιστικών και Υγειονομικών Καλύψεων).
  - Εκπαίδευση των Ρομά στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και υποστήριξη των στην απόκτηση άδειας επαγγελματικής οδήγησης (Κοινωνική Επιταγή Επαγγελματικής Οδήγησης).
- Τοπικές Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις για προώθηση της επιχειρηματικότητας στην αγροτική οικονομία (αξιοποίηση προσέγγισης CLLD/LEADER):
  - Διάδοση της κοινωνικά υποστηριζόμενης γεωργίας (κοινωνικά αγροκτήματα, κοινωνικοί λαχανόκηποι, κοινωνικοί συνεταιρισμοί διάθεσης αγροτικών προϊόντων κ.λπ.),
  - Δημιουργία «βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού» αγροτικών προϊόντων στις τοπικές κοινωνίες κ.λπ.
  - Ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας και υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας σε αγροτικές δραστηριότητες και σε λειτουργίες διασύνδεσης της υπαίθρου με τον αστικό χώρο.

4. Στο πλαίσιο της αξιοποίησης της Κοινωνικής Οικονομίας, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Πληροφόρηση και ενημέρωση των Ρομά για τα χαρακτηριστικά και τους σκοπούς της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και ανάπτυξη διαλόγου για την «επιλογή» τομέων κοινωνικών / συλλογικών δραστηριοτήτων ενδιαφέροντος των Ρομά με

στόχο την προσφορά υπηρεσιών για την κάλυψη αναγκών της κοινότητας, όπως ενδεικτικά:

- Κοινωνικό παντοπωλείο, υπηρεσία μεταφοράς και διακίνησης ατόμων, υπηρεσίες καθαρισμού, πλυντηρίων, catering, λουτρά κλπ).
- Οργάνωση και διαχείριση των προϊόντων που παράγονται από τις ασχολίες των Ρομά, δράση υποστήριξης των νέων Ρομά στην ίδρυση Κοινωνικών Συνεταιριστικών επιχειρήσεων με παροχή συμβουλευτικής και άλλης στήριξης με στόχο την προώθηση της αυταπασχόλησης στα πεδία της κοινωνικής οικονομίας – Κοινωνικά Συμβόλαια (localpacts) με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, Δημόσιους Φορείς ή/και ι-αξιοποίηση δραστηριότητας νόμιμης συλλογής και επεξεργασίας μετάλλων σε ανταποδοτικές δράσεις ανακύκλωσης (συνεταιρισμός συλλογής και διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών).
- Δράσεις εκμίσθωσης-διάθεσης δημοτικών γαιών για αγροτική εκμετάλλευση.
- Δημιουργία και διαχείριση τοπικής τσιγγάνικης αγοράς - παζάρι (έκδοση άδειων μικροπωλητών, προώθηση, οργάνωση, έλεγχος της συγκεκριμένης αγοράς) και γενικότερες δράσεις δικτύωσης και προώθησης τοπικών προϊόντων.
- Πιλοτική ιδιωτικές επιχειρήσεις.
- Προετοιμασία και υποστήριξη τοπικών μηχανισμών συναλλακτικής διευκόλυνσης-διατακτικών πληρωμής (social vouchers) από ΟΤΑ με αποδέκτες τους δημότες, με στόχο την ενθάρρυνση της κατανάλωσης υπηρεσιών και προϊόντων Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων ΚοινΣΕπ.
- Παρακίνηση και υποστήριξη της σύστασης Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων με την παροχή υπηρεσιών κινητοποίησης, υποστήριξης, και συμβουλευτικής: μηχανισμοί coaching και mentoring στα τοπικά Κοινωνικά Κέντρα, Αξιοποίηση της λειτουργίας των Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (ΚΟιν.Σ.Ε.Π.).
- Αξιοποίηση ενισχύσεων για την έναρξη δραστηριότητας και τη λειτουργία των Κοιν.Σ.Ε.Π, μέσω επιχορηγήσεων ή/και με την αξιοποίηση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων, εταιρικά μερίδια, κουπόνια λήψης υπηρεσιών (Ταμείο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας).
- Λειτουργία «λαϊκών» αγορών και εκθετηρίων προϊόντων Κοιν.Σ.Ε.Π

Η κινητοποίηση της συμμετοχής των Ρομά σε δράσεις ενεργητικών πολιτικών, κοινωνικής ενσωμάτωσης, δια βίου μάθησης, επιχειρηματικότητας κ.λπ. προϋποθέτει συνεχή ενημέρωση, την ορθή συμπλήρωση αιτήσεων και την υποβολή φακέλων. Σε αρκετές περιπτώσεις διαπιστώνονται αρνητικά φαινόμενα και «κούραση» από τους Ρομά υποβολής αιτήσεων που είναι ή καθίστανται μη-επιλέξιμες. Προκύπτει η ανάγκη ορθής και έγκαιρης ενημέρωσης, προαξιολόγησης επιλεξιμότητας, υποστήριξης της συμπλήρωσης αιτήσεων κ.λπ. στις τοπικές κοινωνίες των Ρομά και από ανθρώπους που γνωρίζουν πολύ καλά την ιδιοσυγκρασία τους και μπορούν να συμμετέχουν και να καθοδηγούν τη διαβούλευση σχεδιασμού προκηρύξεων για τους Ρομά ή γενικών προκηρύξεων που να αφορούν και τους Ρομά. Για τους λόγους αυτούς, αναδεικνύεται η ανάγκη δημιουργίας μιας ομάδας / δικτύου διαμεσολαβητών από καταρτισμένους νέους Ρομά (χειρισμός γραπτού λόγου, γνώση υπολογιστών, συμβουλευτική κ.λπ.).

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Ισότιμη Πρόσβαση των Ρομά σε Υπηρεσίες Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας

Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 καλύπτει τις ανάγκες πρόσβασης των τοπικών κοινοτήτων Ρομά σε υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, καταπολέμησης ψυχικών νοσημάτων και εξαρτήσεων, πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας, καθώς και την αντιμετώπιση φαινομένων ακραίας φτώχειας. Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 διαρθρώνεται στις εξής Δέσμες δράσεων:

- 1: Προαγωγή της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας
- 2: Δημόσια Υγεία και διάδοση της Ατομικής Υγιεινής
- 3: Ενημέρωση, Συμβουλευτική, Οικογενειακός Προγραμματισμός
- 4: Καταπολέμηση Ψυχικών Νοσημάτων και Εξαρτήσεων
- 5: Κοινωνική Φροντίδα – Πρόνοια
- 6: Αντιμετώπιση φαινομένων Ακραίας Φτώχειας σε Οικισμούς και Οικογένειες Ρομά

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

1. Στο πλαίσιο της προαγωγής της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:
  - Ανάπτυξη δικτύου παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ και ψυχοκοινωνικής στήριξης, τόσο μέσω Δομών (Κέντρα Κοινότητας / One-stop-shops) όσο και μέσω κινητών μονάδων παροχής υπηρεσιών.

- Δημιουργία νέων, αναβάθμιση υφιστάμενων Ιατροκοινωνικών Κέντρων Φροντίδας σε Οικισμούς Ρομά (ενιαία Κέντρα Κοινότητας για ευπαθείς ομάδες).
- Προμήθεια του αναγκαίου (βασικού) ιατρικού εξοπλισμού των Κέντρων Κοινότητας.
- Ταυτοποίηση /καταγραφή οικογενειών Ρομά και δημιουργίας ιατρικού φακέλου-ιστορικού σε ατομικό επίπεδο.

2. Στο πλαίσιο της προώθησης της δημόσιας υγείας και της διάδοσης της ατομικής υγιεινής, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Υπηρεσίες ενημέρωσης, παρακολούθησης και προώθησης ατομικής, στοματικής υγιεινής (σε επίπεδο οικογένειας, σχολείου κ.λπ.), εμβολιασμοί, γυναικολογικοί έλεγχοι κ.λπ.

3. Στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής και του Οικογενειακού προγραμματισμού, δύναται να υλοποιηθούν δράσεις ενημέρωσης και παρακολούθησης στους παρακάτω ενδεικτικούς τομείς:

- HIV/AIDS αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία προγεννητική, περιγεννητική και επιλόχεια φροντίδα, αντισύλληψη, οικογενειακός προγραμματισμός.
- Εμβολιασμός κατά HPV, σεξουαλική βία (βιασμός, σεξουαλική εκμετάλλευση, παιδική σεξουαλική εκμετάλλευση).
- Στοχευμένες δράσεις αντιμετώπισης στερεότυπων και αντιλήψεων που αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στον οικογενειακό προγραμματισμό.

Οι δράσεις αυτές δύναται να υλοποιηθούν σε συνδυασμό με τις συνοδευτικές / υποστηρικτικές δράσεις που εντάσσονται στα προγράμματα αντιμετώπισης της ακραίας φτώχειας και των λοιπών σχετικών δράσεων του Θ.Σ. 9 των Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2014-2020.

4. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης ψυχικών νοσημάτων και αντιμετώπισης εξαρτήσεων, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Παρακολούθηση και αντιμετώπιση ψυχικών διαταραχών, κατάθλιψη, άγχους, αγχωδών διαταραχών, νευρολογικών νοσημάτων και ανεξέλεγκτης προσφυγής σε φαρμακευτικές αγωγές.
- Αντιμετώπιση εξαρτήσεων σε ναρκωτικές ουσίες, αλκοόλ και της ευρείας εξάρτησης από το τσιγάρο (η οποία διαπιστώνεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες των Ρομά).

5. Στο πλαίσιο της προώθησης της κοινωνικής φροντίδας – πρόνοιας, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί / βρεφικοί / βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, κλπ) για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά Ρομά που βρίσκονται σε καθεστώς φτώχειας και κοινωνικό αποκλεισμό (Θ.Σ. 9) είτε υποστήριξη της εναρμόνισης της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής (με στόχο την ενίσχυση των γυναικών Ρομά με την παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων παιδιών και εφήβων και ατόμων με αναπηρία).

6. Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης φαινομένων ακραίας φτώχειας στους Οικισμούς και στις Οικογένειες Ρομά δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Διανομή ειδών βασικής υλικής συνδρομής, όπως ενδεικτικά:
  - Τρόφιμα (μακράς διάρκειας και φρέσκα καθώς και ειδικά τρόφιμα για βρέφη).
  - Βασικές Υλικές Στερήσεις (ρουχισμός για παιδιά και ενήλικες/κυρίως αστέγους).
  - Είδη καθαρισμού και προσωπικής υγιεινής, παιδικά είδη/βιβλία, παιχνίδια, βρεφικός εξοπλισμός κλπ).
- Παροχή συνοδευτικών υπηρεσιών, όπως ενδεικτικά:
  - Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, ενδυνάμωσης και κοινωνικής ένταξης παιδιών σε ατομικό επίπεδο και σε επίπεδο οικογένειας (ή και σε μονήρη άτομα).
  - Διατροφικές συμβουλές, συμπεριλαμβανομένων και συμβουλών υγιεινής διατροφής.
  - Συμβουλές διαχείρισης οικογενειακού προϋπολογισμού.
  - Υπηρεσίες κοινωνικοποίησης παιδιών (π.χ. πρόσβαση σε αθλητικές δραστηριότητες, καλλιέργεια της ομαδικότητας).
  - Διοργάνωση εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών εκδρομών, αθλητικές συναντήσεις και αγώνες κ.λπ, προώθηση δράσεων συνεργασίας και ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων στην ύπαιθρο στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης (πράσινη φροντίδα), της κοινωνικής ένταξης, της κοινωνικά υποστηριζόμενης γεωργίας (CSA) και της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και τη διατροφή.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Διασφάλιση Προϋποθέσεων Εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης - Ανάπτυξη Εταιρικών Σχέσεων και Κοινωνικού Διαλόγου

Η αξιόπιστη, ρεαλιστική και αποτελεσματική εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση Ρομά συνδέεται με τη διασφάλιση των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- Διασφάλιση του συντονισμού και της συνέχειας των παρεμβάσεων του Σχεδίου Δράσης.
- Διοίκηση και Διαχείριση του Σχεδίου Δράσης με κατανομή συγκεκριμένων ρόλων και υπευθυνοτήτων, αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης, εισαγωγή της λογοδοσίας τόσο στο στάδιο της εξειδίκευσης, όσο και στο στάδιο της υλοποίησης και της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων.
- Κατάλληλη ωρίμανση και προετοιμασία των δράσεων.
- Ανάπτυξη «ικανοτήτων» στους τοπικούς μηχανισμούς υλοποίησης των παρεμβάσεων.
- Ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με τις τοπικές κοινωνίες και οικονομίες, ευαισθητοποίηση κινητοποίηση και εμπλοκή των Κοινοτήτων των Ρομά στην προετοιμασία και εξειδίκευση των Δράσεων.
- Ανάδειξη και διάδοση των καλών πρακτικών, βραβεύσεις και εισαγωγή του θεσμού της αριστείας.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 διαρθρώνεται σε πέντε (5) Δέσμες Δράσεων, ως εξής:

1: Προγράμματα Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης - Διασφάλιση της συμμετοχής των Ρομά στην εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης

2: Καταγραφή, Ανάδειξη, του πολιτισμού των Ρομά. Ενίσχυση, υποστήριξη πολιτιστικών δράσεων

3: Ανάπτυξη της Εξωστρέφειας, των Κοινωνικών Δεξιοτήτων και Προώθηση της Αριστεία.

4: Διάγνωση κα Συμπλήρωση αναγκών σε Υπηρεσίες, Δομές. Συστήματα και Εργαλεία, εξειδικευμένο Επιστημονικό Προσωπικό κ.λπ. για την υποστήριξης της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης

5: Υποστήριξη της εφαρμογής, διοίκησης, διαχείρισης και αξιολόγησης του Προγράμματος

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Α.Π. 5 δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δέσμες δράσεων:

1. Στο πλαίσιο της ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και της διασφάλισης της συμμετοχής των Ρομά στην εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης, δύναται να υλοποιηθούν οι

ακόλουθες δράσεις:

- Κινητοποίηση των κοινοτήτων Ρομά (δίκτυα ανταλλαγή εμπειριών, forum, αξιοποίηση και διάδοση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, περιεχόμενο, κ.λπ.).
- Διαμόρφωση «Περιφερειακού Δικτύου Διαμεσολαβητών» Ρομά με στόχο την υποστήριξη της κινητοποίησης, της συνέχειας και της συνεκτικότητας των δράσεων μεταξύ περιφερειακής και τοπικής κλίμακας.
- Οριζόντιες δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης (προγράμματα, δυνατότητες, profiling) διοργάνωση Εργαστήριων Γονέων, ανταλλαγή εμπειριών, Βιωματικά Σεμινάρια.
- Δημιουργία δικτύου σχολείων που υποδέχονται μαθητές Ρομά σε επίπεδο ΠΚΜ με στόχο την καταγραφή και παρακολούθηση της φοίτησης, την ενδοσχολική επιμόρφωση, την ανταλλαγή εμπειριών και πρακτικών, το σχεδιασμό και υλοποίηση ερευνητικών δράσεων αλλά και εκπαιδευτικών προγραμμάτων παρέμβασης και εν τέλει την παραγωγή εκπαιδευτικής θεωρίας.
- Ειδικές δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης ενδεικτικά για θέματα παιδικής εργασίας, ενδοοικογενειακής βίας, πολιτικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, δικαιώματα του παιδιού, ισότητα των φύλων, δράσεις μείωσης της παραβατικότητας

2. Στο πλαίσιο της καταγραφής, ανάδειξης, και προαγωγής του πολιτισμού των Ρομά, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Οργάνωση και υποστήριξη πολιτιστικών δράσεων.
- Δράσεις για την ανάδειξη του πολιτισμού των Ρομά, ως μέσο αντιμετώπισης των προκαταλήψεων και στερεότυπων, με παράλληλο στόχο την ενδυνάμωση του πληθυσμού στην προσπάθειά διεκδίκησης της κοινωνικής του ένταξης.
- Παρεμβάσεις στα σχολεία για την Τσιγγάνικη πολιτιστική ταυτότητα.
- Καταγραφή, ανάδειξη, ενίσχυση, υποστήριξη του πολιτισμού των Ρομά (rompride).
- Οριζόντιες ενέργειες αντιμετώπισης προκαταλήψεων και στερεότυπων.
- Προβολή θετικών προτύπων.
- Οριζόντιες δράσεις για την αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων και δράσεων υποστήριξης των Ρομά για τις συναλλαγές τους με δημοσίους φορείς. Περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις, βελτίωσης δεξιοτήτων σε πεδία όπως αποτελεσματική επικοινωνία, ομαδική εργασία - συνεργασία, χειρισμός διαφωνιών, ευελιξία και

προσαρμοστικότητα, υπευθυνότητα, επίλυση προβλημάτων καθώς και πρόγραμμα για την σύνταξη Προδιαγραφών και υλοποίηση προγράμματος mentoring/lifecoaching με στόχο την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.

3. Στο πλαίσιο της ανάπτυξης της εξωστρέφειας, των κοινωνικών δεξιοτήτων και της προώθησης της αριστείας, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Δικτύωση, συστηματοποίηση και προτυποποίηση των Κέντρων Κοινότητας και των στελεχών τους.
- Δημιουργία εργαλείων, την αξιολόγηση, υποστήριξη, συντονισμό και καθοδήγηση των Κέντρων Κοινότητας.

4. Στο πλαίσιο της διάγνωσης και συμπλήρωσης αναγκών για την υποστήριξης της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Σε Υπηρεσίες και Δομές.
- Σε Συστήματα και Εργαλεία. Ειδικότερα:
  - Σύστημα Καταγραφής των ωφελουμένων Ρομά σε επίπεδο οικογένειας και ατομικών χαρακτηριστικών (microdata) μέσω συστήματος τακτικών κοινωνικών ερευνών.
  - Η παρακολούθηση των ωφελουμένων με βάση τα πολλαπλά χαρακτηριστικά τους, εισάγει συγκεκριμένες οργανωτικές και λειτουργικές απαιτήσεις στο «Σύστημα» που προδιαγράφει η Αιρεσιμότητα 7, για τις υπό συζήτηση δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας (ΕΚΤ-Θ.Σ. 9) και ΤΕΒΑ21.
  - Συλλογή δεδομένων σε τοπικό επίπεδο με ομοιογενή τρόπο και εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε ενιαίο σύστημα. Οι δράσεις που αφορούν ωφελούμενους στο δίκτυο της φτώχειας και στην παροχή υλικής βοήθειας προϋποθέτουν κοινωνική έρευνα με συγκεκριμένη επαναληψιμότητα. Η καθολική εφαρμογή των δράσεων συνδέεται με την ύπαρξη είτε «κεντρικού», είτε αποκεντρωμένων συστημάτων ταυτοποίησης ωφελουμένων στους Δικαιούχους με πιστοποιημένους Κοινωνικούς Λειτουργούς. Η σύνθετη καταγραφή των ιδιοτήτων των ωφελουμένων (microdata) απαιτεί μία κοινή «φόρμα» στο Σύστημα με όλες τις δυνατές επιλογές, ώστε να διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των δράσεων.
- Αξιοποίηση – κατάρτιση εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού κ.λπ. που θα απασχοληθεί από άλλους μηχανισμούς σε συμπληρωματικές δράσεις εξοικείωση με προβλήματα και ανάγκες των Ρομά.

5. Στο πλαίσιο της Υποστήριξη της εφαρμογής, του συντονισμού, της διοίκησης, διαχείρισης και αξιολόγησης του Προγράμματος, δύναται να υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- Δράσεις Δημοσιότητας και Ευαισθητοποίησης του πληθυσμού της Περιφέρειας, συνολικά για το Σχέδιο Δράσης, Τεχνική Υποστήριξη (Σύμβουλοι, μελέτες, εμπειρογνώμονες).

Παρουσίαση - Υπηρεσίες του Δήμου Δέλτα

1. Γεωγραφικά – Γενικά Στοιχεία

Ο Δήμος Δέλτα προέκυψε από την συνένωση, στα πλαίσια της μεταρρύθμισης ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ, των πρώην Καποδιστριακών Δήμων Εχεδώρου, Χαλάστρας και Αξιού. Υπάγεται στο Νομό Θεσσαλονίκης και στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Χωροταξικά αποτελεί τμήμα της Μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης (Μ.Π.Θ) και βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της περιαστικής ζώνης (ΠΖ) του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), σε απόσταση 15 χλμ. από το κέντρο της Θεσσαλονίκης.

Ο Δήμος Δέλτα συγκροτείται από τις Δημοτικές Ενότητες Εχεδώρου, Χαλάστρας, Αξιού και περιλαμβάνει οκτώ (8) Δημοτικές Κοινότητες και μία (1) Τοπική Κοινότητα: την Δ.Κ. Σίνδου όπου βρίσκεται και η έδρα του Δήμου, τη Δ.Κ. Διαβατών, τη Δ.Κ. Καλοχωρίου , τη Δ.Κ. Ν.Μαγνησίας, τη Δ.Κ Χαλάστρας, τη Δ.Κ Ανατολικού, τη Δ.Κ Κυμίνων, τη Δ.Κ Μαλγάρων και την Τ.Κ Βραχιάς.

Ο Δήμος Δέλτα , στα όρια της Δημοτικής Ενότητας Εχεδώρου χαρακτηρίζεται αστικός , ενώ στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου, ιδίως στις Δημοτικές Ενότητες Χαλάστρας και Αξιού, καλύπτεται από γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας και χαρακτηρίζεται ως αγροτικός. Στα διοικητικά όρια του Δήμου Δέλτα ανήκει και η ενταγμένη στο σχέδιο NATURA, περιοχή των εκβολών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία που αποτελεί οικοσύστημα ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, συνολικής έκτασης περίπου 300.000 στρεμμάτων (εντός των ορίων του Δήμου Δέλτα ανήκουν 158.000 στρέμματα).

2. Πληθυσμιακά, Δημογραφικά

Πληθυσμός

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής πληθυσμού το 2011, στο Δήμο Δέλτα κατοικούν 45.839 κάτοικοι.

Πληθυσμός Δήμου Δέλτα ανά Δημοτική/ Τοπική Κοινότητα Δημοτική Κοινότητα

Δ.Κ. Διαβατών 11.140 (*)

Δ.Κ. Καλοχωρίου 4.672

Δ.Κ. Νέας Μαγνησίας 4.266

Δ.Κ. Σίνδου 9.289

Δ.Κ. Χαλάστρας 7.270

Δ.Κ. Ανατολικού 2.589

Δ.Κ. Κυμίνων 3.652

Δ.Κ. Μαλγάρων 2.404

Τ.Κ. Βραχιάς 557

Σύνολο 45.839

(*) Συμπεριλαμβάνει και τον οικισμό «ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Επίπεδο Εκπαίδευσης

Παρακάτω, παρουσιάζεται το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού του Δήμου Δέλτα σε σύγκριση με το Νομό – Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και το σύνολο της Ελλάδος.

Μορφωτικό Επίπεδο Δήμου Δέλτα (2011) Βαθμίδα εκπαίδευσης

Α'βαθμια : 11.731

Β'βαθμια: 18.621

Γ'βαθμια: 3.906

Λοιπά Πληθυσμός 7.747

Αλλοδαποί

Στο Δήμο βρίσκεται εγκατεστημένος ένας σημαντικός αριθμός αλλοδαπών (4.334 άτομα), ο οποίος αντιπροσωπεύει το 9,7% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου έναντι 6,3% που είναι το αντίστοιχο για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (κυρίως κατοικούν στην

Δημοτική Ενότητα Εχεδώρου). Το μεγαλύτερο ποσοστό (68%) των αλλοδαπών προέρχεται από την Αλβανία και ακολουθούν αυτοί που προέρχονται από τη Γεωργία και τη Ρωσική Ομοσπονδία με ποσοστά 9,3% και 8% αντίστοιχα.

Αθιγγανοί

Στον οικισμό Αγία Σοφία της Δημοτικής Ενότητας Εχεδώρου κατοικούν σήμερα Τσιγγάνοι Ρομά. Οι κάτοικοι του οικισμού ήταν μέχρι το 1998 εγκατεστημένοι στις παρυφές του Δήμου Ευόσμου. Όταν ο εν λόγω Δήμος έλαβε απόφαση να εντάξει τη συγκεκριμένη περιοχή στο σχέδιο πόλης, οι Ρομά εγκατέλειψαν την περιοχή και εγκαταστάθηκαν στην κοίτη του Γαλλικού ποταμού. Ήδη από την περίοδο 1996-1997, το Νομαρχιακό Συμβούλιο Νομού Θεσσαλονίκης διενεργούσε έρευνες για εξεύρεση κρατικής γης για την εγκατάσταση των σκηνιτών. Η λύση δόθηκε από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, το οποίο παραχώρησε 149 στρέμματα στο στρατόπεδο Γκόνου για τη μετεγκατάσταση των σκηνιτών που ανέρχονταν σε 3.000 άτομα μαζί με τους διερχόμενους οι οποίοι ζούσαν σε πρόχειρα διαμορφωμένα αυτοκίνητα-κατοικίες. Στο τέλος του 2002 ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση 250 οικογενειών στον οικισμό Αγία Σοφία. Σήμερα διαμένουν περίπου 1.200 κάτοικοι (ποσοστό 2,62% στο σύνολο του Δήμου). Στην Δημοτική Ενότητα Χαλάστρας υπάρχει δεύτερος οικισμός Αθιγγάνων, στον οποίο σήμερα διαμένουν 25 οικογένειες (περίπου 150 άτομα). Εδρεύουν σε δημοτικό οικόπεδο, σε λυόμενες κατοικίες ενώ κατασκευάζεται σήμερα, σε επίπεδο υποδομών, νέος οικισμός με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Ευάλωτες Ομάδες πληθυσμού- Ειδικές Ομάδες πληθυσμού

A. Σύμφωνα με έρευνα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας , ο αριθμός των ατόμων με αναπηρίες, εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/ αποφυλακισμένοι , ανήλικοι παραβάτες (Ευάλωτες ομάδες πληθυσμού) για τον Δήμο Δέλτα ανέρχεται σε 443 άτομα ήτοι ποσοστό 0,97 % σε σχέση με το ποσοστό του μέσου όρου της ΠΚΜ στο 1,40 %.

B. **Ειδικές ομάδες πληθυσμού** ήτοι μακροχρόνια άνεργες γυναίκες, άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών, μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα, μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό εισόδημα, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, γυναίκες θύματα κακοποίησης, παιδιά θύματα κακοποίησης, μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο.

Σύμφωνα με έρευνα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ο αριθμός των ατόμων αυτών ανέρχεται σε 6.907 άτομα για τον Δήμο Δέλτα, ποσοστό 15 % σε σχέση με το ποσοστό του μέσου όρου της ΠΚΜ που είναι 13.3 %.

Υποδομές Εκπαίδευσης

Οι υποδομές εκπαίδευσης του Δήμου Δέλτα απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες:

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΧΕΔΩΡΟΥ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

ΣΙΝΔΟΣ

1	1 ^ο ολοήμερο Νηπ. Σίνδου
2	2 ^ο ολοήμερο Νηπ. Σίνδου
3	3 ^ο ολοήμερο Νηπ. Σίνδου
4	4 ^ο ολοήμερο Νηπ. Σίνδου
5	5 ^ο ολοήμερο Νηπ. Σίνδου

ΔΙΑΒΑΤΑ

1	1 ^ο ολοήμερο Νηπ. Διαβατών (συστεγάζονται το 2 ^ο ολοήμερο και το 3 ^ο ολοήμερο Διαβατών)
2	4 ^ο ολοήμερο Νηπ. Διαβατών
3	5 ^ο ολοήμερο Νηπ. Διαβατών
4	5 ^ο ολοήμερο Νηπ. Διαβατών
5	6 ^ο ολοήμερο Νηπ. Διαβατών
6	Νηπιαγωγείο στις Εργατικές Κατοικίες
7	Νηπιαγωγείο στον οικισμό αθιγγάνων «Αγία Σοφία»

ΚΑΛΟΧΩΡΙ

1	1 ^ο ολοήμερο Νηπ. Καλοχωρίου
2	2 ^ο ολοήμερο Νηπ. Καλοχωρίου

Ν.ΜΑΓΝΗΣΙΑ

1	1 ^ο ολοήμερο Νηπ. Ν. Μαγνησίας
2	2 ^ο Νηπ. Ν. Μαγνησίας

ΔΗΜΟΤΙΚΑ**ΣΙΝΔΟΣ**

1	1 ^ο ολοήμερο Δημ. Σίνδου
2	2 ^ο ολοήμερο Δημ. Σίνδου
3	3 ^ο ολοήμερο Δημ. Σίνδου

ΔΙΑΒΑΤΑ

1	1 ^ο ολοήμερο Δημ. Διαβατών
2	2 ^ο ολοήμερο Δημ. Διαβατών – συστεγάζεται και το 3 ^ο ολοήμερο Δημ. Διαβατών

ΝΕΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑ

1	1 ^ο ολοήμερο Δημ. Ν. Μαγνησίας

ΚΑΛΟΧΩΡΙ

1	1 ^ο ολοήμερο Δημ. Καλοχωρίου (με κλειστό Γυμναστήριο)
2	2 ^ο ολοήμερο Δημ. Καλοχωρίου

ΓΥΜΝΑΣΙΑ**ΣΙΝΔΟΣ**

1	Γυμνάσιο Σίνδου με κλειστό Γυμναστήριο

ΔΙΑΒΑΤΑ

1	Γυμνάσιο Διαβατών με κλειστό Γυμναστήριο

ΚΑΛΟΧΩΡΙ

1	Γυμνάσιο Καλοχωρίου με κλειστό Γυμναστήριο

ΛΥΚΕΙΑ**ΣΙΝΔΟΣ**

1	Λύκειο Σίνδου

Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑ

1	Λύκειο Ν. Μαγνησίας

ΚΑΛΟΧΩΡΙ

1	Λύκειο Καλοχωρίου

ΕΚ - ΕΠΑΛ

1	ΕΚ ΣΙΝΔΟΥ
2	ΕΠΑΛ ΣΙΝΔΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΑΣΤΡΑΣ**ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ****ΧΑΛΑΣΤΡΑ**

1	1 ^ο ολοήμερο Νηπ. Χαλάστρας
2	2 ^ο ολοήμερο Νηπ. Χαλάστρας
3	3 ^ο Νηπιαγωγείο Χαλάστρας

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ

1	1 ^ο ολοήμερο Νηπ. Ανατολικού
2	2 ^ο Νηπ. Ανατολικού

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

1	1 ^ο ολοήμερο Δημ. Χαλάστρας
2	2 ^ο ολοήμερο Δημ. Χαλάστρας
3	3 ^ο ολοήμερο Δημ. Χαλάστρας

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ

1	1 ^ο ολοήμερο Δημ. Ανατολικού

ΓΥΜΝΑΣΙΑ**ΧΑΛΑΣΤΡΑ**

1	Γυμνάσιο Χαλάστρας με κλειστό Γυμναστήριο

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ

1	Γυμνάσιο Ανατολικού

ΛΥΚΕΙΑ**ΧΑΛΑΣΤΡΑ**

1	Λύκειο Χαλάστρας
2	ΕΠΑΛ Χαλάστρας

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΥ**ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ****ΚΥΜΙΝΑ**

1	1 ^ο ολοήμερο Νηπ. Κυμίνων
2	2 ^ο ολοήμερο Νηπ. Κυμίνων

ΜΑΛΓΑΡΑ

1	1 ^ο Νηπ. Μαλγάρων
2	2 ^ο ολοήμερο Νηπ. Μαλγάρων

ΒΡΑΧΙΑ

1	1 ^ο Νηπιαγωγείο Βραχιάς

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

ΚΥΜΙΝΑ

1	1 ^ο ολοήμερο Δημ. Κυμίνων με κλειστό Γυμναστήριο
2	2 ^ο ολοήμερο Δημ. Κυμίνων

ΜΑΛΓΑΡΑ

1	1 ^ο ολοήμερο Δημ. Μαλγάρων

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

ΚΥΜΙΝΑ

1	1 ^ο Γυμνάσιο Κυμίνων –Μαλγάρων και Βραχιάς

ΛΥΚΕΙΑ

ΚΥΜΙΝΑ

1	Λύκειο Κυμίνων- Μαλγάρων και Βραχιάς

• Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας

Τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι ένας θεσμός που παρέχει την ευκαιρία σε άτομα άνω των 18 ετών, που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο, να ολοκληρώσουν την 9χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας είναι δημόσιο σχολείο και παρέχει στους αποφοίτους του απολυτήριο ισότιμο του Γυμνασίου. Η χρονική διάρκεια του προγράμματος σπουδών είναι 18 μήνες (δύο σχολικά έτη). Στο Δήμο Δέλτα λειτουργεί Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας στα Διαβατά. Τα μαθήματα που διδάσκονται είναι: Ελληνική Γλώσσα, Μαθηματικά, Πληροφορική, Αγγλικά Γλώσσα, Κοινωνική εκπαίδευση, Περιβαλλοντική εκπαίδευση, Φυσικές επιστήμες, Αισθητική Αγωγή.

• Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ), τα οποία ιδρύονται από το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, είναι υποστηρικτικές δομές της Περιβαλλοντικής

Εκπαίδευσης προορισμένες να προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα, επιμορφωτικά σεμινάρια, εκπαιδευτικό υλικό, να συστήνουν θεματικά δίκτυα, να προωθούν τοπικές και διεθνείς συνεργασίες με τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς των σχολείων καθώς και με το ευρύ κοινό των περιοχών εμβέλειάς τους. Στο Δήμο Δέλτα ιδρύθηκε ΚΠΕ στην περιοχή των Ν. Μαλγάρων με σκοπό να συμβάλλει σημαντικά όχι μόνο στη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας αλλά και ευρέως κοινού, ενώ σημαντικά θα είναι και τα οικονομικά οφέλη για την τοπική κοινωνία, λόγω των επισκέψεων μαθητικών ομάδων από όμορους και όχι μόνο νομούς καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

• **Κέντρο δια βίου μάθησης**

Στον Δήμο Δέλτα ιδρύθηκε και λειτουργεί Κέντρο Δια Βίου Μάθησης, με τη συνδρομή της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης και του Ιδρύματος Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης. Τα προγράμματα που υλοποιούνται αφορούν: • Οικονομία – επιχειρηματικότητα • Ποιότητα ζωής – περιβάλλον • Νέες τεχνολογίες • Γλώσσα – επικοινωνία • Κοινωνικές δεξιότητες και δράσεις • Πολιτισμός και τέχνη • Πρόγραμμα ευάλωτων κοινωνικών ομάδων • Νεανική επιχειρηματικότητα στην αγροτική οικονομία. Το εν λόγω έργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους .

Τέλος, στα όρια της Δημοτικής Ενότητας Εχεδώρου λειτουργεί από το 1983 το Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης. Το ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης σήμερα έχει 21 τμήματα που κατανέμονται σε πέντε σχολές. Οι ιδιόκτητες εγκαταστάσεις του Ιδρύματος βρίσκονται στο 15ο χιλιόμετρο της Εθνικής Οδού Θεσσαλονίκης – Αθηνών περίπου στο ύψος της εισόδου της Σίνδου και καταλαμβάνουν μια έκταση 1.600 στρεμμάτων, ενώ η συνολική επιφάνεια των κτιρίων φθάνει τα 35.000 τ.μ. Σε ό,τι αφορά στα μέλη της κοινότητας του Ιδρύματος, συνολικά απασχολούνται 940 διδάσκοντες, 200 διοικητικοί υπάλληλοι, ενώ οι εγγεγραμμένοι φοιτητές φθάνουν τους 18.000.

Οικονομία

Πρωτογενής Τομέας

► Γεωργία

Α. Δημοτική Ενότητα Εχεδώρου.

Στο σύνολο των 50.255 στρεμμάτων των καλλιεργούμενων εκτάσεων της Δημοτικής Ενότητας Εχεδώρου, οι αροτραίες καλλιέργειες επικρατούν των λαχανοκομικών και των δενδρώνων. Οι κυριότερες καλλιέργειες είναι το σκληρό σιτάρι (5.321), το καλαμπόκι (4.461), το βαμβάκι (3.864) και τα λάχανα (1.995).

Β. Δημοτικές Ενότητες Χαλάστρας- Αξιού

Η καλλιέργεια του ρυζιού αποτελεί τον κύριο κλάδο φυτικής παραγωγής. Οι αποδόσεις βρίσκονται σε πολύ υψηλά επίπεδα και υπάρχει συνεχής βελτίωση. Περίπου το 70% της εγχώριας παραγωγής ρυζιού καλλιεργείται στην περιοχή. Τα επόμενα δύο πιο σημαντικά προϊόντα της περιοχής είναι το βαμβάκι και το καλαμπόκι με επίσης καλές αποδόσεις. Επίσης καλλιεργούνται, τεύτλα, μηδική, σιτάρι σκληρό, τομάτα. Η μηδική συνδέεται κυρίως με την κτηνοτροφία. Η παραγωγικότητα της περιοχής είναι πολύ υψηλή. Ειδικά στο ρύζι η παραγωγή έχει μεγιστοποιηθεί. Ο κύριος τροφοδότης των καλλιεργούμενων εκτάσεων σε νερό είναι ο Αξιός. Σχεδόν το σύνολο των καλλιεργειών αρδεύονται. Σαν μέθοδος άρδευσης κυριαρχεί η επιφανειακή. Αυτό οφείλεται στο ότι η περιοχή υπάγεται στο ευρύτερο δίκτυο επιφανειακής άρδευσης της πεδιάδας Θεσσαλονίκης. Η διανομή του νερού γίνεται με βάση τη ζήτηση από τους παραγωγούς. Υπεύθυνος είναι ο Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων. Από την άποψη του μεγέθους στην περιοχή υπάρχουν 3 κατηγορίες εκμεταλλεύσεων: 1. Οι εκμεταλλεύσεις με λιγότερα από 50 στρέμματα που αποτελούν δευτερεύουσα πηγή απασχόλησης και εισοδήματος των οικογενειών. 2. Οι εκμεταλλεύσεις που κυμαίνονται από 50 έως 100 στρέμματα, οι οποίες κατά κύριο λόγο αποτελούν την κύρια πηγή απασχόλησης και εισοδήματος των οικογενειών. 3. Οι μεγάλες εκμεταλλεύσεις άνω των 100 στρεμμάτων, μεγάλο μέρος των οποίων αποτελεί ενοικιαζόμενες εκτάσεις.

► Κτηνοτροφία

Α. Δημοτική Ενότητα Εχεδώρου.

Το συνολικό κτηνοτροφικό κεφάλαιο της Δημοτικής Ενότητας Εχεδώρου αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα. Είναι εμφανές ότι το ζωικό κεφάλαιο συντίθεται κυρίως από όρνιθες, πρόβατα και βοοειδή, ενώ η όποια παραγωγή προέρχεται κυρίως από τα βοοειδή, τα πρόβατα και τις αίγες.

Β. Δημοτική Ενότητα Αξιού.

Η κτηνοτροφία στην Δημοτική Ενότητα Αξιού είναι αρκετά αναπτυγμένη. Κυριαρχεί η κτηνοτροφία προβάτων και ακολουθεί η κτηνοτροφία βοοειδών και πουλερικών. Η

πλειοψηφία των κτηνοτροφικών μονάδων είναι μικρές μονάδες που βρίσκονται έξω από τους οικισμούς, μέσα και έξω από το αρδευτικό κανάλι.

Γ. Δημοτική Ενότητα Χαλάστρας.

Ο Δήμος Χαλάστρας έχει υψηλή συγκέντρωση Ζωικού κεφαλαίου για αυτό έχει και αυξημένη παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών και κυρίως μηδικής.

► Αλιεία

Στο Θερμαϊκό κόλπο παράγεται το 90% των μυδιών της παραγωγής της χώρας. Στην περιοχή του Αξιού παράγεται σχεδόν το 72% της εθνικής παραγωγής με το 80% αυτού να εξάγεται. Στην περιοχή του Δέλτα ανέκαθεν ασκείται η παραδοσιακή αλιεία και η οστρακοκαλλιέργεια -ειδικότερα η μυδοκαλλιέργεια- με άριστες προοπτικές. Στην περιοχή Χαλάστρας οι αλιείς ανέρχονται στους 200, εκ των οποίων οι 110 είναι μυδοτρόφοι. Λοιπά είδη του αλιεύματος είναι λαβράκια, γλώσσες, κεφαλόπουλα, κουτσομούρες, σουπιές, γαρίδες και από τα οστρακοειδή μύδια και χάβαρα. Η ανάπτυξη χερσαίων εγκαταστάσεων για την υποστήριξη της οστρακοκαλλιέργειας στις εκβολές του Λουδία, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της παραγωγικότητας, καθώς και στην ποιοτική και υγιεινή παραγωγή. Βασική εκκρεμότητα για την περαιτέρω ανάπτυξη της οστρακοκαλλιέργειας είναι η έγκριση της ΠΟΑΥ Θερμαϊκού (εκκρεμεί η έγκριση του Π.Δ από το Συμβούλιο της Επικρατείας και η ψήφισή του). Με τον καθορισμό της ΠΟΑΥ Θερμαϊκού, τίθεται το πλαίσιο για την ορθολογική λειτουργία της οστρακοκαλλιέργειας στην περιοχή, θα λήξει δε η εκκρεμότητα που ταλαιπωρεί μεγάλο αριθμό παραγωγών, αφού η αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης, δεν ανανέωνε τις άδειες τους τα τελευταία 4-5 χρόνια, ενόψει καθορισμού της ειδικής Περιοχής, με αποτέλεσμα να έχει αυξηθεί ο αριθμός των μη νόμιμων μονάδων. Εκτιμάται ότι ο αριθμός των μη αδειοδοτημένων μονάδων, σήμερα, είναι ίσος και μεγαλύτερος των νόμιμων. Σύμφωνα με την πρόταση οι εν λόγω εκτάσεις της ΠΟΑΥ είναι: Χαλάστρα : 13.046,61 στρ., Κύμينا : 3.255,73 στρ. Στη Χαλάστρα λειτουργούν δύο αγροτικοί συνεταιρισμοί. Οι δραστηριότητες των συνεταιρισμών είναι αρκετά διευρυμένες και περιλαμβάνουν τη λειτουργία ξηραντηρίων ρυζιού, καταστήματα λιανικής πώλησης και τη χρησιμοποίηση μηχανημάτων. Επίσης λειτουργεί ένας αλιευτικός οστρακοπαραγωγικός, ένας αλιευτικός και ένας γαλακτοκομικός συνεταιρισμός ενώ στην κοινότητα Ανατολικού ένας αγροτικός και ένας γαλακτοκομικός. Στον Αξιό λειτουργούν οι παρακάτω συνεταιρισμοί : Αγροτικός Συνεταιρισμός Κυμίνων, Αγροτικός Συνεταιρισμός Ν. Μαλγάρων, Αγροτικός Συνεταιρισμός

Βραχιάς, Αλιευτικός Συνεταιρισμός Κυμίνων - Ν. Μαλγάρων Οστρακοκαλλιεργητικός Συνεταιρισμός.

Δευτερογενής Τομέας (Μεταποίηση)

Στις Δημοτικές Ενότητες Χαλάστρας και Αξιού η μεταποίηση είναι αρκετά περιορισμένη, δεδομένης της γειτνίασης με την Βιομηχανική Ζώνη Θεσσαλονίκης. Οι κυριότερες προοπτικές ανάπτυξης του κλάδου σχετίζονται με την κάθετη ολοκλήρωση του αγροτικού τομέα και συγκεκριμένα με την παραγωγή ρυζιού και οστρακοειδών. Στην Δημοτική Ενότητα Εχεδώρου εδρεύουν οι περισσότερες βιομηχανίες και βιοτεχνίες του δευτερογενούς τομέα λόγω της λειτουργίας της Βιομηχανικής Περιοχής Θεσσαλονίκης (ΒΙ.ΠΕ.Θ).

Τριτογενής Τομέας

Για τις Δημοτικές Ενότητες Χαλάστρας και Αξιού ο τομέας παροχής υπηρεσιών και το εμπόριο περιορίζεται σε τοπικό επίπεδο. Οι ελλείψεις της χωροταξικής πολιτικής δεν ανέδειξαν κανένα από τους οικισμούς της περιοχής ως τοπικό κέντρο με ανάλογες επιπτώσεις στον τριτογενή τομέα. Οι δυνατότητες ανάπτυξης του τουρισμού στην περιοχή είναι περιορισμένες, αφού ούτε το ανθρωπογενές ούτε το ευρύτερο περιβάλλον μπορούν να λειτουργήσουν ως πόλοι έλξης τουριστών. Η περιοχή δεν διαθέτει την υποδομή που είναι απαραίτητη και αναγκαία για μια τουριστική ανάπτυξη ακόμα και του αγροτουρισμού. Ο υδροβιότοπος του Δέλτα Αξιού αποτελεί την μοναδική δυνατότητα για μια τουριστική ανάπτυξη περιορισμένης μορφής στην περιοχή. Μπορεί να διαφοροποιήσει την εικόνα της περιοχής και να ενισχύσει σημαντικά την επιχειρηματικότητα. Οι δυνατότητες αυτές προκύπτουν από: Την ξεχωριστή σημασία του Δέλτα Αξιού και του ευρύτερου υδροβιότοπου, την εγγύτητα και την εύκολη πρόσβαση του Δέλτα από ένα μεγάλο αστικό κέντρο (Θεσσαλονίκη), τη στροφή και το αυξημένο ενδιαφέρον όλο και μεγαλύτερου αριθμού επισκεπτών για τουριστικές εμπειρίες που έχουν ως πυρήνα την φύση. Για την Δημοτική Ενότητα Εχεδώρου ο τριτογενής τομέας παραγωγικής δραστηριότητας είναι και ο σημαντικότερος, καθώς έχει προσελκύσει το 47,5% των απασχολούμενων της Δημοτικής Ενότητας Εχεδώρου. Από τους κλάδους του τριτογενή τομέα μεγαλύτερη συμμετοχή εμφανίζεται στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, ακολουθούν με σημαντική διαφορά από τον πρώτο ο κλάδος των μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών και ο κλάδος των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, διαχείρισης ακίνητης περιουσίας. Σε αντίθεση, ο κλάδος της υγείας και

κοινωνικής μέριμνας, όπως και ο κλάδος της εκπαίδευσης προσεγγίζουν τα χαμηλότερα ποσοστά των απασχολούμενων. Αναφορικά με την υφιστάμενη ξενοδοχειακή υποδομή, στη Δημοτική Ενότητα Εχεδώρου λειτουργεί μια ξενοδοχειακή μονάδα στη Σίνδο, παρά την λειτουργία και των ΤΕΙΘ. Με βάση τα στοιχεία του Επαγγελματικού και Βιοτεχνικού επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης την τελευταία 5ετία ο αριθμός των επιχειρήσεων στην περιοχή του Δήμου Δέλτα (6.545 επιχειρήσεις το 2011) μειώθηκε σε ποσοστό 15%.

Περιβαλλοντικά και Αναπτυξιακά

Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια

Στα ΓΠΣ των πρώην Δήμων Εχεδώρου, Χαλάστρας, Αξιού παρουσιάζεται αναλυτικότερα η υφιστάμενη κατάσταση των ανωτέρω, Δημοτικών Ενοτήτων πλέον, κατά τον χρόνο σύνταξής τους, για : α) Το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής, β) Τις υποδομές κοινωνικής μέριμνας, παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, γ) Την τοπική οικονομία και την απασχόληση. Τα ΓΠΣ ακολουθούν τις γενικές κατευθύνσεις των ανωτέρων επιπέδων σχεδιασμού και ιδιαίτερα το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που θεσμοθετήθηκε με την υπ'αριθμ. 674 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 218 Β' / 6.2.2004) Α. ΓΠΣ Εχεδώρου (ΦΕΚ 304 ΑΑΠ / 07.11.2011).

Α. Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Εχεδώρου ενσωμάτωσε όλους τους οικισμούς και περιοχές που εντάχθηκαν στον καποδιστριακό (πρώην) Δήμο Εχεδώρου, δηλαδή τους οικισμούς του Εχεδώρου: Σίνδος, Διαβατά, Νέα Μαγνησία, Καλοχώρι, την άμεση περιαστική περιοχή των παραπάνω οικισμών που δέχονται πιέσεις από την ανάπτυξη βιομηχανίας, χονδρεμπορίου και βιοτεχνίας, τους αρχαιολογικούς χώρους και τα αξιόλογα μνημεία, τις αγροτικές περιοχές, τις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές του Γαλλικού και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου. Με το ΓΠΣ εξειδικεύτηκαν οι γενικοί στόχοι του πολεοδομικού σχεδιασμού και διατυπώθηκαν οι αναγκαίες και σκόπιμες προτάσεις συμπλήρωσης, αναθεώρησης ή τροποποίησης ισχυόντων επιλογών και ρυθμίσεων, και οι οποίες σύμφωνα με τις προδιαγραφές, αναφέρονται στα εξής θέματα:

- Προσδιορισμός των κατευθύνσεων χωρικής οργάνωσης του (πρώην) Δήμου.
- Καθορισμός των μεγεθών της οικιστικής ανάπτυξης σε όλη την έκταση του (πρώην) Δήμου, με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, τις τοπικές ανάγκες και καταλληλότητες καθώς και τις κατευθύνσεις που προκύπτουν από υπερκείμενα

σχέδια, ιδίως δε σε ότι αφορά το ρόλο των οικισμών στην οικιστική ιεραρχία και την ομαλή ένταξή τους στο μητροπολιτικό σύμπλεγμα, προσδιορισμός των Περιοχών Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ) οι οποίες δεν πρόκειται να πολεοδομηθούν, υπόδειξη των ζωνών παραγωγικών δραστηριοτήτων με βάση τις ανάγκες των παραγωγικών τομέων και τις σχετικές προγραμματικές κατευθύνσεις, και χάραξη των κατευθύνσεων πολεοδομικής οργάνωσης των θεσμοθετημένων και προς πολεοδόμηση οικιστικών υποδοχέων, προσδιορίζοντας και την οργάνωση των ήδη διαμορφωμένων περιοχών ανάπτυξης του δευτερογενή τομέα στη περίμετρο των οικισμών που απαιτούν παρεμβάσεις αναβάθμισης μέσω του μηχανισμού της εξυγίανσης.

Β. ΓΠΣ Χαλάστρας (ΦΕΚ 375 ΑΑΠ/6.9.2010)

Οι δυνατότητες ανάπτυξης του (πρώην) Δήμου Χαλάστρας (νυν Δημοτική Ενότητα Χαλάστρας) συνδέονται, πέραν της κομβικής θέσης και της άμεσης σχέσης με την Θεσσαλονίκη, με τους πλούσιους φυσικούς πόρους της περιοχής αλλά και με την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα. Οι αγροτικές κυρίως δραστηριότητες, αλλά και οι διαφαινόμενες τάσεις ανάπτυξης δραστηριοτήτων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα αποτελούν τους σημαντικούς παράγοντες ανάπτυξης της περιοχής. Συνοπτικά η πρόταση βασίζεται στα εξής:

- Προστασία της γεωργικής γης στα πλαίσια ενός βιώσιμου προτύπου ανάπτυξης της υπαίθρου και τον καθορισμό της ως Περιοχή Ελέγχου και Περιορισμού Δόμησης (ΠΕΠΔ). Ρυθμίσεις για την συμβατότητα χρήσεων και λειτουργιών στις περιοχές που τελούν υπό καθεστώς προστασίας. Στα πλαίσια αυτά, επιβάλλεται να προστατευτεί η περιοχή της σύμβασης Ramsar (Εθνικό Πάρκο Δελταϊκών σχηματισμών).
- Αποφυγή της εκτεταμένης γραμμικής ανάπτυξης μη αγροτικών δραστηριοτήτων κατά μήκος και εκατέρωθεν των βασικών μεταφορικών υποδομών (ΠΑΘΕ προς Θεσσαλονίκη και προς Ευζώνους) για λόγους κυρίως περιβαλλοντικούς, λειτουργικούς και αισθητικής του περιβάλλοντος.
- Σχεδιασμός οργανωμένων παραγωγικών υποδοχέων για την ανάπτυξη του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα. Μικρή οικιστική ανάπτυξη στους δύο οικισμούς, για την κάλυψη σημερινών (για τον οικισμό της Χαλάστρας) και μελλοντικών αναγκών και κυρίως σε κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους, την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των Τσιγγάνων στα πλαίσια της κοινωνικής

πολιτικής και την οργανική ενσωμάτωση υφιστάμενων κοινωφελών χρήσεων (εκπαίδευσης, αθλητισμού) στον αστικό ιστό (για τον οικισμό του Ανατολικού). Θεσμοθέτηση Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ) στο θαλάσσιο μέτωπο του δήμου με στόχο τον εκσυγχρονισμό των οστρακοκαλλιεργειών .

Γ. ΓΠΣ Αξιού (ΦΕΚ 218 ΑΑΠ/7.6.2010)

Το πλαίσιο για τη νέα αναπτυξιακή – χωροταξική προσέγγιση της περιοχής του (πρώην) Δήμου Αξιού (νυν Δημοτική Ενότητα Αξιού) , στηρίζεται στις εξής βασικές υποθέσεις:

- Αξιοποίηση της πλεονεκτικής θέσης της περιοχής του (πρώην) Δήμου ως προς τους βασικούς μεταφορικούς άξονες (Π.Α.ΘΕ. και Εγνατία).
- Αξιοποίηση προς όφελος της τοπικής ανάπτυξης, των συνδέσεων με Θεσσαλονίκη, με Ευζώνους, με την υπόλοιπη κεντρική - νότια Ελλάδα, καθώς και των διανομαρχιακών συνδέσεων προς Ημαθία – Πιερία και Πέλλα.
- Στενότερη σύνδεση της σημερινής περιοχής του (πρώην) Δήμου με τη μητροπολιτική Θεσσαλονίκη και υποδοχή, σταδιακά, οικονομικών δραστηριοτήτων και υποδομών μητροπολιτικού επιπέδου.
- Διατήρηση και εξυγίανση του εδαφοϋδατικού δυναμικού ώστε να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της υπαίθρου.
- Εκσυγχρονισμός και αναδιάρθρωση της πρωτογενούς παραγωγής προς προϊόντα περισσότερο ανταγωνιστικά στις συνθήκες της σύγχρονης ΚΑΠ και υψηλότερης προστιθέμενης αξίας (π.χ. λαχανικά, άνθη, θερμοκηπιακές καλλιέργειες, βιολογικές καλλιέργειες).
- Εκσυγχρονισμός και οργάνωση των παραγωγικών λειτουργιών στη θαλάσσια και παράκτια ζώνη του Θερμαϊκού.
- Υποστήριξη της πρωτογενούς παραγωγής (γεωργικής, κτηνοτροφικής, καθώς και αλιευτικής και υδατοκαλλιεργητικής) με δραστηριότητες πρώτης επεξεργασίας και διακίνησης προϊόντων. Προσανατολισμός και σύνδεση της συνολικής παραγωγής της περιοχής με το καταναλωτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης.
- Περαιτέρω στροφή και εξειδίκευση της αναπτυξιακής φυσιογνωμίας της περιοχής προς τις δραστηριότητες των υπηρεσιών και ειδικότερα αυτές του κλάδου των μεταφορών – αποθηκείσεων.
- Πολλαπλή αξιοποίηση του φυσικού πόρου του Δέλτα Αξιού – Λουδία, προς τις εξής κατευθύνσεις: • Διαφοροποίηση της πρωτογενούς παραγωγής (π.χ. προς βιολογικά

και οικολογικά προϊόντα διατροφής), εφόσον η περιοχή σημαίνεται πλέον ως περιοχή ιδιαίτερης οικολογικής αξίας, και • Ανάπτυξη συμπληρωματικών υπηρεσιών που να υποστηρίζουν τις λειτουργίες διαχείρισης του Δέλτα Αξιού – Λουδία (εξυπηρετήσεις της ημερήσιας κίνησης – περιήγησης των επισκεπτών, δραστηριότητες περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης, δραστηριότητες σύνδεσης της κίνησης των επισκεπτών με τους τοπικούς παραγωγούς, κτλ.).

Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία του Δήμου

Η εγγύτητα του Δήμου Δέλτα με το ΠΣΘ, η ύπαρξη της ΒΙΠΕΘ, του Βιομηχανικού Συγκροτήματος Διαβατών, του Βιομηχανικού Πάρκου Καλοχωρίου που όμως δεν αποτελεί θεσμοθετημένη περιοχή, η άμεση πρόσβαση που εξασφαλίζει το οδικό δίκτυο (Π.Α.ΘΕ, ΕΓΝΑΤΙΑ) και το σιδηροδρομικό δίκτυο (σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκης-Ειδομένης, Θεσσαλονίκης –Δικαίων και Θεσσαλονίκης –Αθηνών) και το πλήθος των τριτογενών δραστηριοτήτων (κυρίως χονδρεμπόριο και μεταφορές) καθώς και οι αυξημένες δραστηριότητες πρωτογενούς τομέα στην δυτική περιοχή του Δήμου κατατάσσουν τον Δήμο σε πλεονεκτική αναπτυξιακή θέση. Σημαντικός πόλος κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης της περιοχής αποτελεί το ΤΕΙ Σίνδου, στο οποίο φοιτούν 18.000 περίπου φοιτητές. Το έτος 2011 αποτελεί το έτος-κλειδί κατά το οποίο εκτοξεύεται η ανεργία και γίνεται εμφανής η κρίση σε όλους τους τομείς. Στην Κεντρική Μακεδονία, ο μέσος όρος ανεργίας το 2010 ανέρχεται στο 13,5%, για να αυξηθεί σημαντικά το 2011 σε 19,6% και τελικά το 2012 να «απογειωθεί» σε 26%. Το μεγαλύτερο ετήσιο ποσοστό ανεργίας για το 2012 καταγράφεται στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης (28,7%), το οποίο έχει αυξηθεί κατά 18 περίπου ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2005, με αντίστοιχο αντίκτυπο και στον Δήμο Δέλτα.

3. Στρατηγική του Δήμου για θέματα Κοινωνικής πολιτικής

Η στρατηγική του Δήμου Δέλτα για θέματα κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικής ένταξης αποτυπώνεται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο 2014-2019 που εγκρίθηκε με την 102/3-12-2015 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Δέλτα. Σκοπός του 5ετούς Ε.Π είναι η προώθηση της τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου σε εναρμόνιση με τις

κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό –εθνικό επίπεδο και τις θεσμοθετημένες αρμοδιότητές του.

και αφορά:

Α. Προώθηση τοπικής ανάπτυξης. Με το Ε.Π. Θα προσδιοριστούν δράσεις για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου, τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής του Δήμου, τη βελτίωση της τοπικής οικονομίας.

Β. Εσωτερική ανάπτυξη. Εκτός από τις δράσεις για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, το Ε.Π θα περιλαμβάνει Δράσεις για την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου ως δημόσιου οργανισμού, που αποσκοπούν: Στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Στην βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των υπηρεσιών, της ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της μηχανοργάνωσης, της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης κτιριακών εγκαταστάσεων. Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης.

Γ. Ανάπτυξη συνεργασιών. Ο Δήμος πλέον των οριοθετημένων από το θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων του, πρέπει να μεριμνά για το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Σε αυτή την κατεύθυνση το Ε.Π θα πρέπει να επισημαίνει την συμβολή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξη του Δήμου: Οι τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (ιδιωτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι, μη κυβερνητικές οργανώσεις), οι γειτονικοί όμοροι Δήμοι, οι λοιποί φορείς του πολιτικο-διοικητικού συστήματος της χώρας (Κεντρικοί Φορείς και Περιφέρεια).

Χαρακτηριστικά του Ε.Π.

Το Ε.Π του Δήμου πρέπει να αποτελεί το εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου με τα εξής χαρακτηριστικά :

- Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του Δήμου.
- Αποτελεί το πενταετές πρόγραμμα δράσης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του.
- Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου (προγραμματισμός, παρακολούθηση, αξιολόγηση).

- Υλοποιείται μέσω του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του.
- Εκπονείται με την συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων (αιρετά όργανα, υπηρεσιακά στελέχη, τοπικοί φορείς, ομάδες δημοτών, φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας).
- Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης (παρακολούθηση μετρήσιμων στόχων).

Περιεχόμενο του Ε.Π.

Στο άρθρο 1 της υπ' αριθμ. 41179/4.9.2014 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 2970 Β' / 4.11.2014) καθορίστηκε το περιεχόμενο των πενταετών επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α α' βαθμού. Αυτά "..... συνιστούν ολοκληρωμένα προγράμματα τοπικής και οργανωτικής ανάπτυξης των ΟΤΑ α' βαθμού. Αφορούν στις υποδομές και στις τοπικές επενδύσεις καθώς και στην βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των Ο.Τ.Α μεριμνώντας για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών προς τους πολίτες. Καλύπτουν όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Για την κατάρτισή τους λαμβάνονται απαραίτητα υπόψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ο υφιστάμενος χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός καθώς και οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, αναδεικνύοντας την τοπική τους διάσταση."

Υπερκείμενοι Σχεδιασμοί

Το υπό έγκριση αναθεωρημένο Π.Π.Χ.Σ.Α.Α της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, εναρμονίζεται με τα ισχύοντα σήμερα Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης εθνικού επιπέδου : Γενικό (ΦΕΚ 128Α'/ 3.7.2008) και Ειδικά για την Βιομηχανία (ΦΕΚ ΑΑΠ 151/13.4.2009), τον Τουρισμό (ΦΕΚ 3155Β'/12.12.2013), τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β'/3.12.2008) και τις Υδατοκαλλιέργειες 6 (ΦΕΚ 2505 Β'/2011). Εξειδικεύει και συμπληρώνει τις βασικές προτεραιότητες και επιλογές τους, περιλαμβάνοντας όπου απαιτείται και προτάσεις τροποποίησης. Επίσης, έχουν ληφθεί υπόψη τα υποκείμενα του Περιφερειακού Πλαισίου εγκεκριμένα σχέδια χωρικού χαρακτήρα , όπως το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης, το ΕΣΠΑ 2014-2020 και το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020.

Τέλος έχουν ληφθεί υπόψη οι απόψεις της δημόσιας διαβούλευσης για την τροποποίηση του Περιφερειακού Πλαισίου καθώς και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού.

Στο νέο (υπό αναθεώρηση) Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α) Κεντρικής Μακεδονίας υιοθετείται η λογική του υπό αναθεώρηση Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης όσο αφορά τα όρια των περιοχών και υποπεριοχών. Ο Δήμος Δέλτα εντάσσεται στην Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης (ΜΠΘ) η οποία υποδιαιρείται σε τρεις υποπεριοχές: Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), Περιαστική Ζώνη (ΠΖ) και Λοιπή Περιοχή (ΛΠ). Η ΠΣΘ και η ΠΖ ορίζονται και ως Λειτουργική ΜΠΘ. Οι Δημοτικές Ενότητες Αξιού και Χαλάστρας περιλαμβάνονται στην Λοιπή Περιοχή ενώ η Δημοτική Ενότητα Εχεδώρου στην Περιφερειακή Ζώνη. Προφανώς η ένταξη των δημοτικών ενότητων του Δήμου Δέλτα σε δύο διαφορετικές υποπεριοχές δικαιολογείται από τα ιδιαίτερα γεωγραφικά, παραγωγικά, αναπτυξιακά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά τους, τα οποία, κατά ένα ποσοστό, συνδιαμόρφωσαν το Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης της ΠΚΜ. Στα παρακάτω άρθρα του σχεδίου της Υπουργικής Απόφασης του υπό αναθεώρηση Π.Π.Χ.Σ.Α.Α Κεντρικής Μακεδονίας, προσδιορίζονται οι στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης που εξειδικεύουν και αναπτύσσουν τις επιλογές του Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης στις οποίες οφείλει να εναρμονιστεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Δέλτα.

Άρθρο 11: “Κατευθύνσεις για την διάρθρωση του περιφερειακού οικιστικού δικτύου”

Άρθρο 12: “Ευρύτερες ανθρωπογεωγραφικές ενότητες”

Άρθρο 13 : “Αναπτυξιακές χωρικές ενότητες”

Άρθρο 14: “Χωρική ενότητα αστικής/μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης”

Άρθρο 15: “Βασικές προτεραιότητες για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς”. Οι οριζόντιες κατευθύνσεις για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αφορούν :

- ✓ Τις προστατευόμενες περιοχές και την διατήρηση της βιοποικιλότητας
- ✓ Την πρόληψη και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- ✓ Τη διαχείριση υδάτων
- ✓ Την αντιμετώπιση του αντιπλημμυρικού κινδύνου
- ✓ Τη διαχείριση απορριμμάτων/αποβλήτων
- ✓ Την ατμοσφαιρική ρύπανση και τον θόρυβο
- ✓ Τα βιομηχανικά ατυχήματα και την πρόληψη κινδύνων
- ✓ Την προστασία του περιβάλλοντος από την τουριστική ανάπτυξη

- ✓ Την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη του πολιτιστικού περιβάλλοντος
- ✓ Την στρατηγική για το τοπίο

Άρθρο 16: “Βασικά δίκτυα υποδομών μεταφορών και συγκοινωνιών” Δίνονται κατευθύνσεις για τον σχεδιασμό του συστήματος μεταφορών και συγκοινωνιών ο οποίος πρέπει :

- ✓ Να εναρμονίζεται με πολιτικές και στόχους συμβατές με αυτές που διαμορφώνονται στα πλαίσια της Ε.Ε
- ✓ Να καλύπτει όλα τα μέσα μεταφορών
- ✓ Να συμβάλει στον «Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών»
- ✓ Να λάβει υπόψη του τους περιορισμένους διαθέσιμους πόρους δίδοντας έμφαση στην ολοκλήρωση των υλοποιούμενων έργων και την συντήρηση, βελτίωση της συνεχούς λειτουργίας των υφιστάμενων υποδομών (π.χ ολοκλήρωση της οδού Ενωτικής Σίνδου, εξέταση της σκοπιμότητας προαστιακής σύνδεσης περιοχών της δυτικής Θεσσαλονίκης με τοπικές βελτιώσεις και επεκτάσεις όπως η εξυπηρέτηση των ΑΤΕΙΘ , η ολοκλήρωση των σιδηροδρομικών γραμμών ΒΙΠΕΘ, η δημιουργία επιβατικού σταθμού στα Διαβατά /Ν.Μαγνησία).

Άρθρο 17: “Βασικά δίκτυα λοιπής τεχνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος”. Γίνεται αναφορά στα βασικά δίκτυα λοιπής τεχνικής υποδομής διαπεριφερειακού και περιφερειακού ενδιαφέροντος όπως :

- ✓ Τα ενεργειακά δίκτυα τα δίκτυα ύδρευσης- άρδευσης και αποχέτευσης
- ✓ Τις υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων

Άρθρο 18: “Προγραμματικά πλαίσια για την χωροθέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων”. Δίνονται κατευθύνσεις για τον χωρικό σχεδιασμό παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως :

- ✓ Του πρωτογενούς τομέα παραγωγής
- ✓ Της ενέργειας και των ΑΠΕ
- ✓ Της μεταποίησης
- ✓ Των εξορύξεων
- ✓ Του τουρισμού

Άρθρο 19: “Κατευθύνσεις χωρικού σχεδιασμού ανά τομέα στις Αναπτυξιακές Χωρικές Ενότητες”.

Άρθρο 20: “Καθορισμός περιοχών για την εφαρμογή Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) του Ν.2749/99”.

Άρθρα 21 -22: “Οριζόντιες κατευθύνσεις για τον υποκείμενο σχεδιασμό- Κατευθύνσεις χωρικού σχεδιασμού για την Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης”. Δίνονται οριζόντιες κατευθύνσεις για τον υποκείμενο σχεδιασμό των Δήμων, δημοτικών ενοτήτων και δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων εντός της Λειτουργικής Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης. Οι κατευθύνσεις χωρικού σχεδιασμού για την Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης εξειδικεύοντας σε τέσσερις άξονες:

- ✓ Αειφόρος αστική και πολεοδομική διαχείριση
- ✓ Αειφόρες αστικές μεταφορές
- ✓ Αειφόρος σχεδιασμός αστικού και περιαστικού πρασίνου
- ✓ Σχεδιασμός – ανάδειξη-χρήση του πολιτιστικού – ιστορικού κεφαλαίου

Άρθρο 23: “Κατευθύνσεις για την προστασία, διαχείριση και ανάδειξη του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και του τοπίου”.

Άρθρο 24: “Κατευθύνσεις ανά Καλλικρατικό Δήμο”. Ειδικά για τον Δήμο Δέλτα δίνονται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

- ✓ Ανάγκη συντονισμού των τριών υπαρχόντων ΓΠΣ που καλύπτουν το σύνολο του Δήμου.
- ✓ Ο Δήμος παρουσιάζει πληθυσμιακή και οικοδομική δυναμική, που εστιάζεται στις όμορες στο ΠΣΘ Δημοτικές Ενότητες αλλά οι υπάρχουσες και προβλεπόμενες πυκνότητες τοποθετούνται σε αποδεκτά επίπεδα. Βασική παράμετρος για την οικιστική ανάπτυξη είναι η ανάγκη ζωνών "μόνωσης" από τις σημαντικές βιομηχανικές συγκεντρώσεις και μονάδες που είναι νόμιμα χωροθετημένες στην περιβάλλουσες περιοχή, εντός και εκτός Δήμου, έχουν στρατηγική σημασία εθνικής εμβέλειας και αποτελούν αναγκαίο στοιχείο της οικονομικής βάσης της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης.
- ✓ Υπάρχουν ήδη βιομηχανικοί υποδοχείς στην περιοχή, αλλά αν υπάρχουν περιθώρια επέκτασης ή δημιουργίας νέων (σχετικές προβλέψεις υπάρχουν στα ΓΠΣ) πρέπει να προωθηθούν. Η αξιοποίηση της νομοθεσίας περί Επιχειρηματικών Πάρκων για την χωρική οργάνωση των υφιστάμενων σημαντικών μονάδων, στην περιοχή (εντός και εκτός του Δήμου) και η διευκόλυνση της χωροθέτησης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων είναι αναγκαία. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξεταστεί η εκπόνηση ειδικής ad hoc μελέτης που θα καλύψει το σύνολο της ευρύτερης ζώνης βιομηχανικών συγκεντρώσεων και θα προσδιορίσει προτεραιότητες, ρύθμιση των σχέσεων με τις οικιστικές χρήσεις που επεκτάθηκαν μεταγενέστερα των βιομηχανικών εγκαταστάσεων, και ενιαία διαχείριση. Σχετικά με τις μονάδες

ΣΕΒΕΖΟ, οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης στις οικιστικές περιοχές και στον εκτός σχεδίου χώρο πρέπει να προσαρμοστούν λαμβανομένων υπόψη των αναγκών ασφαλείας.

4. Δομές και Υπηρεσίες του Δήμου

Στα πλαίσια της πολιτικής κοινωνικής πρόνοιας ο Δήμος Δέλτα, δια μέσου του Κοινωνικού Πολιτιστικού Οργανισμού , λειτουργεί τις παρακάτω δομές που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία :

- ΚΔΑΠ (Κέντρο Διαρκούς Απασχόλησης Παιδιών)
- Βοήθεια στο Σπίτι
- Κοινωνική Μέριμνα Μέσω ΕΣΠΑ και συγκεκριμένα μέσω του Προγράμματος «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» υποστηρίζονται οι Βρεφικοί και Παιδικοί σταθμοί του Δήμου.

Κοινωνικό Παντοπωλείο

Σκοπός της λειτουργίας του Κοινωνικού Παντοπωλείου του Δήμου, είναι η παροχή δωρεάν βασικών ειδών διατροφής σε άπορους κατοίκους του Δήμου, με μακροπρόθεσμο στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ωφελούμενων πολιτών. Η λειτουργία του βασίζεται στην συνεργασία του Δήμου με κοινωνικούς φορείς, αγροτικούς συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις και ευαισθητοποιημένους δημότες.

Κοινωνικό Φαρμακείο

Η ίδρυση και λειτουργία Δημοτικού Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου βασίζεται στην εθελοντική προσφορά των φαρμακοποιών της περιοχής. Οι ανασφάλιστοι θα μπορούν να προμηθεύονται δωρεάν τα φαρμακευτικά σκευάσματα που χρειάζονται εκτός τις κατηγορίες φαρμάκων που υπάγονται στον Ν. 3549/2006 (φάρμακα ειδικής συνταγογράφησης).

Επισιτιστική Βοήθεια

Ο Δήμος συμμετέχει στο πρόγραμμα «επισιτιστικής και βασικής υλικής συνδρομής» του ταμείου ευρωπαϊκής βοήθειας για τους άπορους (TEBA/FEAD). Συγκεκριμένα συμμετέχει στην σύμπραξη της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης- Δυτικός Τομέας. Το Ταμείο

Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (ΤΕΒΑ) υποστηρίζει δράσεις σχετικά με τη συλλογή, μεταφορά, αποθήκευση, διανομή τροφίμων καθώς και Βασικής Υλικής Συνδρομής. Στηρίζει επίσης Συνοδευτικά Μέτρα και δραστηριότητες που συμβάλλουν στην κοινωνική ενσωμάτωση των ωφελούμενων, που είναι άτομα που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, όπως ορίζεται με βάση τα κριτήρια του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων, «Ιθάκη»

Τέλος, εντός των ορίων του Δήμου Δέλτα, στην περιοχή της Σίνδου, λειτουργεί το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων, «Ιθάκη». Το κέντρο αυτό αποτελεί ένα μη κυβερνητικό, μη κερδοσκοπικό οργανισμό. Είναι ο πρώτος φορέας που συστάθηκε στην Ελλάδα με αποστολή το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων θεραπείας, πρόληψης, εκπαίδευσης και έρευνας στο χώρο της τοξικοεξάρτησης. Το ΚΕΘΕΑ Ιθάκη λειτουργεί στη Σίνδο από το 1983. 1.1.5.7.

Κέντρο Κοινότητας - Παράρτημα ΡΟΜΑ

Στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού της ελληνικής Πολιτείας και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, για τη δημιουργία ενός ενιαίου Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ), που συντονίζει τις πολιτικές κοινωνικής ένταξης, παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή τους, προσδιορίζει τις προτεραιότητες, με βάση τις εκάστοτε ανάγκες, ώστε να ενισχύει την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του συστήματος κοινωνικής προστασίας, ο Δήμος προχώρησε στη δημιουργία Κέντρου Κοινότητας για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες, που υλοποιούνται τόσο στην περιοχή του Δήμου Δέλτα, αλλά και σε κεντρικό επίπεδο και από τα οποία θα μπορούσαν δυνητικά να ωφεληθούν οι κάτοικοι του Δήμου.

Το Κέντρο Κοινότητας στεγάζεται στην διεύθυνση Ελ. Βενιζέλου αριθ. 6 στην Σίνδο, βρίσκεται σε απόσταση 5 χλμ από τον οικισμό Ρομά Αγία Σοφία στην Δ.Κ. Διαβατών, στελεχώνεται από προσωπικό [3]τριών ατόμων και συγκεκριμένα από ένα Κοινωνικό Λειτουργό, ένα Κοινωνιολόγο και ένα Ψυχολόγο. Επιπλέον, δημιούργησε και Παράρτημα ΡΟΜΑ για την εξυπηρέτηση της εν λόγω ομάδας. Το Παράρτημα Ρομά στεγάζεται στην Δημοτική Κοινότητα Κυμίνων, στην οποία βρίσκεται σημαντικός πληθυσμός ΡΟΜΑ, αλλά και κοντά στους οικισμούς της Δ.Κ. Χαλάστρας και Αγία Σοφία στην Δ.Κ. Διαβατών. Η εν λόγω Δομή στελεχώνεται από προσωπικό [5] πέντε ατόμων και συγκεκριμένα από ένα Ψυχολόγο, ένα Οικονομολόγο, ένα Παιδαγωγό, ένα Νοσηλεύτη και ένα Διαμεσολαβητή.

Πολιτιστικές Υποδομές

Οι πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου Δέλτα δραστηριοποιούνται κυρίως μέσω του Κοινωνικού- Πολιτιστικού Οργανισμού Δήμου Δέλτα (ΝΠΔΔ). Ο επιτελικός σχεδιασμός και η γενική εποπτεία πραγματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.

Ο Κοινωνικός - Πολιτιστικός Οργανισμός του Δήμου Δέλτα διοργανώνει εκδηλώσεις οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με την πολιτιστική δραστηριότητα της ευρύτερης περιοχής καθώς και την λειτουργία διαφόρων εργαστηρίων, όπως ζωγραφικής, κεραμικής, αγιογραφίας, κατασκευών κ.λ.π.

Το Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Δημόσιας Υγείας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, στεγάζεται επί της οδού Ελ. Βενιζέλου 6^Α στη Σίνδο. Έχει έναν προϊστάμενο, δύο διοικητικούς υπαλλήλους και ένα Τ.Ε. Κοινωνικό Λειτουργό.

Το έτος 2017 οι Δομές έχουν εξυπηρετήσει:

- 150 άτομα (80 οικογένειες) στο Κοινωνικό Παντοπωλείο,
- 110 άτομα στο Κοινωνικό Φαρμακείο
- 201 άτομα στο Κέντρο Κοινότητας
- 239 άτομα στο Παράρτημα ΡΟΜΑ του Κέντρου Κοινότητας

Επιπλέον, παρέχονται υπηρεσίες: π.χ. συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό σε (π.χ. γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά τους, άνεργους και λοιπές ευπαθείς ομάδες) Μέχρι σήμερα, έχουν εξυπηρετηθεί περίπου 210 ωφελούμενοι το έτος 2017.

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης

1. Απογραφή Πληθυσμού

Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στις κοινότητες των Ρομά αποτέλεσε αντικείμενο απογραφής που πραγματοποιήθηκε από την ΚοινΣεπ Στόχος το Μάρτιο του 2018, στους οικισμούς Αγία Σοφία στην Δ.Κ. Διαβατών και στην Δ.Κ. Χαλάστρας, στους Ρομά κατοίκους της Δ.Κ. Διαβατών (Υψώματα) και στον πληθυσμό ΡΟΜΑ που είναι εγκατεστημένος στην Δ.Κ. Κυμίνων. Η συλλογή των στοιχείων έγινε με προσωπικές συνεντεύξεις από απογραφείς της ΚοινΣεπ Στόχος στους οικισμούς ΡΟΜΑ του Δήμου. Για την απογραφή χρησιμοποιήθηκαν τρία ερωτηματολόγια που αφορούσαν στην καταγραφή των κατοικιών, του ενήλικου πληθυσμού και του πληθυσμού των ανηλίκων. Η απογραφή ολοκληρώθηκε με την υποστήριξη διαμεσολαβητών. Η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης μέσα από την απογραφή του πληθυσμού στοχεύει στον εντοπισμό των ιδιαίτερων αστικοδημοτικών, δημογραφικών, κοινωνικών και οικονομικών χαρακτηριστικών καθώς και των ιδιαίτερων προβλημάτων και δυνατοτήτων του συγκεκριμένου πληθυσμού. Από την απογραφή προκύπτουν τα εξής στοιχεία όσον αφορούν τον πληθυσμό Ρομά στον Δήμο Δέλτα.

Περιοχή	Πληθυσμός Ρομά
Οικισμός Αγία Σοφία στην Δ.Κ. Διαβατών	1411
Οικισμός Δ.Κ. Χαλάστρας	43
Οικισμός Υψώματα στην Δ.Κ. Διαβατών	39
Δ.Κ. Κυμίνων	357
Διάφορα	165
Σύνολο	2015

2. Χωροθέτηση και τύπος Οικισμού / Καταυλισμού ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ ΔΙΑΒΑΤΩΝ

Ο οικισμός ΡΟΜΑ Αγία Σοφία βρίσκεται στη δημοτική κοινότητα Διαβατών του Δήμου Δέλτα. Πρόκειται για έναν οικισμό που βρίσκεται δίπλα στις δικαστικές φυλακές Θεσσαλονίκης, σε μια περιοχή όπου απουσιάζει η κατοικία και κυριαρχείται από εγκαταστάσεις χονδρεμπορίου, αποθήκευσης και διαμετακόμισης ενώ λυόμενοι οικισμοί αποτελούν τις μονάδες κατοικίας που έχουν διαμορφωθεί για να εξυπηρετούν τις ανάγκες του πληθυσμού που διαμένει εκεί.

3. Κοινωνικά προβλήματα

Επιγραμματικά, οι συνθήκες που περιγράφουν τα χαρακτηριστικά του οικισμού είναι οι ακόλουθες :

- κακές συνθήκες υγιεινής στον καταυλισμό για τους κατοίκους του
- παραβατικότητα
- ακραίες συνθήκες αποκλεισμού, που βιώνουν οι Ρομά στον καταυλισμό, ο οποίος μάλιστα αναπαράγεται από το ιδιότυπο γκέτο που έχει δημιουργηθεί
- σχέσεις αντιπαράθεσης, που υπάρχουν με τον μη Ρομά πληθυσμό της γειτονίας, οι οποίες έχουν οξυνθεί τα τελευταία χρόνια λόγω της αύξησης του πληθυσμού τόσο στον καταυλισμό όσο και στην εντός σχεδίου περιοχή γύρω από αυτόν.

4. Εκπαίδευση

Η σχολική φοίτηση των παιδιών Ρομά χαρακτηρίζεται από μαθητική διαρροή, ενώ παρατηρούνται προβλήματα, που οδηγούν στην παιδική εργασία. Η απόσταση από το σχολείο, τα φαινόμενα διακρίσεων στα σχολεία, η έλλειψη κατάλληλης και μόνιμης στέγης, είναι υπαρκτά προβλήματα στον οικισμό και καταγράφονται αναλυτικά παρακάτω.

5. Απασχόληση

Ο πληθυσμός Ρομά της περιοχής απασχολείται κυρίως στον τομέα του εμπορίου, ενώ ποσοστό 45% από αυτούς δηλώνουν άνεργοι. Τύπος κυρίαρχης μορφής απασχόλησης είναι η αυτοαπασχόληση / η μισθωτή εργασία/ η άτυπη/αδήλωτη εργασία.

6. Υγεία

Λόγω έλλειψης βασικών υποδομών και κατάλληλης στέγασης ο πληθυσμός αντιμετωπίζει αρκετά προβλήματα υγείας που οφείλονται κυρίως στις άσχημες συνθήκες διαβίωσης, μη υγιείς διατροφικές συνήθειες, ανύπαρκτη προληπτική ιατρική, χρήση ουσιών, κ.λ.π.

7. Αστικοδημοτική τακτοποίηση

Από την καταγραφή προέκυψε, ότι 1745 άτομα είναι εγγεγραμμένα στο δημοτολόγιο του Δήμου Δέλτα. Σε πρώτη φάση μπορεί να γίνει μια γενική εκτίμηση, ωστόσο σε δεύτερη φάση και προκειμένου να διευκολυνθεί η επιλογή των ωφελούμενων στις υπό σχεδιασμό δράσεις και παρεμβάσεις, απαιτείται καταγραφή σε επίπεδο οικογένειας/νοικοκυριού και μέλους αυτών ως προς την αστικοδημοτική κατάστασή τους.

8. Ασφαλιστική και φορολογική κατάσταση

Χαμηλός είναι και ο αριθμός των ατόμων που διαθέτουν ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα (εκτίμηση πληθυσμού). Επίσης, ποσοστό του πληθυσμού Ρομά δεν διαθέτει ΑΜΚΑ με αποτέλεσμα την ελλιπή ή ανεπαρκή πρόσβαση σε υγειονομικές υπηρεσίες και φαρμακευτική περίθαλψη.

9. Επιδόματα

Η πλειοψηφία του πληθυσμού είναι ωφελούμενοι προνοιακών επιδομάτων. Σε πρώτη φάση μπορεί να γίνει μια γενική εκτίμηση, ωστόσο σε δεύτερη φάση και προκειμένου να διευκολυνθεί η επιλογή των ωφελούμενων στις υπό σχεδιασμό δράσεις και παρεμβάσεις, απαιτείται καταγραφή σε επίπεδο οικογένειας/νοικοκυριού και μελών αυτών.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Εγκατάσταση 1 [Οικισμός -Αγία Σοφίας]	
Στοιχεία πληθυσμού	
Ημερομηνία τελευταίας καταγραφής και υπηρεσία που πραγματοποίησε την καταγραφή. Σημειώστε την μέθοδο καταγραφής (π.χ αυτοψία, έρευνα με ερωτηματολόγια, κλπ)	Η τελευταία καταγραφή έγινε τον Μάρτιο του 2018 από την ΚοινΣεπ Στόχος. Η μέθοδος καταγραφής ήταν η αυτοψία και η συμπλήρωση ερωτηματολογίου μέσα από προσωπικές συνεντεύξεις.
Πληθυσμός • μόνιμος • μετακινούμενος	1301_μόνιμοι, 22_μετακινούμενοι
Αριθμός πυρηνικών οικογενειών	267 πυρηνικές οικογένειες
Αριθμός γυναικών	663
Αριθμός αντρών	748
Αριθμός παιδιών • Ηλικία 0-5 • Ηλικία 6-14 • Ηλικία 15-18	Άτομα ...144 Άτομα...332 Άτομα...113

Αριθμός ΑμεΑ	Άτομα_16
Συνοπτική Περιγραφή Προβλημάτων Εγκατάστασης	
Ειδικότερα Στοιχεία	
Α. Στοιχεία που αφορούν την αστικοδημοτική κατάσταση	
Τι ποσοστό είναι δημότες του Δήμου όπου βρίσκεται η εγκατάσταση;	Σύμφωνα με όσα δήλωσαν οι ίδιοι κατά την διάρκεια της απογραφής το 89% του πληθυσμού
Πόσοι Ρομά της περιοχής γνωρίζετε ότι έχουν δημοτολογηθεί σε άλλο μέρος της Ελλάδας;	Σύμφωνα με όσα δήλωσαν οι ίδιοι κατά την διάρκεια της απογραφής το 3,5% του πληθυσμού
Υπάρχουν Ρομά της περιοχής που έχουν αστικοδημοτολογικές εκκρεμότητες. Αν ναι, πόσοι υπολογίζεται, ότι είναι αυτοί και τί είδους προβλήματα έχουν;	Το μεγαλύτερο μέρος του σταθερού πληθυσμού Ρομά είναι τακτοποιημένο αστικοδημοτικά, αλλά υπάρχει μεγάλο πρόβλημα μεταδημότευσης. Οι συνηθέστερες εκκρεμότητες αστικοδημοτικής τακτοποίησης που παρουσιάζονται στον οικισμό είναι οι εξής: • Σε πολλές περιπτώσεις, αδυναμία απόδειξης προσωπικών στοιχείων και της ταυτότητας του προσώπου • Αδυναμία απόδειξης γάμου, συγγενικών σχέσεων κ.λπ. • Παραμέληση δηλώσεων γέννησης βρεφών, αναγνωρίσεις τέκνων κ.λπ.
Β. Στοιχεία που αφορούν την ιστορικότητα και εδραιοποίηση του πληθυσμού στην περιοχή.	
Από πότε χρονολογείται η εγκατάσταση;	Η εγκατάσταση στην περιοχή όπου μένουν σήμερα ολοκληρώθηκε το 2002.
Είναι μόνιμη ή περιστασιακή εγκατάσταση;	Πρόκειται για μόνιμο καταυλισμό Τύπου T2
(Άλλες ειδικές πληροφορίες)	Η μετεγκατάστασή τους στο στρατόπεδο Γκόνου, μια περιοχή απομονωμένη από την οποία απουσιάζει η κατοικία και κυριαρχείται από εγκαταστάσεις χονδρεμπορίου, αποθήκευσης και διαμετακόμισης, συμβάλλει σημαντικά στον κοινωνικό αποκλεισμό τους.
Γ. Τοποθεσία Εγκατάστασης	
Επισυνάπτεται ανωτέρω απόσπασμα αεροφωτογραφίας με επισήμανση της θέσης του οικισμού (σελίδα 50)	

Προσπελασιμότητα: • Διασύνδεση με οδικό δίκτυο • Διασύνδεση με ΜΜΜ	Υπάρχει οδικό δίκτυο χωρίς διασύνδεση με ΜΜΜ
Κατάσταση οδικού δικτύου εντός του οικισμού: • ύπαρξη πεζοδρομίων, ράμπες πρόσβασης ΑμΕΑ, κατάσταση οδοστρώματος και υλικό επικάλυψης	Η κατάσταση του οδικού δικτύου εντός του οικισμού είναι κακή. Δεν υπάρχουν πεζοδρόμια, ράμπες πρόσβασης ΑΜΕΑ και διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι. Η κατάσταση του οδοστρώματος και του υλικού επικάλυψης χαρακτηρίζεται ως κακή.
Υπαρξη υποδομών ηλεκτρισμού: • δίκτυο ηλεκτροδότησης κατοικιών • δίκτυο ηλεκτροφωτισμού κοινόχρηστων χώρων	Δίκτυο ηλεκτροδότησης υπάρχει για συγκεκριμένο αριθμό κατοικιών ενώ για τις υπόλοιπες κατοικίες παρατηρούνται φαινόμενα ρευματοκλοπής. Οι κατοικίες αυτές εξυπηρετούνται με αυτοσχέδιο τρόπο όπως παράνομη σύνδεση από κολόνες της ΔΕΗ, γεννήτριες ή παίρνουν ρεύμα από γειτονικά σπίτια. Πρακτική η οποία πολύ συχνά δημιουργεί καταστροφές στο υπάρχον δίκτυο της Δ.Ε.Η.. Κατά καιρούς η Δ.Ε.Η. κόβει το ρεύμα ή αρνείται να στείλει συνεργεία για την αποκατάσταση των βλαβών. Επισημαίνεται ότι είναι συνηθισμένο το φαινόμενο (συνήθως μια φορά το χρόνο) της πραγματοποίησης επιχείρησης από τα συνεργεία της Δ.Ε.Η. για το ξήλωμα των παράνομων συνδέσεων τα οποία συνοδεύονται από δυνάμεις της αστυνομίας. Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι. Κατά συνέπεια δεν υπάρχει δίκτυο ηλεκτροφωτισμού κοινόχρηστων χώρων.
Υπαρξη υποδομών ύδρευσης	Η υποδομή ύδρευσης χαρακτηρίζεται προβληματική και ανεπαρκής για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων. Πολλές κατοικίες δεν είναι συνδεδεμένες με το δίκτυο υδροδότησης, αλλά μεταφέρουν νερό με διάφορους τρόπους (μπουκάλια, νταμιτζάνες κλπ)
Υπαρξη δικτύου ακαθάρτων ή βόθροι	Υπάρχει δίκτυο ακαθάρτων.
Υπαρξη δικτύου ομβρίων υδάτων	Δεν υπάρχει δίκτυο όμβριων υδάτων
Αποκομιδή απορριμμάτων (κάδοι και συχνότητα συλλογής)	Η κατάσταση της καθαριότητας του οικισμού είναι κακή αφού δεν υπάρχει επαρκής αριθμός κάδων απορριμμάτων. Οι περισσότεροι κάδοι έχουν καταστραφεί ή κλαπεί. Η αποκομιδή τους γίνεται μόνο δυο φορές την εβδομάδα, ενώ πολύ μεγάλη εστία μόλυνσης αποτελεί η συνεχής ρήψη μπαζών και άλλων απορριμμάτων είτε στην είσοδο, είτε γύρω από τα όρια του οικισμού. Το αποτέλεσμα αυτής της ελλιπέστατης διαχείρισης των απορριμμάτων είναι η προσφυγή σε μεθόδους όπως η ανοιχτή καύση σκουπιδιών, πράξη που εκτός ότι είναι κατάφωρα παράνομη αποτελεί και εξαιρετικό παράγοντα μείωσης της δημόσια υγείας, εφόσον τα προϊόντα αυτής της καύσης είναι ιδιαιτέρως τοξικά.

Αριθμός κελυφών κατοικιών	267
Ποιότητα των κελυφών κατοικιών	Οι κατοικίες είναι λυόμενοι οικίσκοι, πολύ μικροί για να στεγάσουν τις πολυπληθείς οικογένειες. Με την πάροδο των χρόνων αυτές οι κατοικίες έχουν περιέλθει σε άθλια κατάσταση. Τα όρια των οικοπέδων, η πυκνότητα των καταλυμάτων και η μορφή τους μεταβάλλονται διαρκώς. Πολλά από τα λυόμενα αντικαταστάθηκαν από μόνιμα κτίσματα από μπετόν ενώ στην πλειοψηφία των κατοικιών έχουν γίνει διαφόρων ειδών προσθήκες. Κατά συνέπεια το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού στεγάζεται σε σπίτια, ενώ οι υπόλοιπες οικογένειες διαβιούν σε παραπήγματα, τα οποία στο σύνολό τους δεν καλύπτουν τις ανάγκες των ατόμων, είτε λόγω μεγέθους, είτε λόγω έλλειψης στοιχειώδους υποδομών (ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης).
Πόσα διαθέτουν λουτρό/ WC	108
Δ. Εκπαίδευση	
Σημειώστε τις εγγύτερες στον οικισμό Ρομά δημόσιες σχολικές εγκαταστάσεις	1ο και 2ο Νηπιαγωγείο Κυμίνων 1ο και 2ο Δημοτικό Σχολείο Κυμίνων Γυμνάσιο και Γενικό Λύκειο Αξιού (Κυμίνων) Δημοτικό Σχολείο Μαλγάρων Νηπιαγωγείο Μαλγάρων Νηπιαγωγείο στον Οικισμό «Αγία Σοφία» Διαβατών 1ο, 2ο, 3ο, 4ο, 5ο και 6ο Νηπιαγωγείο Διαβατών 1ο, 2ο και 3ο Δημοτικό Σχολείο Διαβατών 2ο Γυμνάσιο Εχεδώρου 1ο και 2ο Νηπιαγωγείο Νέας Μαγνησίας Δημοτικό Σχολείο Νέας Μαγνησίας 2ο Γενικό Λύκειο Εχεδώρου (Νέας Μαγνησίας) Νηπιαγωγείο Καλοχωρίου 1ο και 2ο Δημοτικό Σχολείο Καλοχωρίου Γυμνάσιο και Γενικό Λύκειο Καλοχωρίου 1ο, 2ο και 3ο Δημοτικό Σχολείο Σίνδου Γυμνάσιο και Γενικό Λύκειο Σίνδου 1ο, 2ο και 3ο Νηπιαγωγείο Χαλάστρας 1ο, 2ο και 3ο Δημοτικό Σχολείο Χαλάστρας Γυμνάσιο και Γενικό Λύκειο Χαλάστρας ΕΠΑΛ Χαλάστρας ΕΠΑΛ Σίνδου Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Δήμου Δέλτα
Υπάρχουν άλλες δημόσιες σχολικές εγκαταστάσεις που θα μπορούσαν να υποδεχτούν μαθητές Ρομά;	Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο Ανατολικού Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Βραχιάς
Πως γίνεται η μετακίνηση των μαθητών στα σχολεία (καταγραφή υφιστάμενης)	Στη πλειονότητα των δημοτικών κοινοτήτων του Δήμου Δέλτα η μετακίνηση των μαθητών προς τα σχολεία πραγματοποιείται από τους γονείς και τους συγγενείς των

κατάστασης, προβλημάτων και δυνατοτήτων)	μαθητών ελλείπει σχολικού λεωφορείου. Στον οικισμό «Αγία Σοφία» η μεταφορά των παιδιών στα δημοτικά σχολεία πραγματοποιείται με σχολικό λεωφορείο καθώς δεν διέρχεται αστική συγκοινωνία από την περιοχή. Η άσχημη κατάσταση του οδοστρώματος (η οποία οξύνεται όταν οι καιρικές συνθήκες επιδεινώνονται) σε συνδυασμό με καθυστερήσεις γραφειοκρατικής φύσεως, καθιστά πολύ συχνά δύσκολη και περιστασιακή τη διέλευση των σχολικών λεωφορείων και κατ' επέκταση τη συγκομιδή και μεταφορά των μαθητών στις σχολικές μονάδες. Η μεταφορά δεν είναι σχεδόν ποτέ συνεπής. Δεν ξεκινά με την πρώτη ημέρα έναρξης του σχολικού έτους για όλα τα παιδιά, ενώ πολύ συχνά διακόπτεται μέσα στο έτος εξαιτίας της καθυστέρησης πληρωμών των γραφείων μεταφορών.
Μαθητική διαρροή ανά βαθμίδα εκπαίδευσης	Όσον αφορά τα παιδιά του οικισμού «Αγία Σοφία» τα οποία αποτελούν και τη πλειονότητα των μαθητών Ρομά του Δήμου Δέλτα, φοιτούν τακτικά μόνο στο νηπιαγωγείο του οικισμού το οποίο βρίσκεται εντός του οικισμού. Περίπου το 60% αυτών συνεχίζει στο δημοτικό σχολείο ενώ μόνο 5% αυτών εγγράφεται σε σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα παιδιά που εγγράφονται στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σπανίως την ολοκληρώνουν. Το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στα κορίτσια (ακόμα και στις περιπτώσεις που ολοκληρώνουν την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση πολύ σπάνια συνεχίζουν στην Δευτεροβάθμια). Τα μεγαλύτερα ποσοστά σχολικής διαρροής αφορούν τα κορίτσια που στην πλειονότητά τους εγκαταλείπουν το σχολείο στην ηλικία των 10-12 ετών. Επίσης παρατηρείται να εγγράφονται τα παιδιά στο Δημοτικό μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται (συνήθως ένα χρόνο) ή να επαναλαμβάνουν την ίδια τάξη τόσο στο Νηπιαγωγείο όσο και στο Δημοτικό. Το μεγαλύτερο μέρος των παιδιών που γράφονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δεν γνωρίζουν καθόλου ελληνικά. Μεγάλος αριθμός απουσιών από το σχολείο (σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά). Επισημαίνεται ότι οι λόγοι των απουσιών είναι διάφοροι και στις περισσότερες περιπτώσεις πολύ σοβαροί όπως: κακή οικονομική κατάσταση οικογένειας, παιδική εργασία, κακή σίτιση παιδιών, έλλειψη βασικών ειδών ρουχισμού / υπόδησης, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών, οι γάμοι σε πολύ μικρή ηλικία (κυρίως τα κορίτσια) έλλειψη ενδιαφέροντος. Γενικότερα παρατηρείται μεγάλη μαθητική διαρροή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ενώ τα τελευταία χρόνια τα ποσοστά της σχολικής διαρροής όσον αφορά τη

	πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρουσιάζουν αξιοσημείωτη μείωση.
Πόσα παιδιά πηγαίνουν στο νηπιαγωγείο ;	• σαράντα (40) παιδιά στο νηπιαγωγείο του οικισμού «Αγία Σοφία» • δεκαεπτά (17) παιδιά στα νηπιαγωγεία Διαβατών • τρία (3) παιδιά στο νηπιαγωγείο Καλοχωρίου
Πόσα παιδιά πηγαίνουν στο δημοτικό σχολείο;	Κατά τη σχολική χρονιά 2017-2018 φοιτούν: • πενήντα έξι (56) παιδιά στα δημοτικά σχολεία Καλοχωρίου • ογδόντα (80) παιδιά στα δημοτικά σχολεία Διαβατών • τρία (3) παιδιά στο δημοτικό σχολείο Νέας Μαγνησίας • τριάντα πέντε (35) παιδιά στα δημοτικά σχολεία Σίνδου
Πόσα παιδιά πηγαίνουν στο γυμνάσιο;	Κανένα
Πόσα παιδιά πηγαίνουν στο Λύκειο/ ΕΠΑΛ;	Κανένα
Πόσοι ενήλικες παρακολουθούν σχολείο δεύτερης ευκαιρίας;	Στο σχολείο δεύτερης ευκαιρίας του Δήμου Δέλτα πραγματοποίησαν εγγραφή και φοιτούν οκτώ (8) ενήλικες Ρομά.
Πόσοι είναι οι ενήλικες, έως 45 χρονών, που δεν διαθέτουν τίτλο υποχρεωτικής εκπαίδευσης; (απολυτήριο Γυμνασίου)	Στον οικισμό «Αγία Σοφία» η συντριπτική πλειονότητα των Ρομά έως και 45 ετών δεν διαθέτει τίτλο υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Ενδεικτικά έχουν καταγραφεί σε δομές του Δήμου Δέλτα πέντε (5) Ρομά ηλικίας 25-35 ετών με απολυτήριο Γυμνασίου.
Πόσοι κρίνετε ότι είναι οι ενήλικες που είναι λειτουργικά αναλφάβητοι (δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση) και μπορούν να επωφεληθούν από εκπαιδευτικά προγράμματα;	Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής, το ποσοστό των λειτουργικά αναλφάβητων Ρομά στον οικισμό «Αγία Σοφία» είναι περίπου το 35% των κατοίκων με τη συντριπτική πλειονότητα να είναι γυναίκες.
Ε. Απασχόληση	
Ποιοι είναι οι κύριοι τομείς απασχόλησης της τοπικής οικονομίας	Ο κυριότερος τομέας απασχόλησης είναι ο Τριτογενής τομέας – Εμπόριο (πλανόδιοι έμποροι εποχιακών ειδών, μαναβικής κλπ, συλλέκτες σιδήρων και ανακυκλώσιμων ειδών).
Καταγράψτε τα επαγγέλματα ή απασχόληση των Ρομά της περιοχής	Οι Ρομά της περιοχής ασχολούνται με τα εξής: • Εργάτες γης ή εργάτες σε κάθε είδος εργασίας. • Ανακύκλωση (συλλογή και μεταπώληση πάσης φύσεως σιδήρων για ανακύκλωση). • Επαιτεία. • Λόγω της μεγάλης ανεργίας, είναι συχνό το φαινόμενο παρουσίας παραβατικής συμπεριφοράς (διακίνηση ουσιών, κλοπές, απάτες, κλπ).

	• Περιστασιακή απασχόληση ως –πλανόδιοι- μικροπωλητές μαναβικής. • Περιστασιακή απασχόληση σε αγροτικές /οικοδομικές / γενικές εργασίες. • Περιστασιακή απασχόληση ως μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. • Περιστασιακή απασχόληση στην ανακύκλωση (παλιατζήδες) όπου συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.
Τύπος απασχόλησης	-Η πλειονότητα των κατοίκων του οικισμού της «Αγίας Σοφίας» είναι άνεργοι, ενώ ελάχιστοι απασχολούνται εποχικά. Το εργατικό δυναμικό του οικισμού εργάζεται περιστασιακά. Μη σταθερή και σε πολλές περιπτώσεις εποχική και αδήλωτη απασχόληση.
Εργαζόμενες γυναίκες (αριθμός και τομέας απασχόλησης)	Υπάρχουν 6 γυναίκες που κατά την διάρκεια της απογραφής δήλωσαν ότι εργάζονται. Η πλειοψηφία των γυναικών είναι άνεργες στον οικισμό Αγία Σοφία ή βοηθούν στην απασχόληση της οικογένειας (πχ εμπόριο). Οι γυναίκες όταν απασχολούνται, εργάζονται κυρίως ως συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη στην οικογενειακή επιχείρηση.
Παρατηρείται στον οικισμό φαινόμενο παιδικής εργασίας (αναφορά στο φαινόμενο, πλήθος ατόμων, είδος εργασίας)	Υπάρχει παιδική εργασία σχεδόν στην πλειοψηφία των παιδιών σε εργασίες όπως ανακυκλώσεις μεταλλικών – χαρτικών, στη συλλογή παλιοσίδερων και στο γυρολογικό εμπόριο. Η παιδική εργασία αποτελεί συνηθισμένη πρακτική όπου προκαλείται ή επιδεινώνεται από την κακή οικονομική κατάσταση της οικογένειας, που έχει ως αποτέλεσμα να χρησιμοποιούν τα παιδιά τους ως επιπλέον εργατικά χέρια για τη συμπλήρωση του εισοδήματος της οικογένειας.
ΣΤ. Υγεία	
Πόσα άτομα καλύπτονται από βασική κοινωνική ασφάλιση (βιβλιάριο απορίας κ.α.)	394 άτομα δήλωσαν την ύπαρξη βιβλιαρίου υγείας και 22 ότι είναι ασφαλισμένοι στην Πρόνοια.
Εκτιμάτε, ότι υπάρχει σημαντική ανάγκη για παρεμβάσεις στο ζήτημα της προληπτικής ιατρικής (γυναικολογικές εξετάσεις, οδοντιατρικός έλεγχος, αιματολογικές εξετάσεις);	Είναι απαραίτητες οι παρεμβάσεις στο ζήτημα της προληπτικής ιατρικής αφού η κατάσταση στο τομέα της δημόσιας υγείας και της πρόληψης θεωρείται προβληματική. Τα συνηθισμένα προβλήματα που παρατηρούνται είναι: • Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά. • Εμβολιασμοί • Κακή στοματική υγιεινή

	• Έξαρση σε καρδιολογικά νοσήματα • Είναι πολύ συνηθισμένες οι ασθένειες νευρολογικής και ψυχολογικής φύσεως. • Παρατηρείται μεγάλη υστέρηση σε πρόληψη θεμάτων γυναικολογικής φύσεως.
Εκτιμάτε, ότι υπάρχει σημαντική ανάγκη για παρεμβάσεις στο ζήτημα εμβολιασμού των παιδιών;	Υπάρχει άμεση ανάγκη παρέμβασης στο ζήτημα εμβολιασμού των παιδιών αφού παρατηρείται ανεπάρκεια και απουσία εμβολιασμών. Εξαιτίας της συνηθισμένης πρακτικής να μην τηρείται το πρόγραμμα εμβολιασμών των παιδιών, παρατηρούνται εξάρσεις διαφόρων νοσημάτων (σύμφωνα με δηλώσεις των ιδίων) όπως καθώς και αναπνευστικά και καρδιολογικά προβλήματα.
Εξυπηρετούνται οι ανάγκες των Ρομά της περιοχής από τις τοπικές δομές υγείας; Και ποιες είναι αυτές. Πώς κρίνετε την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών	Οι ανάγκες των Ρομά στον οικισμό Αγίας Σοφίας εξυπηρετούνται από το Κέντρο Υγείας Διαβατών. Οι δομές αυτές διαθέτουν τις βασικές ειδικότητες (Παθολόγο, Παιδίατρο, Οδοντίατρο, ΩΡΛ, Οφθαλμίατρο, Ακτινολογικό, Γυναικολογικό, ψυχιατρικό και Μικροβιολογικό εργαστήριο). Η ποιότητα των υπηρεσιών είναι καλή αλλά δεν καλύπτονται οι ανάγκες μιας πλήρους ιατρικής περίθαλψης.
Πόσα άτομα κρίνετε, ότι έχουν ανάγκη από άμεση ιατρική/ ψυχιατρική βοήθεια	Τα 2/3 του πληθυσμού χρήζει από ιατρική/ψυχιατρική βοήθεια αφού οι κάτοικοι του οικισμού παρουσιάζουν πολλά και σοβαρά προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας. Είναι συχνό το φαινόμενο περιπτώσεων ψυχονευρωτικών διαταραχών (π.χ. κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα) Οι περισσότερες γυναίκες επισκέπτονται ψυχιατρικές δομές για συνταγογράφηση ψυχοφαρμάκων κυρίως αντικαταθλιπτικών, ενώ οι περισσότεροι άντρες καταφεύγουν στο ποτό που σταδιακά οδηγεί στον αλκοολισμό. Πολλά από τα παιδιά του σχολείου και με μεγάλη συχνότητα φέρουν σοβαρά τραύματα από ατυχήματα (εγκαύματα, βαθιά τραύματα, βγαλμένα νύχια κ.λ.π.).
Πόσα άτομα κρίνετε, ότι έχουν ανάγκη για ένταξη σε προγράμματα απεξάρτησης από ουσίες (ναρκωτικά, αλκοόλ);	Συχνό είναι το φαινόμενο κατανάλωσης αλκοόλ (κυρίως στον πληθυσμό των αντρών) αλλά σε πολύ λίγες περιπτώσεις παρατηρείται εξάρτηση από αυτό. Είναι συχνό το φαινόμενο περιπτώσεων εξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες. 13 άτομα κατά την απογραφή δήλωσαν ότι έχουν κάποιο πρόβλημα εξάρτησης.
Ποιοι είναι οι επιβαρυντικοί παράγοντες για την υγεία των κατοίκων της περιοχής	Τα στάσιμα νερά, τα σκουπίδια, το κάψιμο των πλαστικών και των απορριμμάτων καθώς και η ύπαρξη τρωκτικών αποτελούν επιβαρυντικούς παράγοντες για την υγεία των κατοίκων.
Ζ. Κοινωνική Μέριμνα και Ένταξη	
Πόσα άτομα υπολογίζετε ότι είναι αποφυλακισμένοι.	Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής 2 άτομα μόνο, στον συγκεκριμένο οικισμό, δήλωσαν αποφυλακισμένοι. Εκτιμάται όμως ότι ο αριθμός είναι αρκετά μεγαλύτερος.

	Επίσημα στοιχεία δεν μπορούν να συγκεντρωθούν λόγω ότι η ταυτότητα τους ως Ρομά δεν αναφέρεται στα στοιχεία που καταχωρούνται σε ιδρύματα όπως οι φυλακές ή ο ΟΑΕΔ.
Πόσα άτομα υπολογίζετε ότι είναι πρώην χρήστες ναρκωτικών.	Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής 3 άτομα μόνο, στον συγκεκριμένο οικισμό, δήλωσαν πρώην χρήστες ναρκωτικών. Εκτιμάται όμως ότι ο αριθμός είναι αρκετά μεγαλύτερος. Επίσημα στοιχεία δεν μπορούν να συγκεντρωθούν λόγω ότι η ταυτότητα τους ως Ρομά δεν αναφέρεται στα στοιχεία που καταχωρούνται σε ιδρύματα όπως οι φυλακές ή ο ΟΑΕΔ.
Πόσες οικογένειες λαμβάνουν κοινωνικές παροχές, και ποιες;	Σχεδόν όλες οι οικογένειες ΡΟΜΑ λαμβάνουν κοινωνικές παροχές. Οι παροχές είναι οι εξής: ΚΕΑ, ΤΕΒΑ, το επίδομα των παιδιών Α21, μοριοδότηση στις μονογονεϊκές οικογένειες σε κοινωφελείς προκηρύξεις του ΟΑΕΔ και επιδόματα αναπηρίας από το ΚΕΠΑ. Πολλές οικογένειες λαμβάνουν προνοιακά επιδόματα ή επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων από την Πολιτεία, επιδόματα ένδειας και έκτακτα επιδόματα / βοηθήματα από την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Εγκατάσταση 2 [Οικισμός Χαλάστρας]	
Στοιχεία πληθυσμού	
Ημερομηνία τελευταίας καταγραφής και υπηρεσία που πραγματοποίησε την καταγραφή. Σημειώστε την μέθοδο καταγραφής (π.χ αυτοψία, έρευνα με ερωτηματολόγια, κλπ)	Η τελευταία καταγραφή έγινε τον Ιανουάριο του 2018 από την ΚοινΣεπ Στόχος. Η μέθοδος καταγραφής ήταν η αυτοψία και η συμπλήρωση ερωτηματολογίου μέσα από προσωπικές συνεντεύξεις.
Πληθυσμός - μόνιμος - μετακινούμενος	Όλοι δήλωσαν ότι είναι μόνιμοι.
Αριθμός πυρηνικών οικογενειών	12 πυρηνικές οικογένειες
Αριθμός γυναικών	22
Αριθμός αντρών	21
Αριθμός παιδιών - Ηλικία 0-5 - Ηλικία 6-14 - Ηλικία 15-18	Άτομα 9 Άτομα 7 Άτομα 4

Αριθμός ΑμεΑ	0
Συνοπτική Περιγραφή Προβλημάτων Εγκατάστασης	
Ειδικότερα Στοιχεία	
A. Στοιχεία που αφορούν την αστικοδημοτική κατάσταση	
Τι ποσοστό είναι δημότες του Δήμου όπου βρίσκεται η εγκατάσταση;	Το 58% του πληθυσμού
Πόσοι Ρομά της περιοχής γνωρίζετε ότι έχουν δημοτολογηθεί σε άλλο μέρος της Ελλάδας;	17 άτομα
Υπάρχουν Ρομά της περιοχής που έχουν αστικοδημοτολογικές εκκρεμότητες. Αν ναι, πόσοι υπολογίζεται, ότι είναι αυτοί και τί είδους προβλήματα έχουν;	Οι συνηθέστερες εκκρεμότητες αστικοδημοτικής τακτοποίησης που παρουσιάζονται στον οικισμό είναι οι εξής: • Σε πολλές περιπτώσεις, αδυναμία απόδειξης προσωπικών στοιχείων και της ταυτότητας του προσώπου. • Δυσκολίες έκδοσης πιστοποιητικών από τους Δήμους . • Αδυναμία απόδειξης γάμου, συγγενικών σχέσεων κ.λπ. • Παραμέληση δηλώσεων γέννησης βρεφών, αναγνώσεις τέκνων κ.λπ.
B. Στοιχεία που αφορούν την ιστορικότητα και εδραιοποίηση του πληθυσμού στην περιοχή.	
Από πότε χρονολογείται η εγκατάσταση;	Η εγκατάσταση στην περιοχή όπου μένουν σήμερα ολοκληρώθηκε το 2009.
Είναι μόνιμη ή περιστασιακή εγκατάσταση;	Πρόκειται για μόνιμο καταυλισμό Τύπου T1.
(Άλλες ειδικές πληροφορίες)	Οι Ρομά στον οικισμό της Χαλάστρας εδρεύουν σε δημοτικό οικόπεδο, σε λυόμενες κατοικίες ενώ από το 2009 ξεκίνησε η κατασκευή , σε επίπεδο υποδομών, ενός νέου οικισμού με χρηματοδότηση από το Υπουργείο Εσωτερικών ο οποίος δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα.
Γ. Τοποθεσία Εγκατάστασης	
Επισυνάπτεται παρακάτω απόσπασμα αεροφωτογραφίας με επισήμανση της θέσης του οικισμού (σελίδα 77)	

Προσπελασιμότητα: • Διασύνδεση με οδικό δίκτυο • Διασύνδεση με ΜΜΜ	Υπάρχει διασύνδεση με οδικό δίκτυο και ΜΜΜ
Κατάσταση οδικού δικτύου εντός του οικισμού: • ύπαρξη πεζοδρομίων, ράμπες πρόσβασης ΑμΕΑ, κατάσταση οδοστρώματος και υλικό επικάλυψης	Δεν υπάρχει οδικό δίκτυο μέσα στον οικισμό. Δεν υπάρχουν πεζοδρόμια, ράμπες πρόσβασης ΑΜΕΑ και κοινόχρηστοι χώροι.
Ύπαρξη υποδομών ηλεκτρισμού: • δίκτυο ηλεκτροδότησης κατοικιών • δίκτυο ηλεκτροφωτισμού κοινόχρηστων χώρων	Δίκτυο ηλεκτροδότησης υπάρχει σε όλες σχεδόν τις κατοικίες, ενώ σπάνια παρατηρούνται φαινόμενα ρευματοκλοπής. Δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι κοινόχρηστοι χώροι. Κατά συνέπεια δεν υπάρχει δίκτυο ηλεκτροφωτισμού κοινόχρηστων χώρων.
Ύπαρξη υποδομών ύδρευσης	Η υποδομή ύδρευσης χαρακτηρίζεται προβληματική και ανεπαρκής για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων. Πολλές κατοικίες δεν είναι συνδεδεμένες με το δίκτυο υδροδότησης και μεταφέρουν νερό με διάφορους τρόπους (μπουκάλια, νταμιτζάνες κλπ).
Ύπαρξη δικτύου ακαθάρτων ή βόθροι	Δεν υπάρχει δίκτυο ακαθάρτων.
Ύπαρξη ικτύου ομβρίων υδάτων	Δεν υπάρχει δίκτυο όμβριων υδάτων
Αποκομιδή απορριμμάτων (κάδοι και συχνότητα συλλογής)	Η κατάσταση της καθαριότητας του οικισμού είναι κακή αφού δεν υπάρχει επαρκής αριθμός κάδων απορριμμάτων. Οι περισσότεροι κάδοι έχουν καταστραφεί ή κλαπεί. Η αποκομιδή τους γίνεται μόνο δυο φορές την εβδομάδα, ενώ πολύ μεγάλη εστία μόλυνσης αποτελεί η συνεχής ρήψη μπαζών και άλλων απορριμμάτων γύρω από τα όρια του οικισμού. Το αποτέλεσμα αυτής της ελλιπέστατης διαχείρισης των απορριμμάτων είναι η προσφυγή σε μεθόδους όπως η ανοιχτή καύση σκουπιδιών, πράξη που εκτός ότι είναι κατάφωρα παράνομη αποτελεί και εξαιρετικό παράγοντα μείωσης της δημόσια υγείας, εφόσον τα προϊόντα αυτής της καύσης είναι ιδιαίτερως τοξικά.
Αριθμός κελυφών κατοικιών	12
Ποιότητα των κελυφών κατοικιών-	Οι κατοικίες είναι πρόχειρες κατασκευές, κυρίως λυόμενες και πολύ μικρές για να στεγάσουν τις πολυπληθείς οικογένειες. Οι περισσότερες οικογένειες στεγάζονται σε παραπήγματα, τα οποία στο σύνολό τους δεν καλύπτουν τις ανάγκες των ατόμων, είτε λόγω μεγέθους, είτε λόγω έλλειψης στοιχειώδους υποδομών (ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης).

Πόσα διαθέτουν λουτρό/ WC	Κανένα
Δ. Εκπαίδευση	
Σημειώστε τις εγγύτερες στον οικισμό Ρομά δημόσιες σχολικές εγκαταστάσεις	1ο και 2ο Νηπιαγωγείο Κυμίνων 1ο και 2ο Δημοτικό Σχολείο Κυμίνων Γυμνάσιο και Γενικό Λύκειο Αξιού (Κυμίνων) Δημοτικό Σχολείο Μαλγάρων Νηπιαγωγείο Μαλγάρων 1ο, 2ο και 3ο Νηπιαγωγείο Χαλάστρας 1ο, 2ο και 3ο Δημοτικό Σχολείο Χαλάστρας Γυμνάσιο και Γενικό Λύκειο Χαλάστρας ΕΠΑΛ Χαλάστρας ΕΠΑΛ Σίνδου Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Δήμου Δέλτα
Υπάρχουν άλλες δημόσιες σχολικές εγκαταστάσεις που θα μπορούσαν να υποδεχτούν μαθητές Ρομά;	Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο Ανατολικού Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Βραχιάς
Πως γίνεται η μετακίνηση των μαθητών στα σχολεία (καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης, προβλημάτων και δυνατοτήτων)	Στη πλειονότητα των δημοτικών κοινοτήτων του Δήμου Δέλτα η μετακίνηση των μαθητών προς τα σχολεία πραγματοποιείται από τους γονείς και τους συγγενείς των μαθητών ελλείψει σχολικού λεωφορείου. Στον οικισμό της Χαλάστρας η μεταφορά των παιδιών στα δημοτικά σχολεία πραγματοποιείται με σχολικό λεωφορείο, με την αστική συγκοινωνία που υπάρχει στην περιοχή ή μετακινούνται πεζοί. Η έλλειψη οδοστρώματος σε συνδυασμό με καθυστερήσεις γραφειοκρατικής φύσεως, καθιστά πολύ συχνά δύσκολη και περιστασιακή τη διέλευση των σχολικών λεωφορείων και κατ' επέκταση τη συγκομιδή και μεταφορά των μαθητών στις σχολικές μονάδες. Η μεταφορά δεν είναι σχεδόν ποτέ συνεπής. Δεν ξεκινά με την πρώτη ημέρα έναρξης του σχολικού έτους για όλα τα παιδιά, ενώ πολύ συχνά διακόπτεται μέσα στο έτος εξαιτίας της καθυστέρησης πληρωμών των γραφείων μεταφορών.
Μαθητική διαρροή ανά βαθμίδα εκπαίδευσης	Στη δημοτική κοινότητα της Χαλάστρας η σχολική διαρροή είναι μικρή έως και ανύπαρκτη όσον αφορά τη φοίτηση των παιδιών Ρομά στο δημοτικό σχολείο αλλά εντείνεται όσον αφορά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, περίπου το 90% των μαθητών αποφοιτεί από το δημοτικό σχολείο, αλλά δεν συνεχίζει στο γυμνάσιο. Επίσης παρατηρείται να εγγράφονται τα παιδιά στο Δημοτικό μεγαλύτερα από την ηλικία που ορίζεται (συνήθως ένα χρόνο) ή να επαναλαμβάνουν την ίδια τάξη. Μεγάλο μεγάλος αριθμός απουσιών από το σχολείο (σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά).

	Επισημαίνεται ότι οι λόγοι των απουσιών είναι διάφοροι και στις περισσότερες περιπτώσεις πολύ σοβαροί όπως: κακή οικονομική κατάσταση οικογένειας, παιδική εργασία, κακή σίτιση παιδιών, έλλειψη βασικών ειδών ρουχισμού / υπόδησης, τα επικριτικά σχόλια των συμμαθητών, οι γάμοι σε πολύ μικρή ηλικία (κυρίως τα κορίτσια) έλλειψη ενδιαφέροντος. Γενικότερα παρατηρείται μεγάλη μαθητική διαρροή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ενώ τα τελευταία χρόνια τα ποσοστά της σχολικής διαρροής όσον αφορά τη πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρουσιάζουν αξιοσημείωτη μείωση.
Πόσα παιδιά πηγαίνουν στο νηπιαγωγείο ;	Κανένα παιδί δεν πηγαίνει Νηπιαγωγείο
Πόσα παιδιά πηγαίνουν στο δημοτικό σχολείο ;	Κατά τη σχολική χρονιά 2017-2018 φοιτούν: • δεκαέξι παιδιά (16) στο 2ο δημοτικό σχολείο Χαλάστρας
Πόσα παιδιά πηγαίνουν στο γυμνάσιο;	Κατά τη σχολική χρονιά 2017-2018 δεν φοιτά κανένα παιδί στο Γυμνάσιο
Πόσα παιδιά πηγαίνουν στο Λύκειο/ ΕΠΑΛ;	2 παιδιά φοιτούν στο ΕΠΑΛ της Σίνδου
Πόσοι ενήλικες παρακολουθούν σχολείο δεύτερης ευκαιρίας;	Κανένας
Πόσοι είναι οι ενήλικες, έως 45 χρονών, που δεν διαθέτουν τίτλο υποχρεωτικής εκπαίδευσης; (απολυτήριο Γυμνασίου)	Στον οικισμό της Χαλάστρας η συντριπτική πλειονότητα των Ρομά έως και 45 ετών δεν διαθέτει τίτλο υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Ενδεικτικά έχουν καταγραφεί σε δομές του Δήμου Δέλτα πέντε (5) Ρομά ηλικίας 25-35 ετών με απολυτήριο Γυμνασίου.
Πόσοι κρίνετε ότι είναι οι ενήλικες που είναι λειτουργικά αναλφάβητοι (δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση) και μπορούν να επωφεληθούν από εκπαιδευτικά προγράμματα;	Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής 10 άτομα δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση.
Ε. Απασχόληση	
Ποιοι είναι οι κύριοι τομείς απασχόλησης της τοπικής οικονομίας ;	Ο κυριότερος τομέας απασχόλησης είναι ο Τριτογενής τομέας – Εμπόριο (πλανόδιοι έμποροι εποχιακών ειδών, μαναβικής κλπ, συλλέκτες σιδήρων και ανακυκλώσιμων ειδών).

Καταγράψτε τα επαγγέλματα ή απασχόληση των Ρομά της περιοχής	Οι Ρομά της περιοχής ασχολούνται με τα εξής: • Εργάτες γης ή εργάτες σε κάθε είδος εργασίας. • Ανακύκλωση (συλλογή και μεταπώληση πάσης φύσεως σίδερων για ανακύκλωση). • Επαιτεία. • Λόγω της μεγάλης ανεργίας, είναι συχνό το φαινόμενο παρουσίας παραβατικής συμπεριφοράς (διακίνηση ουσιών, κλοπές, απάτες, κλπ). • Περιστασιακή απασχόληση ως –πλανόδιοι- μικροπωλητές μαναβικής. • Περιστασιακή απασχόληση σε αγροτικές/οικοδομικές/γενικές εργασίες. • Περιστασιακή απασχόληση ως μικροπωλητές στη λαϊκή αγορά. • Περιστασιακή απασχόληση στην ανακύκλωση (παλιατζήδες) όπου συγκεντρώνουν σίδερα τα οποία μεταπωλούν για ανακύκλωση.
Τύπος απασχόλησης	Η πλειονότητα των κατοίκων του οικισμού της Χαλάστρας είναι άνεργοι. Το εργατικό δυναμικό του οικισμού εργάζεται περιστασιακά. Μη σταθερή και σε πολλές περιπτώσεις εποχική και αδήλωτη απασχόληση.
Εργαζόμενες γυναίκες (αριθμός και τομέας απασχόλησης)	Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών είναι άνεργες στον οικισμό της Χαλάστρας ή βοηθούν στην απασχόληση της οικογένειας (πχ εμπόριο). Οι γυναίκες όταν απασχολούνται, εργάζονται κυρίως ως συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη στην οικογενειακή επιχείρηση.
Παρατηρείται στον οικισμό φαινόμενο παιδικής εργασίας (αναφορά στο φαινόμενο, πλήθος ατόμων, είδος εργασίας)	Υπάρχει παιδική εργασία σχεδόν στην πλειοψηφία των παιδιών σε εργασίες όπως ανακυκλώσεις μεταλλικών – χαρτικών, στη συλλογή παλιοσίδερων και στο γυρολογικό εμπόριο. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα παιδιά ωθούνται στην Επαιτεία. Η παιδική εργασία αποτελεί συνηθισμένη πρακτική όπου προκαλείται ή επιδεινώνεται από την κακή οικονομική κατάσταση της οικογένειας, που έχει ως αποτέλεσμα να χρησιμοποιούν τα παιδιά τους ως

	επιπλέον εργατικά χέρια για τη συμπλήρωση του εισοδήματος της οικογένειας.
ΣΤ. Υγεία	
Πόσα άτομα καλύπτονται από βασική κοινωνική ασφάλιση (βιβλιάριο απορίας κ.α.)	Κατά την διάρκεια της απογραφής 22 άτομα δήλωσαν ότι έχουν βιβλιάριο υγείας.
Εκτιμάτε, ότι υπάρχει σημαντική ανάγκη για παρεμβάσεις στο ζήτημα της προληπτικής ιατρικής (γυναικολογικές εξετάσεις, οδοντιατρικός έλεγχος, αιματολογικές εξετάσεις);	Είναι απαραίτητες οι παρεμβάσεις στο ζήτημα της προληπτικής ιατρικής αφού η κατάσταση στο τομέα της δημόσιας υγείας και της πρόληψης θεωρείται προβληματική. Τα συνηθισμένα προβλήματα που παρατηρούνται είναι: • Έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά • Εμβολιασμοί • Κακή στοματική υγιεινή • Έξαρση σε καρδιολογικά νοσήματα , • Είναι πολύ συνηθισμένες οι ασθένειες νευρολογικής και ψυχολογικής φύσεως. • Παρατηρείται μεγάλη υστέρηση σε πρόληψη θεμάτων γυναικολογικής φύσεως.
Εκτιμάτε, ότι υπάρχει σημαντική ανάγκη για παρεμβάσεις στο ζήτημα εμβολιασμού των παιδιών;	Υπάρχει άμεση ανάγκη παρέμβασης στο ζήτημα εμβολιασμού των παιδιών αφού παρατηρείται ανεπάρκεια και απουσία εμβολιασμών. Εξαιτίας της συνηθισμένης πρακτικής να μην τηρείται το πρόγραμμα εμβολιασμών των παιδιών, παρατηρούνται εξάρσεις διαφόρων νοσημάτων (σύμφωνα με δηλώσεις των ιδίων) όπως καθώς και αναπνευστικά και καρδιολογικά προβλήματα.
Εξυπηρετούνται οι ανάγκες των Ρομά της περιοχής από τις τοπικές δομές υγείας; Και ποιες είναι αυτές. Πώς κρίνετε την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών	Οι Ρομά του οικισμού της Χαλάστρας εξυπηρετούνται από το Κέντρο Υγείας Χαλάστρας. Η δομή διαθέτει ενώ βασικές ειδικότητες όπως (Παθολόγο, Παιδιάτρο, Οδοντίατρο, ΩΡΛ (1 φορά την εβδομάδα), Οφθαλμίατρο (ανά 15 ημέρες), Ιατρείο Διακοπής Καπνίσματος (1 φορά την εβδομάδα), Μαία για ΤΕΣΤ ΠΑΠ, Ακτινολογικό και Μικροβιολογικό εργαστήριο) δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες μιας πλήρους ιατρικής περίθαλψης.
Πόσα άτομα κρίνετε, ότι έχουν ανάγκη από άμεση ιατρική/ ψυχιατρική βοήθεια	Τα 2/3 του πληθυσμού χρήζει από ιατρική/ψυχιατρική βοήθεια αφού οι κάτοικοι του οικισμού παρουσιάζουν πολλά και σοβαρά προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας. Είναι συχνό το φαινόμενο περιπτώσεων ψυχονευρωτικών διαταραχών (π.χ. κατάθλιψη, αγχώδη διαταραχή, νευρολογικά νοσήματα) Οι περισσότερες γυναίκες επισκέπτονται ψυχιατρικές δομές για συνταγογράφηση ψυχοφαρμάκων κυρίως αντικαταθλιπτικών, ενώ οι περισσότεροι άντρες

	καταφεύγουν στο ποτό που σταδιακά οδηγεί στον αλκοολισμό. Πολλά από τα παιδιά του σχολείου και με μεγάλη συχνότητα φέρουν σοβαρά τραύματα από ατυχήματα (εγκαύματα, βαθιά τραύματα, βγαλμένα νύχια κ.λ.π.)
Πόσα άτομα κρίνετε, ότι έχουν ανάγκη για ένταξη σε προγράμματα απεξάρτησης από ουσίες (ναρκωτικά, αλκοόλ);	Από τα στοιχεία της απόγραφης δεν προκύπτουν άτομα που να έχουν κάποιο πρόβλημα εξάρτησης.
Ποιοι είναι οι επιβαρυντικοί παράγοντες για την υγεία των κατοίκων της περιοχής	Τα στάσιμα νερά, τα σκουπίδια, το κάψιμο των πλαστικών και των απορριμμάτων καθώς και η ύπαρξη τρωκτικών αποτελούν επιβαρυντικούς παράγοντες για την υγεία των κατοίκων.
Ζ. Κοινωνική Μέριμνα και Ένταξη	
Πόσα άτομα υπολογίζετε ότι είναι αποφυλακισμένοι.	Από την απογραφή δεν βρέθηκε κάποιος που να δήλωσε αποφυλακισμένος. Επίσημα στοιχεία δεν μπορούσαν να συγκεντρωθούν λόγω ότι η ιδιότητα των Ρομά δεν αναφέρεται στα στοιχεία που καταχωρούνται σε ιδρύματα όπως οι φυλακές ή ο ΟΑΕΔ.
Πόσα άτομα υπολογίζετε ότι είναι πρώην χρήστες ναρκωτικών.	Από την απογραφή δεν βρέθηκε κάποιος που να δήλωσε πρώην χρήστης. Επίσημα στοιχεία δεν μπορούσαν να συγκεντρωθούν λόγω ότι η ιδιότητα των Ρομά δεν αναφέρεται στα στοιχεία που καταχωρούνται σε ιδρύματα όπως οι φυλακές ή ο ΟΑΕΔ.
Πόσες οικογένειες λαμβάνουν κοινωνικές παροχές, και ποιες;	Η πλειοψηφία των οικογενειών λαμβάνουν κοινωνικές παροχές. Οι παροχές είναι οι εξής: ΚΕΑ, ΤΕΒΑ, το επίδομα των παιδιών Α21, μοριοδότηση στις μονογονεϊκές οικογένειες σε κοινωφελείς προκηρύξεις του ΟΑΕΔ και επιδόματα αναπηρίας από το ΚΕΠΑ. Πολλές οικογένειες λαμβάνουν προνοιακά επιδόματα ή επιδόματα Τριτέκνων και Πολυτέκνων από την Πολιτεία, επιδόματα ένδειας και έκτακτα επιδόματα / βοηθήματα από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Παρεμβάσεις που έχουν λάβει χώρα και αφορούν τον Ρομά πληθυσμό (Καλές/κακές πρακτικές)

Μία πολύ σημαντική παρέμβαση υπήρξε το Κέντρο Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων στον οικισμό «Αγία Σοφία» του Δήμου Δέλτα που λειτούργησε από τον Φεβρουάριο του 2014 έως και τον Μάρτιο του 2015, παρέχοντας υπηρεσίες και υλοποιώντας δράσεις με

στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών των ογδόντα ωφελούμενων του αλλά και των υπόλοιπων κατοίκων της περιοχής.

Η επαφή των στελεχών του Κέντρου με τους κατοίκους του οικισμού, καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του Κέντρου Στήριξης με την ευπαθή ομάδα των Ρομά, κατέδειξε έναν σημαντικό αριθμό προβλημάτων και ζωτικών αναγκών για την αντιμετώπιση και εξυπηρέτηση των οποίων κρίθηκε απαραίτητη αφ' ενός η συντονισμένη δράση και συνεργασία όλων των στελεχών του και αφ' ετέρου η προσέγγιση και ευαισθητοποίηση των ίδιων των ωφελούμενων. Πιο συγκεκριμένα, ο πολλαπλός κοινωνικός αποκλεισμός και οι μη αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης εντοπίστηκαν ως κομβικοί παράγοντες που χρήζουν άμεσης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης. Ως εκ τούτου, με γνώμονα την υφιστάμενη κατάσταση στην περιοχή παρέμβασης, επιδιώχθηκε η στήριξη των κατοίκων της σε τομείς καταλυτικής σημασίας ώστε να επιτευχθεί η επίλυση των έντονων αυτών προβλημάτων μέσω της παροχής ενός πλέγματος υπηρεσιών. Πρόκειται τόσο για εξατομικευμένες υπηρεσίες που αφορούσαν τους ογδόντα (80) ωφελούμενους του προγράμματος όσο και για υπηρεσίες που απευθύνθηκαν στο σύνολο των κατοίκων του οικισμού «Αγία Σοφία».

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την άμβλυνση του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των Ρομά που κατοικούσαν στην περιοχή παρέμβασης, το Κέντρο Στήριξης:

α) παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες που αποσκοπούσαν στην ένταξη της οικογένειας και ιδιαίτερα των παιδιών στην κοινωνία. Πιο συγκεκριμένα, για την επίτευξη αυτού του στόχου η υπεύθυνη συντονισμού του Κέντρου Στήριξης σε συνεργασία με στελέχη όπως η ψυχολόγος, ο νομικός και η ειδική παιδαγωγός δραστηριοποιήθηκε αναλόγως ώστε να αξιοποιηθούν θεσμοθετημένες δομές της πολιτείας που άπτονται της παιδείας, του αθλητισμού και του πολιτισμού μέσω της σύνδεσης με σχετικές υφιστάμενες υπηρεσίες ενώ παράλληλα κατεβλήθη συντονισμένη προσπάθεια για τη στήριξη και προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών. Μια σειρά εξατομικευμένων συναντήσεων με τους ωφελούμενους και τα μέλη των οικογενειών τους στους χώρους του Κέντρου Στήριξης αλλά και κατ' οίκον επισκέψεων, συνέβαλε σημαντικά προς αυτήν την κατεύθυνση.

β) δραστηριοποιήθηκε με στόχο τη στήριξη των γυναικών του οικισμού. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα ευάλωτη υποομάδα του πληθυσμού-στόχου δεδομένου ότι πλήττεται ιδιαιτέρως από τον κοινωνικό αποκλεισμό εξαιτίας του μεγάλου ποσοστού αναλφαβητισμού και ανεργίας που τη διακρίνει. Για τον λόγο αυτό επιχειρήθηκε η ενδυνάμωση και ενεργοποίησή της με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από τη ψυχολόγο του Κέντρου Στήριξης, υπηρεσιών εγγραμματοσμού από την ειδική παιδαγωγό και ενημέρωσης

για θέματα εργασίας από την οικονομολόγο, ώστε να ενισχυθεί η πρόσβαση της στην αγορά εργασίας

γ) παρείχε νομική και διαμεσολαβητική βοήθεια σε όσους ωφελούμενους το είχαν ανάγκη. Πιο συγκεκριμένα, ο νομικός σε συνεργασία με τον διαμεσολαβητή του Κέντρου Στήριξης προσέφεραν υπηρεσίες με στόχο τη διευκόλυνση και συνηγορία όσον αφορά στην πρόσβαση των ωφελούμενων για τη ρύθμιση προνοιακών αιτημάτων αλλά και δικαστικών, αστικοδημοτικών και νομικών εκκρεμοτήτων τους

δ) παρείχε εξατομικευμένη ενημέρωση για θέματα υγείας και πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες μέσω της προώθησης και παραπομπής περιστατικών εκ μέρους της νοσηλεύτριας του Κέντρου Στήριξης στο Κέντρο Υγείας του Δήμου Δέλτα και σε άλλες μονάδες υγείας. Παράλληλα, με στόχο την παροχή υπηρεσιών υγείας και περίθαλψης πραγματοποιήθηκαν κατ' οίκον επισκέψεις σε ωφελούμενους με προβλήματα υγείας που καθιστούσαν αδύνατη την μετακίνησή τους.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα και η εμπειρία που αποκόμισε ο Δήμος από την υλοποίηση του, αποτέλεσε την βάση για το σχεδιασμό της λειτουργίας και των υπηρεσιών που προσφέρει το Παράρτημα ΡΟΜΑ του Κέντρου Κοινότητας Δήμου Δέλτα.

Ανάλυση SWOT - Πλεονεκτήματα- Αδυναμίες, Ευκαιρίες- Απειλές

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
- Εύκολη πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες - Εύκολη πρόσβαση στην εκπαίδευση - Αστικοδημοτική τακτοποίηση της πλειονότητας του πληθυσμού - Σημαντικό ποσοστό εμβολιασμού των παιδιών - Συμμετοχή στους θεσμούς/ εκπροσώπηση σε επίπεδο Δήμου - Λειτουργία κοινωνικών δομών	- Χαμηλά εισοδήματα συχνά κάτω από τα όρια της φτώχειας - Ύπαρξη φαινομένων παιδικής επαιτείας - Κακές συνθήκες στέγασης- ύπαρξη παραγκών - Καταπατημένες ιδιωτικές εκτάσεις εκτός σχεδίου πόλης - Έλλειψη διαμορφωμένων κοινόχρηστων χώρων - Ανυπαρξία αποχετευτικού δικτύου. - Ανεπαρκής κάλυψη οικισμού με κάδους απορριμμάτων - Υψηλά ποσοστά ανεργίας - Χαμηλή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας - Πρόβλημα στην πρόληψη και φροντίδα σε θέματα υγιεινής και προσωπικής φροντίδας.

και υπηρεσιών στο Δήμο, πχ Κοινωνικό Ιατρείο/ Κοινωνικό Παντοπωλείο και άλλα • Ύπαρξη ΑΦΜ από τους ΡΟΜΑ • Υγειονομική κάλυψη • Λειτουργία Κέντρου Κοινότητας- Παράρτημα ΡΟΜΑ	• Χαμηλό ενδιαφέρον, αμέλεια γυναικείου πληθυσμού για τεστ ΠΑΠ και μαστογραφίες • Μεγάλο τμήμα του πληθυσμού είναι αναλφάβητο • Παρατηρούνται φαινόμενα μαθητικής διαρροής • Αρνητικά στερεότυπα και προκατάληψη απέναντι στην κοινότητα των ΡΟΜΑ • Χρήση ναρκωτικών ουσιών από τμήμα του πληθυσμού • Πλειονότητα οικογενειών έχει ως μοναδικό εισόδημα τα επιδόματα πρόνοιας • Έλλειψη κατάρτισης/ δεξιοτήτων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
• Βούληση της δημοτικής αρχής για επίλυση του ζητήματος • Βούληση της πλειοψηφίας του πληθυσμού ΡΟΜΑ για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και μετεγκατάστασης • Δυνατότητα υλοποίησης προγράμματος επιδότησης ενοικίου μέσω διαρθρωτικών ταμείων • Πρόθεση της δημοτικής αρχής για δημιουργία θέσεων εργασίας στις ανταποδοτικές υπηρεσίες του Δήμου και χορήγηση αδειών λαϊκής αγοράς • Χαμηλή κινητικότητα, που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιποίησης - ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης • Αξιοποίηση της δυνατότητας ίδρυσης και λειτουργίας Κοιν.Σεπ με αντικείμενο την ανακύκλωση • Έφεση τοπικού πληθυσμού στην άσκηση αυτοαπασχολούμενης	• Κοινωνικός αποκλεισμός • Απροθυμία ιδιωτών ενοικίασης ακινήτων στους ωφελουμένους του προγράμματος • Καταπατημένες ιδιωτικές εκτάσεις σε κυριότητα ιδιωτών (κίνδυνος διοικητικής απομάκρυνσης από το χώρο) • Αδυναμία εύρεσης οικοπέδων για τοποθέτηση οικίσκων • Πιθανότητα μη χορήγησης αδειών λαϊκών αγορών από την περιφέρεια • Μη δυνατότητα πρόσληψης στις ανταποδοτικές υπηρεσίες του Δήμου • Μη δυνατότητα τακτοποίησης των φορολογικών εκκρεμοτήτων • Ελάχιστες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη - εγκλωβισμός σε περιορισμένες επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματιών δεξιοτήτων

εργασίας • Ενέργειες υποστήριξης ωφελουμένων από στελέχη του Παραρτήματος ΡΟΜΑ • Δυνατότητα πρόσληψης εκπαιδευτικών για προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας • Ιατρική παρακολούθηση ωφελουμένων (ιατρικό ιστορικό-check up, γυναικολογικές εξετάσεις, εμβολιασμοί παιδιών) • Δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης	• Μη αποδοχή παιδιών ΡΟΜΑ σε δημόσια σχολεία της περιοχής • Μεγάλη απόσταση του σχολείου δεύτερης ευκαιρίας από τους δύο καταυλισμούς

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Στρατηγική Υλοποίησης Παρεμβάσεων – Στόχοι, Άξονες, Δράσεις

Η περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και η ανάδειξη των προβλημάτων καθιστά ως επείγουσα την ανάπτυξη ενός σχεδίου για την επίλυση του στεγαστικού ζητήματος στον οικισμό της Χαλάστρας, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στον οικισμό Αγία Σοφία και την ένταξη των κατοίκων στον κοινωνικό ιστό της πόλης μέσα από ένα σύνολο δράσεων που βασικοί του πυλώνες είναι:

- Η στέγαση των κατοίκων (Μετεγκατάσταση/επιδότηση ενοικίου/βελτίωση υφιστάμενων συνθηκών/συνδυασμός).
- Η εγγραφή των παιδιών σχολικής ηλικίας στα σχολεία και η εκπαίδευση των ενηλίκων.
- Η προώθηση στην απασχόληση και αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας.
- Η πρόσβαση σε πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και σε φαρμακευτικό υλικό για το σύνολο του πληθυσμού.

Ομάδα-στόχος/ωφελοούμενοι των Αξόνων Προτεραιότητας αποτελεί το σύνολο/μέρος του πληθυσμού, που όμως πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Δεν έχουν ακίνητη περιουσία, που να τους επιτρέπει να κατοικούν σε αυτήν και δεν έχουν δανειοδοτηθεί για την αγορά ακινήτου.
- Έχουν εγγράψει τα παιδιά τους στα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία της περιοχής και τα οποία παρακολουθούν κανονικά σε αυτά.
- Παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης ή σχολείο Β' ευκαιρίας, όπου αυτό απαιτείται.
- Είναι σε συνεχή συνεργασία με το Κέντρο Στήριξης Ρομά/ Παραρτήματα Ρομά.

Συμμετοχή ωφελουμένων στο σχεδιασμό της ολοκληρωμένης παρέμβασης

Η ολοκληρωμένη παρέμβαση για την Κοινωνική ένταξη των Ρομά στο Δήμο Δέλτα διαπνέεται από ολιστικό χαρακτήρα παρεμβαίνοντας και στους τέσσερις άξονες της Εθνικής Στρατηγικής (Στέγαση, Απασχόληση, Υγεία, Εκπαίδευση).

Η βιωσιμότητα, ωστόσο κάθε μορφής δράσης που αφορά την τοπική κοινότητα προϋποθέτει τη διασφάλιση συναίνεσης, συνεργασίας και συμμετοχής από την πλευρά των εκπροσώπων της ομάδας στόχου.

Στο Δήμο Δέλτα προτεραιότητα αποτελεί η θετική κινητοποίηση των Ρομά, αλλά και των μη Ρομά κατοίκων, ώστε η σχεδιαζόμενη παρέμβαση να συνεισφέρει στην κατάρριψη στερεοτύπων, στην ανάπτυξη θετικών προτύπων και καθιέρωση καθημερινών δεσμών της τοπικής κοινότητας που σε βάθος χρόνου θα συμβάλουν στην κατάρριψη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού.

Με γνώμονα την συμμετοχή των ωφελουμένων στο σχεδιασμό του σχεδίου δράσης από τα πρώτα στάδια της παρέμβασης και κατά την διάρκεια της έρευνας που πραγματοποιήθηκε για την απογραφή του πληθυσμού και την καταγραφή των κατοικιών λήφθηκε υπόψη η επιθυμία των κατοίκων ΡΟΜΑ καθώς στο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε υπήρχαν ερωτήσεις αναφορικά με τις προτιμήσεις και τις επιλογές τους.

Παράλληλα προβλέπεται, κατά το σχεδιασμό των παρεμβάσεων που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά, η κινητοποίηση από το Δήμο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών (Τοπικοί Σύλλογοι, Παραγωγικοί φορείς, Επιμελητήρια, Εθελοντικές Οργανώσεις, Εκκλησία κλπ) ζητώντας την κατάθεση των προτάσεών τους, αξιοποιώντας την εμπειρία τους, και καλώντας τες σε συνεδριάσεις που οργανώνονται για το σχεδιασμό των παρεμβάσεων.

Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν επίσης, να χρησιμεύουν ως βασικοί εταίροι εφαρμογής των δραστηριοτήτων, που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά, καθώς είναι οι μόνες που βρίσκονται σε άμεση επαφή όχι μόνο με τους Ρομά αλλά και με όλους τους κατοίκους του Δήμου Δέλτα. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν κατά περίπτωση ως βασικοί εταίροι εφαρμογής των δραστηριοτήτων, που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά, ενώ ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν και στην παρακολούθηση των προγραμμάτων ενσωμάτωσης των Ρομά και ως εκ τούτου εξετάζεται θετικά η συμμετοχή τους και σε επιτροπές παρακολούθησης της υλοποίησης του σχεδίου δράσης.

Επιπλέον, επιτακτική σημασία για την αποτελεσματική εφαρμογή του σχεδίου δράσης έχει η διασφάλιση της συμμετοχής της τοπικής κοινότητας καθώς και η ανάδειξη τοπικών εκπροσώπων Ρομά μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες.

Τέλος, ο Δήμος Δέλτα πρόκειται επίσης, να αξιοποιήσει την εμπειρία των πιστοποιημένων τοπικών διαμεσολαβητών, που έχουν καταρτισθεί σε αντίστοιχα προγράμματα επιμόρφωσης διαμεσολαβητών ή είχαν ενεργή συμμετοχή στην υλοποίηση των Παραρτημάτων Ρομά και των Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: «ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ»

Με δεδομένο ότι στον Δήμο Δέλτα οι Ρομά είναι εγκατεστημένοι σε αρκετές περιοχές και προκειμένου να καλύψει τις διαφορετικές τους ανάγκες ο Δήμος Δέλτα ανέπτυξε ένα Σχέδιο Δράσης ως προς τον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Στέγαση και Βασικές Υποδομές» που περιλαμβάνει τις εξής δράσεις:

Δράση Ι: Επιδότηση Ενοικίου

Οι ωφελούμενοι της παρούσας δράσης θα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να μην έχουν ακίνητη περιουσία, που να τους επιτρέπει να κατοικούν σε αυτήν και να μην έχουν δανειοδοτηθεί για την αγορά ακινήτου.
- Να έχουν εγγράψει τα παιδιά τους στα νηπιαγωγεία, τα δημοτικά σχολεία και τα γυμνάσια της περιοχής και να φοιτούν κανονικά σε αυτά.
- Να παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης ή σχολείο Β' ευκαιρίας, όπου αυτό απαιτείται.
- Να είναι σε συνεχή συνεργασία με το Παράρτημα Ρομά του Κέντρου Κοινότητας Δήμου Δέλτα.

Οι επιμέρους δράσεις που θα οδηγήσουν σε επιτυχία του σχεδίου είναι οι εξής:

- Η εύρεση κατοικιών για μίσθωση εντός του αστικού ιστού, όπου ο ιδιοκτήτης θα λάβει μίσθωμα για προσυμφωνημένη περίοδο χρόνου.
- Η επιδότηση να διαρκεί 3 έτη και οι ωφελούμενοι να πληρούν τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω.
- Οι ωφελούμενοι να δεσμεύονται με ειδικό συμφωνητικό.

Ενώ οι ωφελούμενες οικογένειες θα υποστηρίζονται συνεχώς, σε όλη την διάρκεια εφαρμογής της δράσης, για την ομαλή ένταξη στον ευρύτερο αστικό και κοινωνικό ιστό, τόσο από το Παράρτημα Ρομά όσο και από τις Κοινωνικές Υπηρεσίες του Δήμου με εξατομικευμένες παρεμβάσεις όπως σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, ενημέρωση για θέσεις εργασίας, συμμετοχή σε προγράμματα ενεργητικών απασχόλησης, συμμετοχή σε σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, σχολές γονέων κλπ.

Στόχος της δράσης είναι οι ωφελούμενες οικογένειες να καταστούν αυτοσυντήρητες μετά την περίοδο των τριών ετών, τουλάχιστον ένας ενήλικας να εργάζεται και τα ανήλικα μέλη των οικογενειών να φοιτούν κανονικά στο σχολείο. Επίσης, μέσα από την παρούσα δράση επιδιώκεται και η ομαλή συνύπαρξη των πληθυσμών.

Δράση II: Ανάπτυξη μόνιμου οικισμού – Μετεγκατάσταση

Το παρόν σχέδιο δράσης προβλέπει την μετεγκατάσταση των Ρομά που μένουν στην περιοχή της Χαλάστρας καθώς οι συνθήκες διαβίωσης τους έχουν κριθεί ακατάλληλες και επικίνδυνες για την υγείας τους.

Η συγκεκριμένη Δράση περιγραφόταν στο Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ένταξης των ΡΟΜΑ του Δήμου Χαλάστρας και στη μελέτη τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου για την στεγαστική αποκατάσταση της κοινότητας των τσιγγάνων ΡΟΜ στον οικισμό της Χαλάστρας που συντάχθηκε το 2008, στο οποίο προβλεπόταν ότι η εγκατάσταση του νέου οικισμού θα γινόταν στο υπ' αριθ. 784 αγροτεμάχιο, του αγροκτήματος Χαλάστρας, έκτασης 64στρεμμάτων.

Στην συγκεκριμένη μελέτη προβλέπονταν οι αναγκαίες υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροφωτισμού και οδοποιίας. Η σύνδεση του οικισμού με το γειτονικό οικιστικό περιβάλλον της πόλης, η αξιοποίηση των αρχών οικιστικού σχεδιασμού, αλλά και ο εφήμερος χαρακτήρας της εγκατάστασης των τσιγγάνων, οδήγησαν στην πολεοδομική οργάνωση του οικισμού.

Ο νέος οικισμός περιλάμβανε σαράντα(40) λυόμενους οικίσκους, σε γενική διάταξη σχήματος Π, προσανατολίζοντας το ανοικτό τμήμα του προς την πόλη της Χαλάστρας. Κάθε μονάδα λυόμενου οικίσκου θα ήταν 50τ.μ. και θα εγκαθίστανται σε οικόπεδο 250τ.μ. Εντός του οικισμού προβλέπονταν η δημιουργία σπιτιού πολιτισμού, εντευκτηρίου, κέντρου στήριξης, υπηρεσίες αθλητισμού και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες που θα βοηθούσαν γενικά την ένταξη των τσιγγάνων που θα διέμεναν στον οικισμό.

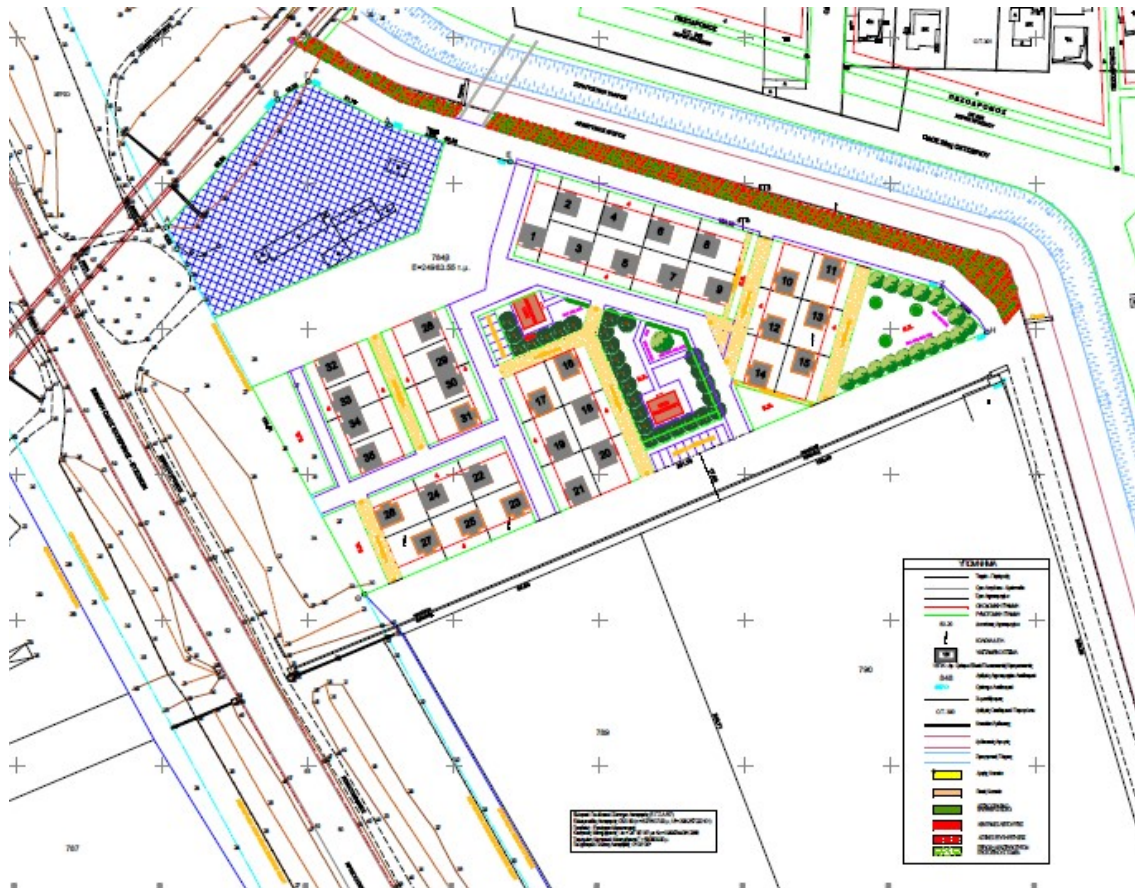
Σύμφωνα με την Αναθεώρηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου Χαλάστρας (ΦΕΚ 375ΑΑΠ/6/09/2010), στην περιοχή που βρίσκεται του υπ' αριθ. 784 αγροτεμάχιο, προβλέπεται επέκταση σχεδίου πόλεως με χρήση "αμιγούς κατοικίας".

Η ολοκλήρωση του ανωτέρω Επιχειρησιακού Προγράμματος σταμάτησε λόγω διακοπής της Χρηματοδότησης, στο προαναφερόμενο αγροτεμάχιο όμως μέχρι σήμερα, έχουν κατασκευαστεί 35 βάσεις για λυόμενους οικίσκους καθώς και τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, αλλά δεν έχουν εγκατασταθεί οικογένειες αθιγγάνων.

Στόχος είναι να ολοκληρωθούν και οι υπόλοιπες εργασίες που περιλαμβάνουν την ολοκλήρωση των έργων υποδομής, την προμήθεια και τοποθέτηση των οικίσκων και την προμήθεια και τοποθέτηση ενός σπιτιού πολιτισμού, προκειμένου να μπορέσει να πραγματοποιηθεί η μετεγκατάσταση των ΡΟΜΑ.

Δράση III: Βραχυπρόθεσμες - μεσοπρόθεσμες δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης

Η Δράση III περιλαμβάνει δράσεις που έχουν σχεδιαστεί για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των Ρομά που διαμένουν στον οικισμό Αγία Σοφία στην Δ.Κ. Διαβατών, που αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους οικισμούς Ρομά της χώρας.

Ο οικισμός Αγία Σοφία χωροταξικά βρίσκεται σε τμήμα του πρώην στρατοπέδου Γκόνου, το οποίο απέχει 4χλμ από τον αστικό ιστό και συνορεύει με τη δικαστική φυλακή Θεσσαλονίκης (Διαβατών). Στη γύρω περιοχή βρίσκονται το β ΚΤΕΟ, η Λαχαναγορά, η Βιομηχανική Περιοχή Καλοχωρίου, συνεργεία βαρέων οχημάτων και αποθήκες του ΟΣΕ. Το οικόπεδο βρίσκεται σε περιοχή με χρήσεις γης εκτός περιοχής προς Πολεοδόμηση, χαρακτηρισμένη ως περιοχή εγκατάστασης Χονδρεμπορίου και Μεταφορών σε ζώνη επικινδυνότητας.

Οι κάτοικοι του οικισμού ήταν μέχρι το 1998 εγκατεστημένοι σε μεγάλο καταυλισμό στις παρυφές του τότε Δήμου Ευόσμου, όπου και αναγκάστηκαν να φύγουν από εκεί μετά από πιέσεις. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας παραχώρησε για την μετεγκατάσταση του πληθυσμού αυτού 149 στρέμματα στο στρατόπεδο Γκόνου με την απόφαση 1371/14.11.1997. Η μετεγκατάσταση στο νέο οικισμό έγινε τον Οκτώβριο του 2000, μετά από μακροχρόνιες διαδικασίες και αφού παραχωρήθηκαν από το ΥΠΕΧΩΔΕ λυόμενοι οικίσκοι εμβαδού 24 τ.μ. και επέκταση 30 τ.μ. ξύλινης κατασκευής στο μπροστινό μέρος κάθε λυόμενου. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης, η οποία στα πρώτα χρόνια, ως το 2009 είχε υπό την ευθύνη της οικισμό, ανέλαβε τις εργασίες για την δημιουργία στοιχειωδών υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροδότησης.

Στην πρόσφατη απογραφή κατοικιών και πληθυσμού καταγράφηκαν 1411 στον οικισμό Αγία Σοφία και οι Δράσεις που έχει σχεδιάσει ο Δήμος Δέλτα για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης τους είναι οι εξής:

Δράση 1: Βελτίωση του Δικτύου Ύδρευσης

Έχουν σχεδιαστεί οι απαιτούμενες εργασίες αντικατάστασης-ενίσχυσης του δικτύου ύδρευσης του οικισμού Αγία Σοφία και έχει γίνει η απαραίτητη μελέτη για την εκτέλεση του έργου.

Δράση 2: Συντήρηση οδών στον οικισμό «Αγίας Σοφίας» στην Δ.Κ. Διαβατών

Η συγκεκριμένη δράση αφορά την συντήρηση της υπάρχουσας οδοποιίας εντός του οικισμού των Ρομά «Αγία Σοφία», της εισόδου του, καθώς και της οδού που διέρχεται μπροστά από τον οικισμό και συνδέει τον οικισμό Διαβατών με την οδό Πόντου και την Εσωτερική Περιφερειακή οδό.

Οι επεμβάσεις αυτές θα γίνουν σε οδούς, οι οποίες εξυπηρετούν τους κατοίκους του οικισμού καθώς επίσης και οχήματα που στην πλειοψηφία τους είναι:

Α) τα οχήματα του τομέα καθαριότητας (απορριμματοφόρα, πλυντήρια κάδων, φορτηγά συλλογής κλαδιών κ.λ.π.) και Β) τα οχήματα συντήρησης του δικτύου ηλεκτροφωτισμού (καλαθοφόρα) του Δήμου, προκειμένου όλα τα ανωτέρω να διευκολυνθούν στην εκτέλεση

της εργασίας τους, η οποία μέχρι σήμερα καθίστατο δυσχερής και πολλές φορές ελλιπής, λόγω της κακής κατάστασης των ασφαλικών οδοστρωμάτων.

Επίσης κατά κύριο λόγο είναι οδοί διέλευσης των δρομολογίων του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης, ο οποίος κατ'επανάληψη έχει αιτηθεί την επισκευή τους.

Αναλυτικότερα θα γίνουν οι παρακάτω εργασίες:

1. Γενικές εκσκαφές γαιώδης – ημιβραχώδεις.
2. Φρεζάρισμα ασφαλτοσκυροδέματος.
3. Ισοπέδωση – μόρφωση σκάφης.
4. Κατασκευή βάσης 3Α.
5. Ασφαλτική προεπάλειψη.
6. Ασφαλτική συγκολλητική επάλλειψη.
7. Ασφαλτόστρωση.

(θα κατασκευαστεί σύμφωνα με τον Ν.1418/84 όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον Ν.2229/1994 και 2372/1996, τα Π.Δ.609/1985 και 171/1987 «Περί κατασκευής Δημοσίων Έργων» όπως αυτά τροποποιήθηκαν και ισχύουν μέχρι σήμερα, καθώς και τον Ν.3263/2004, τον Ν. 3669/2008 (Κ.Δ.Ε.), τον Ν.2070/2012, τον Ν.4146/2013, τον Ν.4250/2014, τον Ν.4278/2014 και τον Ν.4281/2014).

Δράση 3: Ανακατασκευή ασφαλτόστρωσης στην οδό Σ. Βέμπο, από την οδό των φυλακών έως την οδό Πόντου, στην Δ.Κ. Διαβατών Δήμου Δέλτα

Η Δράση αυτή αφορά την ανακατασκευή της ασφαλτόστρωσης της οδού Σ. Βέμπο από την οδό φυλακών Διαβατών έως την οδό Πόντου.

Οι επεμβάσεις αυτές θα γίνουν στην οδό, η οποία εξυπηρετεί τους κατοίκους του οικισμού Ρομά «Αγία Σοφία» καθώς επίσης και οχήματα που στην πλειοψηφία τους είναι:

Α) τα οχήματα του τομέα καθαριότητας (απορριματοφόρα, πλυντήρια κάδων, φορτηγά συλλογής κλαδιών κ.λ.π.) και Β) τα οχήματα συντήρησης του δικτύου ηλεκτροφωτισμού (καλαθοφόρα) του Δήμου, προκειμένου όλα τα ανωτέρω να διευκολυνθούν στην εκτέλεση της εργασίας τους, η οποία μέχρι σήμερα καθίστατο δυσχερής και πολλές φορές ελλιπής, λόγω κακής κατάστασης του ασφαλικού οδοστρώματος. Επίσης κατά κύριο λόγο είναι και οδός διέλευσης, των δρομολογίων του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης ο οποίος κατ' επανάληψη έχει αιτηθεί την επισκευή του, καθώς και των οχημάτων που

κατευθύνονται στις Βιομηχανίες του Βιομηχανικού Πάρκου Καλοχωρίου και στην Εσωτερική Περιφερειακή οδό.

Αναλυτικότερα θα γίνουν οι παρακάτω εργασίες.

1. Γενικές εκσκαφές γαιώδεις – ημιβραχώδεις
2. Φρεζάρισμα ασφαλτοσκυροδέματος
3. Ισοπέδωση – μόρφωση σκάφης
4. Κατασκευή βάσης με 3Α
5. Ασφαλτική προεπάλειψη
6. Ασφαλτική συγκολλητική επάλειψη
7. Ασφαλτόστρωση

Δράση 4: Πλακόστρωση πεζοδρομίων στον οικισμό «Αγία Σοφία» στην Δ.Κ. Διαβατών

Η δράση αυτή αφορά την πλακόστρωση των πεζοδρομίων όλων των κοινόχρηστων οικοδομικών τετραγώνων του οικισμού των Ρομά «Αγία Σοφία», της Δημοτικής Κοινότητας Διαβατών, του Δήμου Δέλτα Ν. Θεσσαλονίκης.

Η πλακόστρωση θα γίνει για την ασφαλή μετακίνηση όλων των κατοίκων του οικισμού και ειδικά των ανήλικων ατόμων, λόγω του μεγάλου κυκλοφοριακού φορτίου εντός του οικισμού.

Αναλυτικά θα γίνουν οι παρακάτω εργασίες:

1. Εκσκαφές τάφρων.
2. Βάση με 3Α πάχους 10 εκατ.
3. Σκυρόδεμα C16/20.
4. Κρασπεδώσεις.
5. Πλακοστρώσεις.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι δράσεις που περιγράφονται στον Άξονα Προτεραιότητας 1: «ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ» έχουν βασισθεί σε παλαιότερες μελέτες και για την υλοποίηση τους θα χρειασθεί η επικαιροποίηση τους.

Δράση 5: Δημιουργία Πολύκεντρου

Τέλος, εντός του οικισμού Αγία Σοφία υπάρχει ένα κτίριο το οποίο είχε παραχωρήσει ο Δήμος για την λειτουργία του Παραρτήματος ΡΟΜΑ του Κέντρου Κοινότητας, το οποίο όμως καταστράφηκε λόγω πυρκαγιάς.

Ο Δήμος, σκοπεύει να αποκαταστήσει πλήρως το συγκεκριμένο κτίριο και να δημιουργήσει στο χώρο αυτό ένα πολύκентρο στο οποίο θα παρέχονται υπηρεσίες που θα συμβάλλουν στην ομαλή ένταξη των ΡΟΜΑ, όπως μαθησιακή υποστήριξη, υπηρεσίες βασικής ιατρικής φροντίδας και προληπτικής ιατρικής, υπηρεσίες συμβουλευτικής κ.α.

Το κτίριο που βρίσκεται στην είσοδο του οικισμού θα είναι εύκολα προσβάσιμο σε όλους τους κατοίκους και σε άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ) και ενδεικτικά θα περιλαμβάνει:

1. Προθάλαμο.
2. Χώρο υποδοχής των ωφελουμένων.
3. Διακριτό Χώρο Ιατρού.
4. Διακριτό χώρο για την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής, ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, αλλά και η τήρηση του προσωπικού απορρήτου.
5. Ειδικό χώρο, για την πραγματοποίηση παιδαγωγικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με τη μαθησιακή στήριξη των παιδιών.
6. Χώρο υγιεινής – τουαλέτα (w.c) για το προσωπικό και το κοινό.
7. Αίθουσα εκδηλώσεων.

Δείκτες Στέγασης και Βασικών Υποδομών

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Οικογένειες που θα μετεγκατασταθούν σε οικίσκους	40
Οικογένειες που θα ωφεληθούν από την αναβάθμιση του υφιστάμενου οικιστικού περιβάλλοντος	267
Οικογένειες που θα ωφεληθούν από επιδότηση ενοικίου	10

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Στον άξονα της Εκπαίδευσης, σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο σχεδιάζονται ειδικές δράσεις, όπως:

- Εξάλειψης της σχολικής διαρροής με τάξεις υποδοχής, υποστήριξης των παιδιών και των σχολικών μονάδων.
- Κοινωνικοί λειτουργοί σε σχολικές μονάδες άνω των 50 μαθητών Ρομά.
- Μείωση των μαθητών ανά τάξη σε περίπου 50 σχολεία.
- Μέριμνα για τους εφήβους, που δεν έχουν ολοκληρώσει το δημοτικό σχολείο.
- Υποστήριξη σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες με εμφύχωση, εκπαιδευτικό προσανατολισμό.

Ο Δήμος Δέλτα προκειμένου να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της σχολικής διαρροής και του αναλφαριθμητισμού, φρόντισε για την στελέχωση του Παραρτήματος ΡΟΜΑ του Κέντρου Κοινότητας Δήμου Δέλτα με ειδική παιδαγωγό. Το εν λόγω στέλεχος προβαίνει στις παρακάτω ενέργειες, σε συνεργασία με τις δράσεις του ΕΠΑΝΑΔ – ΕΔΒΜ και του Υπ. Παιδείας.

- Εντοπίζει και καταγράφει τα προβλήματα στη σχολική ένταξη των παιδιών της ομάδας στόχου.
- Φροντίζει για την προώθηση στην εκπαίδευση (π.χ. πραγματοποιεί επισκέψεις πόρτα - πόρτα σε οικογένειες των παιδιών που πρέπει να εγγραφούν στη δημόσια εκπαίδευση (νηπιαγωγείο μέχρι γυμνάσιο).
- Συμβάλει στην επίλυση εκκρεμοτήτων για την εγγραφή των παιδιών στο σχολείο (συνεργασία με στελέχη του Κέντρου).
- Συνοδεύει παιδιά στο σχολείο (όπου απαιτείται).
- Φροντίζει για μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας, είτε ο ίδιος, είτε παραπέμποντας σε ανάλογες δράσεις άλλου φορέα (π.χ. Υπ. Παιδείας).
- Διοργανώνει δράσεις δημιουργικής απασχόλησης.
- Διοργανώνει μουσικά, θεατρικά και άλλα εργαστήρια.
- Έχει την ευθύνη τήρησης βιβλίου παρουσιών – καταγραφής δραστηριοτήτων.
- Συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς των σχολείων της περιοχής.

- Συνεργάζεται με φορείς που μπορούν να υποστηρίξουν ζητήματα εκπαίδευσης και μαθησιακών δυσκολιών (π.χ. Δήμος, λοιπές δομές των Δήμων, φορείς που υλοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα μέσα από το ΕΠΕΑΕΚ κ.λπ.).
- Συνεργάζεται με το εκπαιδευτικό προσωπικό για δράσεις που αναπτύσσονται στο κέντρο (για να αποφεύγεται η αλληλοεπικάλυψη).
- Οργανώνει ομάδες παιδιών με κοινά εκπαιδευτικά ενδιαφέροντα και ανάγκες.
- Συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς, τις οικογένειες και το συντονιστή, για αντιμετώπιση περιπτώσεων διαρροών από το σχολείο.
- Μερικά για την ενημέρωση ενηλίκων σε προγράμματα εκπαίδευσης/απόκτησης απολυτηρίου κ.λπ..

Ειδικότερα, όσον αφορά την ομαλή ένταξη των παιδιών και την εξάλειψη της σχολικής διαρροής, προβαίνει στις παρακάτω ενέργειες:

- Μαθησιακή στήριξη σε μαθητές όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου σε συνεργασία και με διαρκή ανατροφοδότηση από και προς τους εκπαιδευτικούς των Τμημάτων Ένταξης και Υποδοχής των σχολείων όπου φοιτούν.
- Δημιουργική απασχόληση των παιδιών κατά τους θερινούς μήνες με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την κοινωνικοποίηση και την ομαλή σχολική ένταξή τους
- Ενισχυτική διδασκαλία μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και συμβουλευτική με στόχο τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό τους (ΣΕΠ).
- Πραγματοποίηση κατ' οίκον επισκέψεων με στόχο την προσέγγιση των παιδιών και των γονέων ώστε να επιτευχθεί η σχολική επανένταξή τους και η άμβλυνση του φαινομένου της σχολικής διαρροής.
- Διεκπεραίωση μετεγγραφών μαθητών σε σχολεία του Δήμου Δέλτα (συμπλήρωση σχετικών αιτήσεων, επικοινωνία με τους διευθυντές των σχολείων).
- Ενημέρωση και διασύνδεση των μαθητών με πολιτιστικούς και αθλητικούς φορείς με στόχο την ανάπτυξη της μαθησιακής κουλτούρας (πνευματικά κέντρα, βιβλιοθήκες, καλλιτεχνικά εργαστήρια, δημοτικά γυμναστήρια και προγράμματα εκγύμνασης, αθλητικούς συλλόγους κ.α.).
- Δραστηριοποίηση με στόχο την υλική υποστήριξη των οικογενειών μαθητών που έχουν ανάγκη από σχολικά είδη και είδη πρώτης ανάγκης.
- Ενημέρωση των γονέων για τα σχολικά επιδόματα, το Κοινωνικό Επίδομα Αλληλεγγύης και προγράμματα υλικής ενίσχυσης και υποστήριξης της σχολικής φοίτησης (π.χ. πρόγραμμα των δωρεάν σχολικών γευμάτων).

Ενώ, όσον αφορά την εκπαίδευση ενηλίκων και την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Μαθήματα αλφαβητισμού με στόχο τη συμμετοχή ενηλίκων σε εξετάσεις για την απόκτηση απολυτηρίου δημοτικού.
- Διασύνδεση με τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης (κατάθεση αιτήσεων για τη συμμετοχή στις εξετάσεις απόκτησης απολυτηρίου, ενημέρωση για τη σχετική διαδικασία και τα απαραίτητα δικαιολογητικά).
- Ενημέρωση και διασύνδεση με εκπαιδευτικά προγράμματα που στοχεύουν στον αλφαβητισμό των Ρομά (π.χ. Πρόγραμμα του Α.Π.Θ. για τον αλφαβητισμό των Ρομά στον οικισμό «Αγία Σοφία»).
- Ενημέρωση και διασύνδεση με το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) του Δήμου Δέλτα.
- Αναζήτηση πιστοποιητικών φοίτησης ενηλίκων Ρομά και βεβαιώσεων φοίτησης παιδιών σε δημοτικά σχολεία άλλων Δήμων.
- Ενημέρωση και διασύνδεση με προγράμματα Δια Βίου Μάθησης που λαμβάνουν χώρα στο Δήμο Δέλτα.

Δείκτες Εκπαίδευσης

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Αριθμός μαθητών βρεφικής ηλικίας που θα εγγραφεί στο βρεφικό σταθμό (0-2 ετών)	10
Αριθμός μαθητών προ-νηπιακής ηλικίας που θα εγγραφεί στον παιδικό σταθμό (3-6 ετών)	100
Αριθμός μαθητών που θα εγγραφεί στο νηπιαγωγείο (γεννημένα 2013-2014)	98
Αριθμός μαθητών που θα εγγραφεί στην πρώτη δημοτικού (γεννημένα 2011-2012)	107
Παιδιά που θα εγγραφούν σε σχολεία	205
Αριθμός παιδιών που θα ολοκληρώσει το σχολικό έτος	797
Ενήλικες που θα εγγραφούν στα σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας	122

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»

Στον άξονα της Απασχόλησης, σχεδιάζονται παρεμβάσεις, όπως:

- Νομοθετικές ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση αδειοδότησης πλανοδίου εμπορίου.
- Προετοιμασία του πληθυσμού Ρομά (εξατομικευμένη προσέγγιση/Παράρτημα Ρομά) για ένταξη στο μητρώο εργατικού δυναμικού και την τυπική αγορά εργασίας
- Προετοιμασία των Παραγωγικών φορέων για εξάλειψη των στερεοτύπων και κινητροδότηση μέσω προγραμμάτων για θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα.
- Προγράμματα κατάρτισης.
- Προγράμματα ΝΘΕ και ΝΕΕ.
- Με βάση τα δεδομένα της τοπικής οικονομίας, ο δήμος μπορεί να εξειδικεύει προτάσεις απασχόλησης, λ.χ. στην πράσινη οικονομία (ανακύκλωση), την κοινωνική οικονομία, τον πρωτογενή τομέα κλπ.
- Προώθηση τεχνικών επαγγελματών (σχολές μαθητείας, ΕΠΑΛ και διασύνδεση με την αγορά εργασίας.
- Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενη ενότητα, από τον Μάιο του 2017 έχει ξεκινήσει η υλοποίηση της Πράξης «Κέντρο Κοινότητας Δήμου Δέλτα με Παράρτημα ΡΟΜΑ». Το εν λόγω Παράρτημα έχει ως στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και προώθησης στην απασχόληση της συγκεκριμένης ομάδας πληθυσμού, η οποία βιώνει πολλαπλό κοινωνικό αποκλεισμό και ζει υπό συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές.

Το Παράρτημα συνδέεται με τις Υπηρεσίες του Δήμου, της Περιφέρειας ή ακόμα και κρατικές/κεντρικές Υπηρεσίες που συμβάλλουν στην κοινωνική προστασία, την κοινωνική ένταξη και την προώθηση στην απασχόληση των ωφελουμένων.

Ειδικότερα, το Παράρτημα Ρομά δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών μέσω εξατομικευμένης και μακροπρόθεσμης προσέγγισης στα ωφελούμενα άτομα, αρχικά χαρτογραφώντας τα απαραίτητα βήματα για την πορεία τους προς την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση και στην συνέχεια υποστηρίζοντας και παρακολουθώντας την διαδικασία αυτή.

Στην συγκεκριμένη δομή απασχολούνται πέντε άτομα, ένα εκ των οποίων έχει ειδικότητα ΠΕ Οικονομολόγος και έχει οριστεί ως στέλεχος για θέματα προώθησης στην απασχόληση με τις εξής αρμοδιότητες:

- Ενημερώνει για πιθανά σεμινάρια, θέσεις εργασίας, επιδοτούμενα προγράμματα του ΟΑΕΔ, ΕΣΠΑ, κ.λπ.
- Συνεργάζεται με άλλα στελέχη του κέντρου στην ανίχνευση αναγκών που παρουσιάζονται (π.χ. ταχύρρυθμη εκπαίδευση στην γλώσσα, διαδικασίες δημιουργίας επιχείρησης, έκδοση αδειών οδήγησης).
- Αναπτύσσει και διατηρεί επαφή με εργοδότες και την αγορά εργασίας εν γένει με στόχο την ένταξη των ανέργων ατόμων σε αυτή.
- Υποστηρίζει και κατευθύνει τα ωφελούμενα άτομα στη προσπάθειά τους να εισέλθουν/επαναεισέλθουν στην αγορά εργασίας και παρακολουθεί την πρόοδό τους (ενδεικτικά: αναζήτηση εργασίας, σύνταξη και αποστολή βιογραφικού και συνοδευτικής επιστολής, συνέντευξη με δυνητικό εργοδότη).
- Βοηθά στη δημιουργία συνεταιρισμών/προωθεί την ιδέα της κοινωνικής οικονομίας.

Ενώ, τα υπόλοιπα στελέχη συνδράμουν υποστηρικτικά για την επίτευξη και διατήρηση του στόχου της απασχόλησης.

Επίσης, στο Δήμο Δέλτα λειτουργεί Γραφείο Ενημέρωσης Ανέργων. Πρόκειται για μια νέα υπηρεσία την οποία παρέχει πλέον ο Δήμος Δέλτα στους δημότες του, με στόχο πάντα την αντιμετώπιση της ανεργίας.

Συγκεκριμένα, ο δημότης μπορεί πλέον να απευθύνεται στο Δήμο, προκειμένου να ενημερωθεί για όλες τις ευκαιρίες απασχόλησης που υπάρχουν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Το «Γραφείο Ενημέρωσης Ανέργων» αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσπάθεια από πλευράς Δήμου για την παροχή άμεσης, ολοκληρωμένης και εξατομικευμένης ενημέρωσης των ανέργων δημοτών για κάθε δυνατότητα εργασιακής αποκατάστασης ή απασχόλησης (θέσεις εργασίας δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, προγράμματα του ΟΑΕΔ, προγράμματα κατάρτισης και προγράμματα επιταγής κατάρτισης στην αγορά εργασίας -vouchers).

Τέλος, ο Δήμος Δέλτα έχει σχεδιάσει ένα τοπικό ολοκληρωμένο σχέδιο για την βελτίωση της πρόσβασης των Ρομά στην απασχόληση και την τοπική κοινωνική ζωή. Η προτεινόμενη εξειδίκευση για την επενδυτική προτεραιότητα (ΕΠ) 9ii, αφορά αποκλειστικά στη διαθέσιμη χρηματοδότηση από το ΕΚΤ και βασίζεται α) στο εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο δράσης (ΕΣΔ) για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, β) στις κατευθύνσεις του αντίστοιχου κειμένου διαβούλευσης και γ) στο παρόν «Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στον Δήμο Δέλτα».

Θεματικός Στόχος	09_Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης
Επενδυτική προτεραιότητα	9ii_Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι ΡΟΜΑ 9ii1_Βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και στην τοπική κοινωνική ζωή
Περιοχή Παρέμβασης	Προτείνεται η περιοχή παρέμβασης να προσδιοριστεί σε επίπεδο δήμου ώστε να συμπεριλάβει τους 2 οικισμούς Χαλάστρας και Αγίας Σοφίας
Δυνητικός δικαιούχος	Αναπτυξιακές συμπράξεις που θα συστήσουν οι αρμόδιοι ΟΤΑ (αντίστοιχες του άρθρου 18, Ν. 4019/2011 στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013) Απαιτείται έκδοση σχετικής ΚΥΑ, αντίστοιχης της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου
Προϋπολογισμός	Προτείνεται ο διαθέσιμος για την επικείμενη πρόσκληση προϋπολογισμός να διαμορφωθεί κατά αναλογία του εγγεγραμμένου πληθυσμού στα όρια του κάθε Δήμου

Σύμφωνα με το σχετικό κείμενο διαβούλευσης (για τους 5 Δήμους της ΠΚΜ), οι ακόλουθοι άξονες προτεραιότητας (ΑΠ) και οι αντίστοιχοι ειδικοί στόχοι (ΕΣ) οι οποίοι προβλέπονται στο εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για την προτεινόμενη παρέμβαση στα όρια του δήμου μας:

ΑΠ2_ Προαγωγή της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης

ΕΣ5_Βελτίωση των σχολικών επιδόσεων και διάδοση της μαθητείας

- Προγράμματα κατάρτισης
- Υποστήριξη των ΡΟΜΑ στη διαδικασία πιστοποίησης προσόντων (ΕΟΠΠΕΠ)
- Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων στους ΡΟΜΑ

ΕΣ6_Καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού – διάδοση της δια βίου μάθησης

- Στοχευμένα προγράμματα για την καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού

ΑΠ3_Διευκόλυνση, βελτίωση και υποστήριξη των ορίων πρόσβασης των ΡΟΜΑ στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα

ΕΣ7_Προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ΡΟΜΑ μέσω ενίσχυσης της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στην αγορά εργασίας

- Δράσεις προκατάρτισης και κατάρτισης γενικής κατεύθυνσης

ΕΣ8_Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων ΡΟΜΑ

- Επιταγή εισόδου στην αγορά εργασίας για την απόκτηση της πρώτης επαγγελματικής εμπειρίας
- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης σε ανέργους ΡΟΜΑ 30-64 ετών
- Προώθηση της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα για ανέργους
- Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών
- Βελτίωση των προοπτικών / ευκαιριών ένταξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας
- Υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής καθοδήγησης των καταρτιζομένων
- Δράσεις ολοκληρωμένης παρέμβασης για την κατάρτιση και απασχόληση – αυτοαπασχόληση

ΕΣ9_Ενίσχυση και διάδοση της επιχειρηματικότητας των ΡΟΜΑ

- Πρόγραμμα προώθησης της νεανικής επιχειρηματικότητας και παροχής σχετικής συμβουλευτικής υποστήριξης για τη δημιουργία start-up επιχειρήσεων

- Πρόγραμμα στήριξης, οργάνωσης και νομιμοποίησης υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- Δράσεις διάδοσης της κοινωνικά υποστηριζόμενης γεωργίας

ΕΣ10_Αξιοποίηση της κοινωνικής οικονομίας από τις τοπικές κοινωνίες των ΡΟΜΑ

- Αξιοποίηση ενισχύσεων για την έναρξη δραστηριότητας και τη λειτουργία των ΚΟΙΝΣΕΠ

ΑΠ4_Ισότιμη πρόσβαση των ΡΟΜΑ σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας

ΕΣ12_Ισότιμη πρόσβαση των ΡΟΜΑ σε Υ.Κ.Φ. και αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας με έμφαση στην προώθηση της κοινωνικής τους ένταξης

- Παροχή συνοδευτικών υπηρεσιών
- Προώθηση δράσεων συνεργασίας και ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων στην ύπαιθρο

ΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΤΑ

Η παρούσα εξειδίκευση αποβλέπει σε παρεμβάσεις ολοκληρωμένου χαρακτήρα, καθώς οι καταγεγραμμένες ανάγκες του πληθυσμού ΡΟΜΑ στα όρια του Δήμου μας διαφοροποιούνται ανά ηλικία ή και φύλο, επιδιώκοντας να υλοποιήσουμε ένα ευρύτερο πλέγμα ενεργειών που θα διευκολύνουν τόσο την κοινωνική όσο και την οικονομική ένταξη τους. Ειδικότερα έμμεσοι στόχοι της παρέμβασης είναι:

- Η ανάπτυξη κατάλληλων δεξιοτήτων (κοινωνικών, γλωσσικών, ψηφιακών κλπ.) που κρίνονται απαραίτητες για την κοινωνική τους ένταξη, την ένταξή τους στην αγορά εργασίας, αλλά και την ενσωμάτωση τους με την τοπική κοινωνία.
- Η αξιοποίηση εργαλείων ενίσχυσης της απασχολησιμότητας τους τόσο προς την κατεύθυνση της άσκησης επιχειρηματικότητας αλλά της τοποθέτησης τους σε προσφερόμενες θέσεις εργασίας.
- Η πρόσβαση τους στην πληροφορία και η ενίσχυση της συμμετοχικότητας τους στα κοινά.

Στο πλαίσιο της βελτίωσης των προοπτικών απασχόλησης και της ανάπτυξης των δεξιοτήτων των ΡΟΜΑ, επιδιώκεται να υλοποιηθούν δράσεις κάποιες από τις οποίες θα διαφοροποιούνται ανάλογα με την ηλικία (ΕΑΕΚ) ή το φύλο (Γυναίκες) των ωφελουμένων ΡΟΜΑ, ειδικότερα:

- Δράσεις Ολοκληρωμένης Παρέμβασης, με στόχο την προώθηση των ωφελουμένων στην κατάλληλη ομάδα δράσεων (προκατάρτισης, κατάρτισης, απασχόλησης / αυτό-απασχόλησης) βάσει του προφίλ τους. Οι παρεμβάσεις προτείνεται να έχουν εξειδικευμένη προσέγγιση προς ομάδες στόχους όπως ΕΑΕΚ, γυναίκες κλπ.
- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης, με υποχρεωτική θεωρητική κατάρτιση (1-2 μηνών), πρακτική άσκηση (6 μηνών) και πιστοποίηση προσόντων, σε άνεργους ΡΟΜΑ (χαμηλών τυπικών προσόντων) ηλικίας 30 έως 64 ετών σε δραστηριότητες της τοπικής οικονομίας (π.χ. αγροτικές, ανακύκλωση, τεχνικές εργασίες) για την απόκτηση νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων αλλά και την ανάπτυξη υφιστάμενων δεξιοτήτων.
- Ολοκληρωμένα προγράμματα ενίσχυσης απασχόλησης για νέους ηλικίας 18 έως 24 ετών, τα οποία θα προβλέπουν ενέργειες όπως συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού, επιμορφώσεις στις τεχνικές εύρεσης εργασίας, θεωρητική κατάρτιση ανάπτυξης εξειδικευμένων δεξιοτήτων σε συνάφεια με την αρχική διάγνωση, πιστοποίηση βάσει προτύπων και προώθηση σε θέσεις εργασίας (μέσω ευκαιριών επιδότησης επιχειρήσεων που πιθανόν να είναι ενεργοποιημένες από τον ΟΑΕΔ).
- Προγράμματα θεωρητικής κατάρτισης και πιστοποίησης ανέργων ΕΑΕΚ, 18-24 ετών, στο πεδίο των ψηφιακών δεξιοτήτων με στόχο την ισότιμη πρόσβαση σε ευκαιρίες απασχόλησης και την εκμάθηση χρήσης εφαρμογών ΤΠΕ.
- Προγράμματα προκατάρτισης ελληνικής γλώσσας για άνεργους ΡΟΜΑ με πολύ χαμηλά τυπικά προσόντα.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης και διάδοσης της επιχειρηματικότητας των ΡΟΜΑ, προτείνονται προς υλοποίηση οι ακόλουθες δράσεις:

- Προγράμματα προώθησης της νεανικής επιχειρηματικότητας τα οποία θα προβλέπουν παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για τη δημιουργία νεοφυών

επιχειρήσεων για εξειδικευμένες ηλικιακά ομάδες στόχο όπως, άνεργοι 24-29 ετών, άνεργοι 30-45 ετών με χαμηλά τυπικά προσόντα κλπ.

- Προγράμματα στήριξης, οργάνωσης και νομιμοποίησης υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, τα οποία θα προβλέπουν υποστηρικτικές ενέργειες (επιχειρηματικής συμβουλευτικής κλπ) σε ζητήματα νομιμοποίησης, αδειοδότησης, οργάνωσης κλπ.
- Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις, τύπου ΤΟΠΣΑ, για την προώθηση της επιχειρηματικότητας στην αγροτική οικονομία, οι οποίες θα προβλέπουν ομάδες δράσεων συμβουλευτικής επιχειρηματικής στήριξης, εξειδικευμένης (στο πεδίο) κατάρτισης και δικτύωσης με σκοπό την διάδοση της κοινωνικά υποστηριζόμενης γεωργίας, την προώθηση των αγροτικών προϊόντων στις τοπικές κοινωνίες κλπ.

Στο πλαίσιο της αξιοποίησης της Κοινωνικής Οικονομίας, προτείνεται να συμπεριλαμβάνονται στις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις δράσεις όπως:

- Υποστήριξη νέων ΡΟΜΑ στην ίδρυση Κοινωνικών Συνεταιριστικών επιχειρήσεων με παροχή συμβουλευτικής και άλλης στήριξης με στόχο την προώθηση της αυταπασχόλησης στα πεδία της κοινωνικής οικονομίας –Κοινωνικά Συμβόλαια με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, Δημόσιους Φορείς ή/και ιδιωτικές επιχειρήσεις.
- Υποστήριξη της δημιουργίας Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων με την παροχή υπηρεσιών κινητοποίησης, υποστήριξης και συμβουλευτικής: coaching και mentoring, αξιοποίηση της λειτουργίας του Περιφερειακού ή Εθνικού Μηχανισμού Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων, επιμορφώσεις στο πεδίο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (βάσει του εκπαιδευτικού περιεχομένου που εξέδωσε η ΕΔ ΕΣΠΑ ΑπΚΟ) εξειδικευμένες καταρτίσεις ανάπτυξης επιχειρηματικών δεξιοτήτων.
- Υποστήριξη ωφελουμένων για την αξιοποίηση ενισχύσεων για την έναρξη δραστηριότητας και τη λειτουργία των Κοιν.Σ.Ε.Π, μέσω της χρήσης διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων (Ταμείο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας).
- Πληροφόρηση, ενημέρωση και δικτύωση για τα χαρακτηριστικά και τους σκοπούς της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας και ανάπτυξη διαλόγου για την επιλογή κλάδων κοινωνικών δραστηριοτήτων ενδιαφέροντος των ΡΟΜΑ με στόχο την

προσφορά υπηρεσιών για την κάλυψη αναγκών της κοινότητας, οργάνωση και διαχείριση των προϊόντων που παράγονται από τις ασχολίες των ΡΟΜΑ, αξιοποίηση δραστηριότητας νόμιμης συλλογής και επεξεργασίας υλικών σε ανταποδοτικές δράσεις ανακύκλωσης κ.α.

Οριζόντιες δράσεις που θα διατρέχουν το σύνολο της παρέμβασης στοχεύοντας στην διευκόλυνση και υποστήριξη του πληθυσμού για την μέγιστη το δυνατόν αξιοποίηση ευκαιριών και κεφαλαιοποίηση της διαθέσιμης πληροφορίας, ενδεικτικά προτείνονται:

- Δράσεις υποστήριξης των ΡΟΜΑ στην αρχική εγγραφή τους, καθώς και στην ανανέωση της εγγραφής τους στα Μητρώα του ΟΑΕΔ, ώστε να είναι επιλέξιμοι σε δράσεις προώθησης στην απασχόληση, επιχειρηματικότητας κ.λπ.
- Ενέργειες ενίσχυσης και καλλιέργειας της ομαδικότητας των ΡΟΜΑ.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ΡΟΜΑ, ώστε να εξασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή διείσδυση στον πληθυσμό στόχο και η αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.
- Δημιουργία και ανάπτυξη Δικτύων & Κοινωνικών Συμμαχιών για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση σε θέματα κοινωνικής ένταξης.

Προτεινόμενοι δείκτες σε συνάφεια με την σχετική εξειδίκευση του ΕΣΔ και οι οποίοι θα ποσοτικοποιηθούν κατά την οριστικοποίηση του διαθέσιμου προϋπολογισμού είναι οι ακόλουθοι:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ	
CO04	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη
CO01	Αριθμός ανέργων συμπεριλαμβανομένων και των μακροχρόνια ανέργων που συμμετέχουν σε δράσεις
CO02	Αριθμός μακροχρόνια ανέργων που συμμετέχουν σε δράσεις

Δείκτες Προώθησης στην Απασχόληση

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης της απασχόλησης	3
Δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων από το σύνολο των ευπαθών κοινωνικών ομάδων που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	5
Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, αποκτούν εξειδίκευση, κατέχουν θέση απασχόλησης-αυτοαπασχόλησης σε 6 μήνες από τη λήξη της συμμετοχής	171

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: «ΥΓΕΙΑ»

Στον άξονα της Υγείας έχουν προβλεφθεί και σχεδιαστεί παρεμβάσεις, όπως:

- Εκπόνηση εκθέσεων περιβαλλοντικής υγιεινής (πρόσβαση σε ύδρευση, φωτισμό, αποκομιδή απορριμμάτων, ξεχειρώσεις, διαμορφώσεις κοινόχρηστων χώρων).
- Παρεμβάσεις άμεσης ανακούφισης και υγειονομικής θωράκισης (βάσει των παραπάνω εκθέσεων).
- Βελτίωση των συνθηκών υγιεινής με εγκατάσταση δομών υγιεινής στους οικισμούς ανάλογα με τις διαπιστωμένες ανάγκες του πληθυσμού, ώστε να προάγεται η σχολική, επαγγελματική και κοινωνική ένταξη (δομές υγιεινής – ντουζιέρες, τουαλέτες, νιπτήρες).
- Εμβολιαστική κάλυψη και έκδοση ΑΔΥΜ για την εγγραφή των μαθητών στα σχολεία (οριζόντια παρέμβαση).
- Διασύνδεση με τις δομές υγείας μέσω της εξατομικευμένης προσέγγισης στα πλαίσια των προσφερόμενων υπηρεσιών από τα Παραρτήματα Ρομά/Πολύκεντρα/Κέντρα Κοινότητας.

Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις θα πραγματοποιηθούν από την υλοποίηση των παρακάτω προγραμμάτων αλλά και μέσα από τους φορείς Υγείας του Δήμου Δέλτα.

➤ **Παράρτημα ΡΟΜΑ του Κέντρου Κοινότητας Δήμου Δέλτα**

Το Παράρτημα ΡΟΜΑ του Κέντρου Κοινότητας Δήμου Δέλτα στελεχώνεται μεταξύ άλλων από έναν ψυχολόγο και έναν επισκέπτη υγείας προσφέροντας υπηρεσίες ψυχικής και σωματικής υγείας με τις παρακάτω αρμοδιότητες:

Ψυχολόγος

- Αναλαμβάνει την υποδοχή & διαχείριση περιστατικών που χρήζουν ψυχολογικής στήριξης.
- Συμβάλλει στη διάγνωση και διενεργεί ψυχολογικές αξιολογήσεις (τεστ κι άλλες μεθόδους ψυχολογικής εκτίμησης).
- Αναλαμβάνει την αρμοδιότητα παροχής ψυχολογικής στήριξης μέσα από ατομικές και ομαδικές συνεδρίες καθώς επίσης και συνεδρίες οικογένειας όπου απαιτείται (π.χ. θύλακες ΡΟΜΑ).

- Συνεργάζεται με τους αντιπροσώπους της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς για την αξιοποίηση υφιστάμενων δράσεων ψυχολογικής στήριξης για τους ωφελούμενους του Κέντρου Κοινότητας.
- Συνεργάζεται με το υπόλοιπο προσωπικό του ΚΚ και της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου για τον προσδιορισμό και κάλυψη των αναγκών και των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των ωφελουμένων.
- Συμμετέχει σε προγράμματα αγωγής ψυχικής υγείας καθώς και σε θέματα ευαισθητοποίησης για τον πληθυσμό στόχο, στο πεδίο αυτό.
- Παραπέμπει τους ωφελούμενους σε αρμόδιους φορείς όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο.
- Συνεργάζεται με το προσωπικό του κέντρου και του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Δ/σης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού καθώς και με όποια άλλη δομή.
- Συνεργάζεται με την Υπηρεσία ή το φορέα για την προώθηση της εκπαίδευσης των ενηλίκων, την προώθηση και σύνδεση περιστατικών με μονάδες ψυχικής υγείας, όπου αυτό κριθεί σκόπιμο.
- Συνεργάζεται με τον διαμεσολαβητή του Παραρτήματος ΡΟΜΑ και ΚΕΜ στις ομάδες υποστήριξης γυναικών, εφήβων, γονέων κτλ ανάλογα με τις ανάγκες των συγκεκριμένων ομάδων στόχου (ΡΟΜΑ, Μετανάστες, Πρόσφυγες).
- Συνεργάζεται με το στέλεχος που ασχολείται με τη μαθησιακή στήριξη για τις ανάγκες των ομάδων των παιδιών.
- Έχει την ευθύνη τήρησης βιβλίου/ εισαγωγής στοιχείων στο πληροφοριακό σύστημα, με το ιστορικό, τα συμπεράσματα και τα αποτελέσματα της ψυχολογικής αξιολόγησης από κάθε συνεδρία.

Επισκέπτρια υγείας

Σχεδιάζει & αναπτύσσει δράσεις για την προαγωγή της υγείας των ωφελουμένων, και ειδικότερα:

- Παρακολουθεί τη φαρμακευτική αγωγή σε άτομα που κρίνει ότι είναι απαραίτητο.
- Παρέχει νοσηλευτικές συμβουλές για την καλύτερη και ταχύτερη αποθεραπεία των ατόμων.
- Συμμετέχει σε προγράμματα αγωγής υγείας καθώς και σε θέματα ευαισθητοποίησης για τον πληθυσμό στόχο.

- Συμμετέχει στην καταγραφή της υγειονομικής κατάστασης των ωφελουμένων.
- Ενημερώνει κατ' άτομο/ομαδικά (π.χ γυναίκες)/μαζικά για θέματα υγείας.
- Διενεργεί εμβολιασμούς σε παιδιά & ενήλικες (σε συνεργασία με ιατρό, όταν υπάρχει).
- Προγραμματίζει ραντεβού υγείας σε νοσοκομεία, ΙΚΑ κ.λπ.
- Ενημερώνει τις γυναίκες για θέματα πρόληψης και σχετικές ενέργειες ή εξετάσεις (π.χ. οικογενειακός προγραμματισμός/αντισύλληψη, τεστ ΠΑΠ) και τις υποστηρίζει για την επίσκεψή τους σε νοσοκομεία, ιατρούς, διαγνωστικά κέντρα κ.λπ.).
- Πραγματοποιεί ενημερωτικές επισκέψεις κατ' οίκον (σε νεογέννητα, νέες μητέρες, συγγενείς ηλικιωμένων κ.λπ.).
- Συνοδεύει σε μονάδες υγείας (όπου χρειάζεται).
- Πραγματοποιεί προληπτικές εξετάσεις (μέτρηση αρτηριακής πίεσης, σακχάρου, χοληστερίνης κ.λπ.).
- Συνεργάζεται με προγράμματα όπως το «Βοήθεια στο Σπίτι», «Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων», κ.λπ. για ειδικά περιστατικά.
- Τηρεί στοιχεία ατομικού φακέλου - ιστορικού.

➤ **equal2health**

Ο Δήμος Δέλτα μέσα από την Διαδημοτική Επιχείρηση Δυτικής Υπαίθρου Θεσσαλονίκης «Νεφέλη» έχει ξεκινήσει την υλοποίηση του έργου με τίτλο «Μείωση των ανισοτήτων πρόσβασης στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας για τις κοινωνικά σημαντικές ασθένειες στις υποβαθμισμένες/μειονεκτικές κοινότητες στην διασυνοριακή περιοχή του Προγράμματος (Reducing access inequalities in primary healthcare for socially significant diseases at CB Area's deprived communities)» και ακρώνυμο «equal2health» που συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας CP INTERREG V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020.

Τα εμπόδια στην πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη είναι συχνά χειρότερα για τις μειονεκτούσες ομάδες / άτομα σε ευπαθείς καταστάσεις, οι οποίες συνήθως βρίσκονται σε δυσμενείς συνθήκες-καταστάσεις όσον αφορά τις δίαιτες, τη στέγαση, τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας και τα υψηλότερα επίπεδα καταστροφικών για την υγεία συμπεριφορών. Ο αντίκτυπος της τρέχουσας οικονομικής κρίσης στους παράγοντες αυτούς

απειλεί να αυξήσει τις ανισότητες στον τομέα της υγείας μεταξύ των κοινωνικών ομάδων και μεταξύ των περιφερειών.

Ο γενικός στόχος του Έργου είναι η μείωση των ανισοτήτων υγείας στην περιοχή του Προγράμματος και η συμβολή στην εκτροπή ενός σημαντικού όγκου υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης από τα νοσοκομεία στις εγκαταστάσεις πρωτοβάθμιας περίθαλψης και έμμεσα στην καλύτερη κάλυψη της υγείας σε απομακρυσμένες και / ή κοινωνικά αποκλεισμένες κοινότητες μέσω:

- Προστασίας (ιατρικών εξετάσεων) των πολιτών (ιδιαίτερα των κοινωνικά ευπαθών ομάδων) από τις κοινωνικά ευαίσθητες ασθένειες.
- Προαγωγής της πρόληψης της υγείας και της «υγειονομικής παιδείας» στις υποβαθμισμένες κοινότητες για καλύτερη κατανόηση και αξιοποίηση των πρωτοβάθμιων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης.
- Ενδυνάμωση των υποστηρικτικών περιβαλλόντων για τον υγιεινό τρόπο ζωής.
- Να φέρει καινοτομίες στα συστήματα φροντίδας - μέσω συστάσεων πολιτικής και σχεδίου δράσης.
- Ανάπτυξη ικανοτήτων του ιατρικού προσωπικού μέσω της έρευνας, της κατάρτισης, της μεταφοράς τεχνογνωσίας για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων ασθενειών, καθώς και με ασθενείς από διάφορες ευάλωτες ομάδες (αποδεκτά πρότυπα συμπεριφοράς που σχετίζονται με τον πολιτισμό και τα έθιμά τους).

Το έργο προβλέπει την δημιουργία μίας πιλοτικής εφαρμογής στην Ελλάδα, στην περιοχή των Διαβατών. Στο «SOS DCP» Κέντρο στα Διαβατά θα παρέχονται οι ακόλουθες υπηρεσίες και δραστηριότητες:

- Ιατρικές εξετάσεις στις συγκεκριμένες επιλεγμένες ασθένειες. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου θα πραγματοποιούνται τακτικά προγραμματισμένες εξετάσεις παρακολούθησης ατόμων υψηλού κινδύνου για τον έλεγχο της βελτίωσης ή όχι (π.χ. κάθε 6 μήνες).
- Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα υγείας μέσω σχετικών εκδηλώσεις-συναντήσεων και υποστήριξη από τους «διαμεσολαβητές υγείας».

Ενώ, προβλέπεται και η απασχόληση και η εκπαίδευση έξι (6) ατόμων από την τοπική κοινωνία και ειδικότερα την κοινότητα-στόχο POMA για να ενεργούν ως "Διαμεσολαβητές Υγείας", με σκοπό να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες προκειμένου να βοηθήσουν

τον τοπικό πληθυσμό της δικής τους κοινότητας στην ορθή χρήση της υγειονομικής περίθαλψης, στην σημαντικότητα της πρόληψης κλπ. και μέσω αυτών να συμβάλουν μακροπρόθεσμα στην άρση των εμποδίων στην πρόσβασή των ειδικών ομάδων σε υπηρεσίες υγείας καθώς και στην βελτίωση των συνθηκών πρόληψης των σημαντικά κοινωνικών ασθενειών.

➤ Τοπικά Κέντρα Υγείας

Στον Δήμο Δέλτα παρέχουν υπηρεσίες δύο Κέντρα Υγείας, τα οποία εξυπηρετούν και την πλειοψηφία των ΡΟΜΑ του Δήμου.

Συγκεκριμένα, το Κέντρο Υγείας Χαλάστρας πραγματοποιεί τα εξής ιατρεία:

Παθολογικό, παιδιατρικό, οδοντιατρικό, ΩΡΛ, οφθαλμιατρικό, ιατρείο διακοπής καπνίσματος, μικροβιολογικό και ακτινολογικό.

Ενώ, το Κέντρο Υγείας Διαβατών πραγματοποιεί τα εξής ιατρεία:

Παθολογικό, παιδιατρικό, οδοντιατρικό, Παιδοψυχιατρικό, ΩΡΛ, γυναικολογικό, ιατρείο διακοπής καπνίσματος, κοινωνική υπηρεσία, ψυχιατρικό, ιατρείο επειγόντων, μικροβιολογικό και ακτινολογικό.

Το Κέντρο Υγείας Διαβατών βρίσκεται πάρα πολύ κοντά στον καταυλισμό ΡΟΜΑ «Αγία Σοφία» και είναι αυτό που δέχεται τον μεγαλύτερο όγκο επισκέψεων. Για το λόγο αυτό ο Δήμος έχει ζητήσει την ενδυνάμωση του συγκεκριμένου Κέντρου Υγείας με τις εξής ειδικότητες: Γυναικολόγου, Οδοντιάτρου, Ακτινολόγου και Παιδιάτρου.

➤ ΚΕΠ Υγείας

Βασικό μέλημα του Προγράμματος είναι η ευαισθητοποίηση, η ενημέρωση, η διοργάνωση προληπτικών εξετάσεων και παραπομπών σε δομές υγείας, όλων των πολιτών ανεξαρτήτου ασφαλιστικής ικανότητας, με έμφαση στα συνηθέστερα νοσήματα που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες υγείας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας όπως:

α) Καρκίνος του παχέος εντέρου β) Καρκίνος του τραχήλου της μήτρας γ) Καρκίνος του μαστού δ) Καρδιοαγγειακός κίνδυνος ε) Ανεύρυσμα αορτής στ) Καρκίνος του προστάτη ζ) Μελάνωμα.

Ο ρόλος των ΚΕΠ Υγείας είναι να διασυνδέει τις υπηρεσίες υγείας του δήμου αλλά και όλων των φορέων που ασχολούνται με προγράμματα πρόληψης και προαγωγής υγείας.

Ο πολίτης θα μπορεί να επικοινωνεί με τα ΚΕΠ Υγείας ή να επισκέπτεται τους χώρους τους και να ενημερώνεται για θέματα προληπτικής υγείας.

- Εφόσον το επιθυμεί θα δημιουργείται ένας ιατρικός φάκελος με τις προληπτικές του εξετάσεις.
- Το προσωπικό των ΚΕΠ Υγείας θα προμηθεύει στον Δημότη μια λίστα με τους παρόχους Ιατρούς και τα Διαγνωστικά Εργαστήρια του Δήμου. Υπάρχει ειδική πρόβλεψη και για τους Ανασφάλιστους.
- Έχει δημιουργηθεί δίκτυο παραπομπών σε εξειδικευμένα νοσοκομειακά κέντρα, για τα αποτελέσματα των προληπτικών εξετάσεων που χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση.
- Οι πάροχοι Ιατροί αλλά και ο ίδιος ο Δημότης μπορεί να ενημερώνει τον ιατρικό του φάκελο μέσω των ΚΕΠ Υγείας.
- Ο Δημότης που έχει ιατρικό φάκελο στα ΚΕΠ Υγείας μέσω ειδικού λογαριασμού θα ενημερώνεται για την ημερομηνία που πρέπει να επαναλάβει τις προληπτικές εξετάσεις του.

➤ **Τοπική Μονάδα Υγείας (TOMY)**

Ο Δήμος Δέλτα έχει ζητήσει την ένταξη του στο σχεδιασμό των Τοπικών Μονάδων Υγείας, προκειμένου να μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες υπηρεσιών υγείας όλων των κατοίκων του Δήμου και στοχεύει στην στελέχωση του με τις εξής ειδικότητες:

- Δύο γενικούς ιατρούς
- Ένα παιδίατρο
- Δύο νοσηλεύτές
- Ένα επισκέπτη υγείας
- Ένα κοινωνικό λειτουργό
- Ένα διοικητικό υπάλληλο

Μέσα από την λειτουργία της Τοπικής Μονάδας Υγείας ο Δήμος θα διασφαλίσει την προσβασιμότητα στις υπηρεσίες υγείας και τη συνέχεια της φροντίδας σύμφωνα με τις ανάγκες των κατοίκων του και θα παρέχει ασφαλή, αποτελεσματική, ολιστική και ποιοτική ανθρωποκεντρική φροντίδα υγείας. Βασική του μέριμνα είναι η παροχή υπηρεσιών πρόληψης και προαγωγής υγείας στον υγιή πληθυσμό, η ολοκληρωμένη φροντίδα ασθενών, με έμφαση στην αντιμετώπιση των χρόνιων νοσημάτων, καθώς και η παροχή

υπηρεσιών που άπτονται της δημόσιας υγείας, όπως οι εμβολιασμοί και η κατ'οίκον φροντίδα.

➤ **Κοινωνικό Φαρμακείο**

Πρόσφατα ξεκίνησε στον Δήμο Δέλτα και η λειτουργία του Κοινωνικού Φαρμακείου που στελεχώνεται από ένα Φαρμακοποιό και ένα βοηθό Φαρμακοποιού. Το κοινωνικό φαρμακείο παρέχει, σε ωφελούμενα άτομα, δωρεάν φάρμακα, υγειονομικό υλικό και παραφαρμακευτικά προϊόντα, τα οποία εξασφαλίζει μέσω συγκεκριμένων συνεργασιών με φαρμακοβιομηχανίες και τοπικούς φαρμακευτικούς συλλόγους, καθώς και από τη συμμετοχή και κινητοποίηση συλλογικών φορέων, επιχειρήσεων και πολιτών.

Ωφελούμενοι των υπηρεσιών που παρέχει το κοινωνικό φαρμακείο είναι άτομα που διαμένουν στον Δήμο που λειτουργεί η δομή και τα εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών τους, συμπεριλαμβανομένων των νόμιμα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, τα οποία βάσει κριτηρίων και σχετικών αποδεικτικών στοιχείων, βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή απειλούνται από φτώχεια, ή στερούνται ασφαλιστικής κάλυψης, καθώς και οι δικαιούχοι/αιτούντες διεθνή προστασία.

Δείκτες Υγείας

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Αριθμός επισκέψεων παιδιών που θα λάβουν πρωτοβάθμια φροντίδα	2.000
Αριθμός παιδιών που θα ενταχθούν σε προγράμματα πρόληψης	500
Αριθμός επισκέψεων ενηλίκων σε δομές ιατρικής μέριμνας	10.000

Οριζόντιες δράσεις

Η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των Ρομά του Δήμου Δέλτα, επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα παρέμβασης για την άμβλυνση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας. Περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, η παιδική εργασία, ζητήματα γυναικείας χειραφέτησης, παραβατικότητα, απουσία συλλογικότητας, αποτελούν εμπόδια στην προσπάθεια για την κοινωνική ένταξη των Ρομά.

Παράλληλα, για την αρτιότερη επίτευξη της υλοποίησης των αξόνων του πιλοτικού σχεδίου δράσης, απαιτούνται οριζόντιες πρωτοβουλίες, οι οποίες θα συμβάλουν στον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των παρεμβάσεων.

Σε συμφωνία με το πλαίσιο που τίθεται από την εθνική στρατηγική για τους Ρομά, ο γενικός στόχος του Άξονα είναι η *«Αντιμετώπιση των φαινομένων παθογένειας μέσα στις κοινότητες των Ρομά μέσω της ανάπτυξης ευρύτερου Κοινωνικού διαλόγου»*, με σκοπό την άρση των εμποδίων στην προσπάθεια για κοινωνικοποίηση και ένταξη.

Οι προτεραιότητες, που τίθενται είναι η καταπολέμηση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων, η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τόσο του γενικού πληθυσμού, όσο και των Ρομά, η αντιμετώπιση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας, η ενίσχυση και ανάδειξη του πολιτισμού των Ρομά και τέλος η τακτοποίηση της αστικοδημοτικής κατάστασης για το κομμάτι του πληθυσμού όπου υπάρχει εκκρεμότητα.

Για την εξυπηρέτηση των επιδιώξεων και την επίτευξη του Γενικού Στόχου, ο Άξονας εξειδικεύεται σε τρεις Ειδικούς στόχους. Για την ικανοποίηση κάθε στόχου προβλέπεται ανάλογη δέσμη παρεμβάσεων, με σχετικές δράσεις.

Αναλυτικότερα:

1. Ανάπτυξη Κοινωνικού Διαλόγου

Στο πλαίσιο του στόχου και ως μέρος των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που υλοποιούνται από την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου για θέματα παιδικής εργασίας, ενδοοικογενειακής βίας, πολιτικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, δικαιώματα του παιδιού, ισότητα των φύλων, προγράμματα οικογενειακού προγραμματισμού και δράσεις μείωσης της παραβατικότητας και η διοργάνωση Εργαστήριων Γονέων και Βιωματικά Σεμινάρια.

2. Πολιτιστικές Δράσεις

Στο πλαίσιο του στόχου προβλέπονται δράσεις για την ανάδειξη του πολιτισμού των Ρομά, ως μέσο αντιμετώπισης των προκαταλήψεων και στερεοτύπων, με παράλληλο στόχο την ενδυνάμωση του πληθυσμού στην προσπάθειά διεκδίκησης της κοινωνικής του ένταξης. Ενδεικτικές δράσεις που θα εξυπηρετήσουν την εκπλήρωση του συγκεκριμένου στόχου

είναι, η στήριξη της συμμετοχής των συλλόγων τσιγγάνων στις τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις, οι παρεμβάσεις στα σχολεία για την Τσιγγάνικη πολιτιστική ταυτότητα, οι ενέργειες καταγραφής, ανάδειξης, ενίσχυσης, υποστήριξης του πολιτισμού των Ρομά (rom pride), ενέργειες αντιμετώπισης προκαταλήψεων και στερεότυπων, και η προβολή θετικών προτύπων.

3. Κοινωνική Ένταξη

Στο πλαίσιο του στόχου προβλέπονται δράσεις για την αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων και δράσεων υποστήριξης των Ρομά για τις συναλλαγές τους με δημοσίους φορείς. Περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις, βελτίωσης δεξιοτήτων σε πεδία όπως αποτελεσματική επικοινωνία, ομαδική εργασία – συνεργασία, χειρισμός διαφωνιών, ευελιξία και προσαρμοστικότητα, υπευθυνότητα, επίλυση προβλημάτων καθώς και πρόγραμμα για την σύνταξη Προδιαγραφών και υλοποίηση προγράμματος mentoring/life-coaching με στόχο την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.

4. Ατομική ενδυνάμωση-υποστήριξη

Ο Δήμος προκειμένου να προχωρήσει σε δράσεις προσανατολισμένες στις εξατομικευμένες ανάγκες κάθε μέλους της Ρομά κοινότητας, συντάσσει ατομικό σχέδιο στο οποίο αποτυπώνεται η στοχοθεσία, αλλά και τα απαραίτητα μέσα για την υποστήριξη του ατόμου στην καθημερινότητά του. Συγκεκριμένα μέσα από τον ατομικό οδικό χάρτη προγραμματίζονται δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής, διατροφής, ανταπόκρισης στους κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς (υποχρεώσεις και δικαιώματα) προκειμένου να διευκολυνθεί η κοινωνική ενδυνάμωση κάθε μέλους της ρομά κοινότητας. Γίνεται αντιληπτό ότι τα παιδιά αποτελούν κρίσιμο πληθυσμό για την μεσομακροπρόθεσμη επιτυχία των συγκεκριμένων δράσεων.

Δείκτες Κοινωνικής Μέριμνας και Ένταξης

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
Προγράμματα Ευαισθητοποίησης	5
Προγράμματα mentoring life coaching	5
Προγράμματα Ανάπτυξης Κοινωνικών Δεξιοτήτων	5
Προγράμματα ατομικής υποστήριξης - ενδυνάμωσης	10

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Προϋπολογισμός Δράσεων ανά Άξονα

ΑΞΟΝΕΣ	Δράσεις	Ωφελούμενοι (άτομα/ οικογένειες)	Φορέας Υλοποίησης	Π/Υ	Φορέας Χρηματοδότησης
Στέγαση και Βασικές Υποδομές	Επιδότηση Ενοικίου	10 οικογένειες	Η κοινωνική υπηρεσία του Δήμου σε συνεργασία με το Παράρτημα ΡΟΜΑ και το Κέντρο Κοινότητας	12.600,00€ (350€/μήνα*36μήνες)	ΕΣΠΑ
	Μετεγκατάσταση	40 οικογένειες	Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου σε συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία, το Παράρτημα ΡΟΜΑ και το Κέντρο Κοινότητας	2.100.000,00€	ΕΣΠΑ

	Βελτίωση του Δικτύου Υδρευσης	1411 άτομα	Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου	530.000,00€	ΕΣΠΑ
	Συντήρηση οδών στον οικισμό «Αγίας Σοφίας» στην Δ.Κ. Διαβατών	1411 άτομα	Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου	475.000,00€	ΕΣΠΑ
	Ανακατασκευή ασφαλτόστρωσης στην οδό Σ. Βέμπο	1411 άτομα	Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου	380.000,00 €	ΕΣΠΑ
	Πλακόστρωση πεζοδρομίων στον οικισμό «Αγία Σοφία»	1411 άτομα	Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου	100.000,00	ΕΣΠΑ
	Δημιουργία Πολύκεντρου	1411 άτομα	Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου	300.000,00	ΕΣΠΑ
Εκπαίδευση	Μαθησιακή στήριξη σε μαθητές	360 οικογένειες	Παράρτημα ΡΟΜΑ Κέντρου Κοινότητας Δήμου Δέλτα	193.000,00€ (αφορά το κόστος λειτουργίας του Παραρτήματος ΡΟΜΑ για δύο έτη)	ΕΣΠΑ
	Δημιουργική απασχόληση των παιδιών				
	Ενισχυτική διδασκαλία μαθητών				
	Πραγματοποίηση κατ' οίκον επισκέψεων				
	Διεκπεραίωση μετεγγραφών μαθητών				
	Ενημέρωση και				

	διασύνδεση των μαθητών				
	Δραστηριοποίηση με στόχο την υλική υποστήριξη των οικογενειών μαθητών				
	Ενημέρωση των γονέων για τα σχολικά επιδόματα				
	Μαθήματα αλφαριθμητισμού				
	Διασύνδεση με τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης				
	Ενημέρωση και διασύνδεση με το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)				
	Αναζήτηση πιστοποιητικών φοίτησης				
	Ενημέρωση και διασύνδεση με προγράμματα Δια Βίου Μάθησης				
Πρώθηση στην Απασχόληση	Δράσεις προκατάρτισης και κατάρτισης γενικής εκπαίδευσης	360 οικογένειες	Δήμος Δέλτα - Αναπτυξιακή Σύμπραξη	1.900.000,00€	Θ.Σ. 09 / Ε.Π. 9ii

	Υποστήριξη των Ρομά στην αρχική εγγραφή τους και στην ανανέωση της εγγραφής τους στα μητρώα του ΟΑΕΔ				
	Ψυχοκοινωνική στήριξη, καλλιέργεια και παρακολούθηση της ομαδικότητας των Ρομά				
	Επιταγή εισόδου στην αγορά εργασίας για την απόκτηση της πρώτης επαγγελματικής εμπειρίας				
	Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης σε άνεργους Ρομά (30-64)				
	Προώθηση της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα για άνεργους και για ειδικές ομάδες ανέργων				
	Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των				

	γυναικών				
	Βελτίωση των προοπτικών / ευκαιριών ένταξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας				
	Πρόγραμμα απασχόλησης για θέσεις εργασίας για νέους ηλικίας 18 έως 24 ετών				
	Πρόγραμμα πρακτικής άσκησης διάρκειας 6 μηνών για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας				
	Υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής καθοδήγησης των καταρτιζομένων				
	Δράσεις ολοκληρωμένης παρέμβασης για την κατάρτιση και απασχόληση/ αυτό- απασχόληση				
	Πρόγραμμα προώθησης της νεανικής επιχειρηματικότητας και				

παροχής σχετικής συμβουλευτικής υποστήριξης για τη δημιουργία start up επιχειρήσεων				
Πρόγραμμα στήριξης οργάνωσης και νομιμοποίησης υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων				
Δράσεις διάδοσης της κοινωνικά υποστηριζόμενης γεωργίας				
Αξιοποίησης ενισχύσεων για την έναρξη δραστηριότητας και τη λειτουργία των ΚΟΙΝΣΕΠ				
Λειτουργία «λαϊκών» αγορών και εκθετηρίων προϊόντων ΚΟΙΝΣΕΠ				
Πιλοτική δράσης υποστήριξης και παρακίνησης των Ρομά				

στην ίδρυση Κοινωνικών Συνεταιριστικών επιχειρήσεων (με έμφαση στους νέους), σε συνδυασμό με δράσεις ενημέρωσης/ πληροφόρησης για τα χαρακτηριστικά και σκοπούς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας				
Προετοιμασία και υποστήριξη τοπικών μηχανισμών συναλλακτικής διευκόλυνσης – διατακτικών πληρωμής (social vouchers) από ΟΤΑ				
Απασχόληση σε θέσεις του Δήμου μέσω της κοινωφελούς εργασίας		Δήμος Δέλτα - ΟΑΕΔ		
Λειτουργία Γραφείου Ενημέρωσης Ανέργων και Επιχειρήσεων		Δήμος Δέλτα		
Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών τεχνικού		Δήμος Δέλτα - Αναπτυξιακή		

	συμβούλου για την αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων, επιδοτήσεων, οικονομικών ενισχύσεων, προγραμμάτων ΕΣΠΑ, ευρωπαϊκών ανταγωνιστικών προγραμμάτων κλπ για τις ευπαθείς (ευάλωτες και ειδικές) ομάδες πληθυσμού		Σύμπραξη		
	Συμβουλευτική και κατάρτιση εργαζομένων και επιχειρηματιών		Δήμος Δέλτα - Αναπτυξιακή Σύμπραξη	500.000,00€	
	Πρώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις		Δήμος Δέλτα - Αναπτυξιακή Σύμπραξη	200.000,00€	
Υγεία	Παροχή νοσηλευτικών συμβουλών	360 οικογένειες	Παράρτημα ΡΟΜΑ Κέντρου Κοινότητας Δήμου Δέλτα	193.000,00€ (αφορά το κόστος λειτουργίας του Παραρτήματος ΡΟΜΑ για δύο έτη)	ΕΣΠΑ
	Προγράμματα αγωγής υγείας-ευαισθητοποίησης				

	πληθυσμού				
	Καταγραφή της υγειονομικής κατάστασης των ωφελουμένων				
	Διενέργεια εμβολιασμών				
	Προγραμματισμός ραντεβού υγείας				
	Ενημέρωση για θέματα πρόληψης και σχετικές εξετάσεις				
	Πραγματοποίηση ενημερωτικών επισκέψεων κατ'οίκον				
	Συνοδεία σε μονάδες υγείας				
	Πραγματοποίηση προληπτικών εξετάσεων				
	Υλοποίηση προγράμματος equal2health		Διαδημοτική Επιχείρηση Δυτικής Υπαιθρου Θεσσαλονίκης	197.000,00€	ΕΣΠΑ
	Ενδυνάμωση Κέντρου Υγείας Διαβατών		Υπουργείο Υγείας – Δήμος Δέλτα	360.000,00€	Κρατικός Προϋπολογισμός
	Λειτουργία ΚΕΠ Υγείας		Υπουργείο Υγείας – Δήμος Δέλτα	6.000,00€	ΕΣΠΑ

	Δημιουργία Τοπικής Μονάδας Υγείας		Υπουργείο Υγείας – Δήμος Δέλτα	500.000,00 €.	ΕΣΠΑ
	Λειτουργία Κοινωνικού Φαρμακείου		Δήμος Δέλτα	100.800,00€	ΕΣΠΑ
Κοινωνική Μέριμνα και ένταξη	Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης	360 οικογένειες	Το Παράρτημα ΡΟΜΑ σε συνεργασία με το Κέντρο Κοινότητας και την κοινωνική υπηρεσία του Δήμου	193.000,00€ (αφορά το κόστος λειτουργίας του Παραρτήματος ΡΟΜΑ για δύο έτη)	ΕΣΠΑ
	Σχεδιασμός και υλοποίηση mentoring life coaching				
	Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων Ανάπτυξης Κοινωνικών Δεξιοτήτων				
	Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ατομικής υποστήριξης - ενδυνάμωσης				

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Δράσης

	Περιγραφή της δράσης	1° τρίμηνο	2° τρίμηνο	3° τρίμηνο	4° τρίμηνο	5° τρίμηνο	6° τρίμηνο	7° τρίμηνο	8° τρίμηνο	9° τρίμηνο	10° τρίμηνο	11° τρίμηνο	12ο τρίμηνο
Στέγαση και Βασικές Υποδομές	Επιδότηση Ενοικίου												
	Μετεγκατάσταση												
	Βελτίωση του Δικτύου Υδρευσης												
	Συντήρηση οδών στον οικισμό «Αγίας Σοφίας» στην Δ.Κ. Διαβατών												
	Ανακατασκευή ασφαλτόστρωσης στην οδό Σ. Βέμπο												
	Πλακόστρωση πεζοδρομίων στον οικισμό «Αγία Σοφία»												
	Δημιουργία Πολύκεντρου												
Εκπαίδευση	Μαθησιακή στήριξη σε μαθητές												
	Δημιουργική απασχόληση των παιδιών												
	Ενισχυτική διδασκαλία μαθητών												
	Πραγματοποίηση κατ' οίκον επισκέψεων												

	Διεκπεραίωση μετεγγραφών μαθητών												
	Ενημέρωση και διασύνδεση των μαθητών												
	Δραστηριοποίηση με στόχο την υλική υποστήριξη των οικογενειών μαθητών												
	Ενημέρωση των γονέων για τα σχολικά επιδόματα												
	Μαθήματα αλφαριθμητισμού												
	Διασύνδεση με τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης												
	Ενημέρωση και διασύνδεση με το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)												
	Αναζήτηση πιστοποιητικών φοίτησης												
	Ενημέρωση και διασύνδεση με προγράμματα Δια Βίου Μάθησης												
Πρώθηση στην Απασχόληση	Δράσεις προκατάρτισης και κατάρτισης γενικής εκπαίδευσης												

Υποστήριξη των Ρομά στην αρχική εγγραφή τους και στην ανανέωση της εγγραφής τους στα μητρώα του ΟΑΕΔ													
Ψυχοκοινωνική στήριξη, καλλιέργεια και παρακολούθηση της ομαδικότητας των Ρομά													
Επιταγή εισόδου στην αγορά εργασίας για την απόκτηση της πρώτης επαγγελματικής εμπειρίας													
Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης σε άνεργους Ρομά (30-64)													
Πρώθηση της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα για άνεργους και για ειδικές ομάδες ανέργων													
Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών													
Βελτίωση των προοπτικών / ευκαιριών ένταξης και επανένταξης στην													

αγορά εργασίας													
Πρόγραμμα απασχόλησης για θέσεις εργασίας για νέους ηλικίας 18 έως 24 ετών													
Πρόγραμμα πρακτικής άσκησης διάρκειας 6 μηνών για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας													
Υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής καθοδήγησης των καταρτιζομένων													
Δράσεις ολοκληρωμένης παρέμβασης για την κατάρτιση και απασχόληση/ αυτό-απασχόληση													
Πρόγραμμα προώθησης της νεανικής επιχειρηματικότητας και παροχής σχετικής συμβουλευτικής υποστήριξης για τη δημιουργία start up επιχειρήσεων													
Πρόγραμμα στήριξης οργάνωσης και νομιμοποίησης υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων													

Δράσεις διάδοσης της κοινωνικά υποστηριζόμενης γεωργίας													
Αξιοποίησης ενισχύσεων για την έναρξη δραστηριότητας και τη λειτουργία των ΚΟΙΝΣΕΠ													
Λειτουργία «λαϊκών» αγορών και εκθετηρίων προϊόντων ΚΟΙΝΣΕΠ													
Πιλοτική δράσης υποστήριξης και παρακίνησης των Ρομά στην ίδρυση Κοινωνικών Συνεταιριστικών επιχειρήσεων (με έμφαση στους νέους), σε συνδυασμό με δράσεις ενημέρωσης/ πληροφόρησης για τα χαρακτηριστικά και σκοπούς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας													
Προετοιμασία και υποστήριξη τοπικών μηχανισμών συναλλακτικής διευκόλυνσης – διατακτικών πληρωμής (social vouchers) από ΟΤΑ													
Απασχόληση σε θέσεις του Δήμου μέσω της													

	κοινωνφελούς εργασίας												
	Λειτουργία Γραφείου Ενημέρωσης Ανέργων και Επιχειρήσεων												
	Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου για την αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων, επιδοτήσεων, οικονομικών ενισχύσεων, προγραμμάτων ΕΣΠΑ, ευρωπαϊκών ανταγωνιστικών προγραμμάτων κλπ για τις ευπαθείς (ευάλωτες και ειδικές) ομάδες πληθυσμού												
	Συμβουλευτική και κατάρτιση εργαζομένων και επιχειρηματιών												
	Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις												
Υγεία	Παροχή νοσηλευτικών συμβουλών												
	Προγράμματα αγωγής υγείας-												

ευαισθητοποίησης πληθυσμού													
Καταγραφή της υγειονομικής κατάστασης των ωφελουμένων													
Διενέργεια εμβολιασμών													
Προγραμματισμός ραντεβού υγείας													
Ενημέρωση για θέματα πρόληψης και σχετικές εξετάσεις													
Πραγματοποίηση ενημερωτικών επισκέψεων κατ'οίκον													
Συνοδεία σε μονάδες υγείας													
Πραγματοποίηση προληπτικών εξετάσεων													
Υλοποίηση προγράμματος equal2health													
Ενδυνάμωση Κέντρου Υγείας Διαβατών													
Λειτουργία ΚΕΠ Υγείας													
Δημιουργία Τοπικής Μονάδας Υγείας													
Λειτουργία Κοινωνικού													

	Φαρμακείου												
Κοινωνική Μέριμνα και ένταξη	Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης												
	Σχεδιασμός και υλοποίηση mentoring life coaching												
	Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων Ανάπτυξης Κοινωνικών Δεξιοτήτων												
	Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ατομικής υποστήριξης - ενδυνάμωσης												

Για εργασίες/ μελέτες που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και ολοκληρωθεί, ή βρίσκονται σε εξέλιξη γίνεται καταγραφή και αποτύπωση για την ωριμότητα της δράσης (πχ τροποποίηση σχεδίου πόλης, δίκτυα ύδρευσης ,αποχέτευσης, ηλεκτρισμού, τυχόν διαθέσιμες μελέτες, πολεοδομικά σχέδια για τον προτεινόμενο χώρο μετεγκατάστασης κτλ